

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

woensdag

mercredi

18-12-2002

18-12-2002

18:05 uur

18:05 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
BEGROTINGEN EN INTERPELLATIE	1
Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 (2080/1 tot 4) (2079/1)	1
- Ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 (2081/1 tot 31)	1
- Toegevoegde interpellatie van mevrouw Trees Pieters tot de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over "de besparingen in de geneesmiddelensector" (nr. 1490)	1
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	1
<i>Sprekers: Tony Van Parys, Bart Laeremans, Marc Verwilghen, minister van Justitie, Hugo Coveliers, voorzitter van de VLD-fractie, Yves Leterme, voorzitter van de CD&V-fractie, Jef Tavernier, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, Maggie De Block, Annemie Van de Casteele, Bruno Van Grootenbrulle, Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen, Jean Depreter, Muriel Gerkens, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie, Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer</i>	

SOMMAIRE

Excusés	1
BUDGETS ET INTERPELLATION	1
Budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 2003 (2080/1 tot 4) (2079/1)	1
- Projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2003 (2081/1 tot 31)	1
- Interpellation jointe de Mme Trees Pieters au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur « les économies réalisées dans le secteur pharmaceutique » (n° 1490)	1
<i>Reprise de la discussion générale</i>	1
<i>Orateurs: Tony Van Parys, Bart Laeremans, Marc Verwilghen, ministre de la Justice, Hugo Coveliers, président du groupe VLD, Yves Leterme, président du groupe CD&V, Jef Tavernier, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, Maggie De Block, Annemie Van de Casteele, Bruno Van Grootenbrulle, Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions, Jean Depreter, Muriel Gerkens, présidente du groupe ECOLO-AGALEV, Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports</i>	

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 18 DECEMBER 2002

18:05 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 18 DECEMBRE 2002

18:05 heures

De vergadering wordt geopend om 19.26 uur door de heer Jean-Pol Henry, eerste ondervoorzitter.
La séance est ouverte à 19.26 heures par M. Jean-Pol Henry, premier vice-président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Marc Verwilghen.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

**Berichten van verhindering
Excusés**

François Dufour, Marcel Hendrickx, Karel Van Hoorebeke, Léon Campstein, wegens ziekte / pour raison de santé;
Ferdie Willems, wegens ambtsplicht / pour obligation de mandat.

**Begrotingen en interpellatie
Budgets et interpellation**

- 01** Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 (2080/1 tot 4) (2079/1)
- Ontwerp van algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 (2081/1 tot 31)
- Toegevoegde interpellatie van mevrouw Trees Pieters tot de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over "de besparingen in de geneesmiddelensector" (nr. 1490)
01 Budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 2003 (2080/1 tot 4) (2079/1)
- Projet de budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2003 (2081/1 tot 31)
- Interpellation jointe de Mme Trees Pieters au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur « les économies réalisées dans le secteur pharmaceutique » (n° 1490)

**Hervatting van de algemene bespreking
Reprise de la discussion générale**

De algemene bespreking is hervat.
La discussion générale est reprise.

De **voorzitter**: We hervatten onze werkzaamheden met de bespreking van het hoofdstuk Justitie.

- 01.01** **Tony Van Parys** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op dit al latere avondlijke uur wil ik naar aanleiding van de bespreking van het luik Justitie van de begroting 2003 een aantal elementen naar voren brengen die in de commissie
01.01 **Tony Van Parys** (CD&V): En ce qui concerne les chiffres budgétaires, je me limiterai à une seule constatation, d'ailleurs

tot op dit ogenblik niet of nauwelijks aan bod zijn gekomen. Deze elementen hebben betrekking op het algemene beleid. We hebben in de commissie uitvoerig gedebateerd over de cijfers. Ik zal die discussie niet meer hernemen. Het kan niet de bedoeling zijn te herhalen wat reeds in de commissie is gezegd.

Ik wil alleen nog één element benadrukken wat betreft de cijfers. Daarna kom ik dan tot een aantal andere beleidsmatige overwegingen. Ik wil één element met betrekking tot de cijfers accentueren en hermenen. Dit element is het volgende, mijnheer de minister van Justitie. Het is eigenlijk een gegeven dat versterkt wordt bij de analyse die we gemaakt hebben van de derde aanpassing van de begroting Justitie. We hebben deze onder meer gisteren in de commissie besproken. Het wordt steeds duidelijker dat de cijfers van de begroting 2003 van het departement Justitie eigenlijk in grote mate fictieve cijfers zijn. Volgens mij is de begroting Justitie voor 2003, vergeleken met de reële uitgaven van 2001 en 2002, eigenlijk een fictieve begroting. Ik durf er zelfs van uitgaan dat mochten wij hier in een commerciële context functioneren, binnen een vennootschapsstructuur, waarschijnlijk geen enkele bedrijfsrevisor onder deze begroting zijn handtekening zou durven plaatsen. De bedrijfsrevisor zou dit niet valideren of viseren.

Waarom zou hij dit niet doen? Hij zou dit niet doen omdat het steeds duidelijker wordt, mijnheer de minister, dat heel wat posten op de begroting Justitie 2003 helemaal niet overeenstemmen met de realiteit van de te verwachten uitgaven. Het gaat over posten die ondergewaardeerd zijn en waarbij het zonder enige twijfel zo is dat men die onderwaardering heeft gedaan in de cijfers, wetens willens dat de cijfers eigenlijk niet overeenstemmen met de realiteit. Men heeft dit gedaan vanuit de intentie te verbergen en te verdoezelen dat de regering inderdaad te weinig middelen ter beschikking heeft gesteld van de minister van Justitie om de goede werking van de Justitie te verzekeren.

Ik wil dit met één uitgavenpost heel precies en heel duidelijk illustreren. Ik wil dit namelijk doen met de post van de werkingsmiddelen van het gerecht, van de rechterlijke orde. Het is heel opvallend dat wanneer we de reële uitgaven bekijken over het jaar 2001 met betrekking tot de werkingsmiddelen voor de rechterlijke orde, we zien dat er in 2001 54,35 miljoen euro noodzakelijk was om de uitgaven van de rechterlijke orde te dekken.

Welnu, collega's, ik moet u zeggen dat dezelfde tendens zich manifesteert in verband met de uitgaven in 2002. Toen we gisteren de aanpassing van de begroting 2002 hebben bekeken, dan stelden we vast dat voor 2002 de reële uitgaven inzake de werkingsmiddelen 54,83 miljoen euro bedragen. Dat is ongeveer 500.000 euro meer dan in 2001. Men zou dan verwachten dat men, wanneer men de uitgaven voor de werkingsmiddelen voor de justitie begroot in 2003, daarin de reële cijfers vermeldt, de reële verwachtingen op basis van de uitgaven van 2001 en 2002. Wat stellen we vast? In de begroting voor 2003 is voor de werkingsmiddelen voor de rechterlijke orde, het gerecht, integendeel slechts 52,25 miljoen euro ingeschreven. Ten opzichte van de reële uitgaven in 2001 en ten opzichte van de reële uitgaven in 2002, waarvan we nu definitief kennis hebben gekregen op basis van de aanpassing van de begroting voor 2002, zien we in de begroting voor 2003 100 miljoen Belgische frank te weinig

renforcée par le Troisième Ajustement budgétaire: le budget 2003, secteur justice, est en grande partie une fiction qu'aucun réviseur ne validerait. Certains postes de dépenses ne reflètent pas la réalité des dépenses prévues et sont sous-évalués pour cacher que le gouvernement n'a pas dégagé suffisamment de moyens en vue d'un fonctionnement correct de la Justice.

Je renvoie à cet égard aux moyens de fonctionnement mis à la disposition de l'ordre judiciaire. En 2002, les dépenses réelles s'élevaient à 54,89 millions d'euros, soit un demi-million de plus qu'en 2001. On pourrait dès lors s'attendre à une augmentation du même ordre au budget de 2003. Mais nous constatons que le budget est amputé de 2,5 millions d'euros. Il est clair que les moyens sont insuffisants. Dire que l'on cherche à enjoliver la réalité est un euphémisme. Ces dernières années, notre groupe a vainement souligné à l'attention du ministre l'insuffisance des moyens. Tout cela montre la faiblesse de la position que M. Verwilghen occupe dans ce gouvernement.

Je constate par ailleurs que le ministre de la Justice ne contrôle pas tout. Je songe notamment à la menace du terrorisme international à propos duquel tous les services de renseignements européens s'accordent pour dire qu'il regorge d'hommes et de moyens. Quel dispositif notre ministre met-il en œuvre pour contrer cette menace? La Sûreté de l'Etat est affaiblie, bridée chaque jour davantage dans ses actions et n'est donc pas en mesure de mener une politique proactive. Il y a tout d'abord eu la dispute infamante au sein de la direction entre l'administrateur général et son adjoint. Jusqu'à ce jour, l'effectif n'a jamais été suffisant pour rassembler des informations sur le terrorisme

begroot. Dat is dus een heel precies en duidelijk bewijs van de thesīs dat men in deze begroting cijfers heeft gehanteerd die helemaal haaks staan op de realiteit van de uitgaven die moeten worden voorzien. Men zou eufemistisch in termen van begrotingen en boekhoudingen kunnen zeggen dat het een verfraaiing van de waarheid is. Ik durf het woord niet uit te spreken, maar in strafrechtelijke termen zou men daar een heel andere vertaling aan geven. Deze begroting, mijnheer de minister van Justitie, stemt helemaal niet overeen met de realiteit van de dingen, met de realiteit van de cijfers, met de realiteit van de uitgaven. Dat weet u, dat is u bekend, omdat u op vandaag perfect weet wat de uitgaven in 2001 en 2002 zijn geweest.

Dit is een eerste gegeven: uw begroting is een fictieve begroting waarbij verdoezeld wordt dat men de middelen die men eigenlijk zou moeten krijgen, niet gekregen heeft. Minstens moet men tot de conclusie komen dat de ingeschreven middelen niet zullen volstaan om de werking van de justitie te verzekeren. Dat bevestigt de thesīs die we hier reeds jaar na jaar verkondigen en die de fundamentele kritiek op uw positie binnen de regering en het beleidsdomein uitmaakt.

Maar nog meer dan het begrotingsmatige, dat natuurlijk heel belangrijk is maar dat niet onmiddellijk mensen aanspreekt, wil ik erop wijzen – en dit zal het hoofdelement van mijn uiteenzetting vormen – dat u, mijnheer de minister van Justitie, een aantal fenomenen niet meer onder controle hebt. Dan verwijst ik in eerste instantie naar de dreiging van het internationaal terrorisme, een fenomeen dat men in ons land niet meer onder controle heeft en waarop men geen impact meer heeft. Ik meen dat de dreiging vaststaat en dat daarover geen discussie kan bestaan.

Recent hebben experts in de materie op een bijeenkomst van de inlichtingendiensten binnen de Europese Unie die enkele weken geleden plaatsvond, nog gezegd dat het internationaal terrorisme in Europa over een onuitputtelijk potentieel aan mensen en middelen beschikt. Het terrorisme en vooral het moslimterrorisme beschikt in Europa over een onuitputtelijk arsenaal van mogelijkheden die een heel reële dreiging uitmaken ten aanzien van de Verenigde Staten maar ook van de lidstaten van de Europese Unie. Dit is de realiteit van de dingen. Dit zijn de gegevens die Europese inlichtingendiensten ons verstrekken en waarmee wij geconfronteerd worden in dit land. Een paar weken geleden kreeg een aantal locaties een speciale bescherming.

Mijnheer de minister van Justitie, wij stellen daartegenover – u zult mij het woord niet kwalijk mogen nemen – een Staatsveiligheid die proactief zou moeten optreden en de gegevens zou moeten verzamelen, een Staatsveiligheid die door deze regering – u laat dit toe door een toch wel bijzonder passieve houding ten opzichte van die problematiek – in haar werking gekoeioneerd wordt. Ik meen niet dat wij op dit ogenblik de Veiligheid van de Staat op zich verwijten kunnen sturen. Men heeft in deze legislatuur deze dienst niet alleen het leven onmogelijk gemaakt maar ook ontmanteld. Ik ga niet terugkomen op de discussie omtrent de benoeringen aan de top van de Veiligheid van de Staat. Collega's, stel u voor: de administrateur-generaal en de adjunct-administrateur-generaal betwisten elkaar de benoeming. Dit moet een enorme motivatie teweegbrengen bij het

international. Le ministre du Budget a bloqué les 40 postes déclarés vacants. Il en résulte qu'aucune analyse criminelle sérieuse n'est disponible au sujet de la Ligue arabe européenne. Le service n'a pas la possibilité de mettre sur écoute les communications, l'avant-projet de loi finalisé par le ministre étant bloqué au Conseil des ministres. Le département de l'Intérieur commence même à concurrencer la Sûreté de l'Etat en créant à l'intérieur de la police fédérale, au su du chef de la Sûreté de l'Etat, son propre service de renseignements qui pourra quant à lui, procéder à l'écoute d'appels téléphoniques.

J'estime également qu'indépendamment des mesures de répression et des interventions proactives, nous devons établir un dialogue avec la communauté musulmane. Sous la législature précédente, l'Exécutif des musulmans avait permis des échanges. Le ministre a toutefois laissé échapper le contrôle de la concertation avec la communauté musulmane, alors qu'un tel dialogue est indispensable pour avoir une certaine emprise sur ce groupe.

Cette tâche a été confiée à deux médiateurs, Mme Kaçar et M. Moureaux, ce que je qualifie d'abdication pure et simple. Le ministre Verwilghen doit également transmettre leur rapport et les recommandations politiques qu'il contient au Parlement. Il me revient, par exemple, que l'Exécutif compte intégrer des personnes dont les antécédents ont été en son temps jugés négatifs par la Sûreté de l'Etat. C'est proprement scandaleux.

Je ne souhaite plus aborder aujourd'hui les autres phénomènes dont le gouvernement a perdu le contrôle, comme la délinquance juvénile,

personeel van de Veiligheid van de Staat. Dit vertaalt zich nog veel meer naar het probleem van de effectieven, de mensen die beschikbaar moeten zijn om informatie te verzamelen ten aanzien van de dreiging van het internationaal terrorisme. Er was beloofd dat men de nodige initiatieven zou nemen voor het kader dat nog steeds niet opgevuld was. Collega's, vandaag is dat kader nog steeds niet uitgebreid en beschikken we nog steeds niet over voldoende effectieven om de informatiegaring te verzekeren. De 40 vacatures, die waren uitgeschreven om het kader aan te vullen en over een minimumbezetting te kunnen beschikken, zijn geblokkeerd bij de minister van Begroting en zullen niet ingevuld kunnen worden. De gevolgen zijn niet te overzien.

Ik heb daarnet naar aanleiding van de bespreking van het wetsontwerp dat de militaire inlichtingendiensten de mogelijkheid geeft om telecommunicatie te intercepteren, gewezen op het feit dat ingevolge deze ontmanteling van de Veiligheid van de Staat er tot voor kort geen enkele echte analyse, die naam waardig, voorhanden was over de AEL, de Arabisch-Europese Liga. Stel u voor dat in dit land – wetende wat de dreiging is – de Veiligheid van de Staat terzake over geen criminele analyse beschikt die onze inlichtingendiensten en politiediensten de mogelijkheden moet geven om proactief op te treden. Dit is het concrete gevolg van 3,5 jaar desinvestering in deze dienst, aan de top en aan de basis. Het zou toch elementair zijn geweest dat we de Veiligheid van de Staat het instrument hadden gegeven dat elke inlichtingendienst binnen de groep van Bern heeft gekregen, met name het intercepteren van telecommunicatie, het af luisteren van telefoongesprekken.

Op een bepaald ogenblik hadden we weer de hoop dat het door de minister van Justitie zou kunnen worden gerealiseerd, tot ons heel recent de berichten ter ore kwamen dat heel precies de Staatsveiligheid deze mogelijkheid niet zal bekomen omdat het voorontwerp van wet van de minister van Justitie in de regering is geblokkeerd. Ik verwijs trouwens naar de uiteenzetting van de heer Erdman, de voorzitter van de commissie Justitie, die namens de SP.A heel duidelijk heeft laten blijken dat er geen sprake van zal zijn de Staatsveiligheid de mogelijkheid te bieden om telecommunicatie te intercepteren. De visie van de socialisten hieromtrent is heel duidelijk, mijnheer de minister van Justitie: de Staatsveiligheid zal die instrumenten niet krijgen. Het zal de federale politie moeten zijn die de mogelijkheid zal moeten krijgen om administratief af te luisteren. Het is trouwens zo dat Binnenlandse Zaken met medeplichtigheid van de huidige administrateur-generaal van de Staatsveiligheid bezig is een eigen dienst op te richten, die concurrentieel is aan de Staatsveiligheid en die de core business van de Staatsveiligheid ondermijnt. Ik wil u heel uitdrukkelijk alarmeren voor deze situatie die dreigend is in de actuele internationale omstandigheden en waar de verantwoordelijkheid van elkeen op het spel staat. Men doet alsof er niets aan de hand is, terwijl iedereen weet wat het concrete probleem is. Het probleem zal dus zijn dat men bij gebreke aan proactieve informatie op een bepaald ogenblik niet verwittigd zal zijn van de dingen die onvermijdelijk zouden kunnen gebeuren. Ik verwijs naar de aanhoudingen die zijn gebeurd gisteren of eergisteren in Parijs en die verband hielden met een heel concrete dreiging vanuit het internationale terrorisme.

Hier is een enorm probleem ontstaan, mijnheer de minister van

pour laquelle nous attendons toujours un droit sanctionnel de la jeunesse. Citons également les problèmes de migration, que l'on résout par la procédure de naturalisation accélérée et la campagne de régularisation, entamant ainsi la confiance des citoyens, et la criminalité urbaine, qui devra un jour faire l'objet d'une procédure rapide.

Je souhaiterais encore vous faire part de deux grandes préoccupations. La première concerne le climat délétère qui a refait surface dans l'affaire Dutroux à la suite du combat que se livrent par presse interposée les partisans de la thèse des réseaux et leurs opposants. Tous cela contribue à la violation du secret de l'instruction, ce qui fait bien évidemment peser une hypothèque sur le procès. Tous les responsables doivent veiller à rétablir la sérénité pour que le droit puisse triompher. C'est la raison pour laquelle il est important que le ministre Verwilghen se prononce aussi rapidement et fermement sur les plaintes déposées à l'encontre du juge d'instruction qu'il l'a fait dans le cas de celles déposées à l'encontre du procureur du Roi. Il est dangereux de laisser subsister le moindre doute en ce qui concerne le procureur du Roi. Pourquoi le ministre hésite-t-il encore?

Justitie. Men heeft het fenomeen van de dreiging van het internationale terrorisme niet onder controle ingevolge het afbouwen van de instrumenten die daaromtrent zouden moeten bestaan. Stel u voor dat deze meerderheid, onder meer uw fractie, deze namiddag het amendement heeft weggestemd dat precies de Staatsveiligheid moest toelaten om deze telecommunicatie te intercepteren. Meer zou eigenlijk niet moeten worden ingebracht als argumentatie hieromtrent.

Dan wil ik een ander element van dit probleem even in het midden brengen. Ik geloof inderdaad dat los van de repressieve aanpak en de proactieve aanpak van dit probleem, het evident noodzakelijk is dat met de moslimgemeenschap een overleg tot stand kan komen. Het was inderdaad zo dat binnen de context van de beoefening van de erediens ten er in de vorige legislatuur een dergelijk overleg tot stand was gekomen, via de Executieve van de moslims van België, waarbij een representatief orgaan was ontstaan dat gesprekspartner kon zijn omtrent een aantal problemen die zich in de marge van de materie waarover ik het daarnet had, voordoen. Doch, ook dit element van het dossier, het overleg met de moslims, hebt u uit handen gegeven. Nochtans is het in dezen bijzonder belangrijk om terzake een krachtadig en een sturend beleid te hanteren, omdat deze materie natuurlijk een materie is die heel veel energie vergt en leidinggevend werk vraagt, intens overleg tussen het departement, tussen het kabinet en de vertegenwoordigers van de moslims.

Men moet daarop vat krijgen. Dat vereist het ontwikkelen van een cultuur van dialoog vanuit een situatie waarbij wij zeggen dat wij de baas zijn en de leiding hebben.

Het is naar mijn aanvoelen bijzonder negatief dat de uitvoerende macht, de minister van Justitie, heel deze materie uit handen heeft gegeven. Deze materie is op dit moment toevertrouwd aan twee zogenaamde bemiddelaars, mevrouw Kaçar en de heer Moureaux. Zij beheren op dit ogenblik deze materie, zij hebben het enorm ingewikkelde probleem van het overleg met de moslims in handen gekregen. U hebt uw bevoegdheid eigenlijk aan hen overgedragen. Mijnheer de minister, ik vind dit een abdicatie ten opzichte van een probleem dat nochtans in essentie door de minister van Justitie zou moeten worden beheerd.

Mijnheer de minister, ik vraag u heel uitdrukkelijk – en ik wil dat dit wordt geacteerd – dat u aan dit Parlement het rapport ter beschikking stelt dat de beide bemiddelaars hebben overgezonden aan de regering en waarin zij een aantal aanbevelingen of suggesties formuleren naar het beleid in deze zaak. Wij wensen heel uitdrukkelijk over dit rapport te beschikken omdat er op dit ogenblik vanuit het Parlement geen enkele controle meer is op dit nochtans fundamenteel maatschappelijk probleem van overleg tussen de overheid en de vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap. Dit is nu een loutere aangelegenheid geworden van twee parlementsleden die op geen enkel moment ter verantwoording kunnen worden geroepen door het Parlement zelf. Ik vraag u uitdrukkelijk het rapport van de beide bemiddelaars aan het Parlement, aan de kamervoorzitter, over te zenden. Ik maak me hier grote zorgen omdat een van de aanbevelingen van de beide bemiddelaars is dat men in de Executieve mensen zou opnemen die destijds werden geweerd omwille van een negatieve screening door

de Veiligheid van de Staat. In het rapport van het Comité I over het moslimterrorisme was heel uitdrukkelijk vermeld dat die screening door de Veiligheid van de Staat een absolute noodzaak is om te voorkomen dat deze vertegenwoordigende organen worden geïnfiltrerd door mensen met fundamentalistische opvattingen.

Het is dus een dwingende vraag dat het rapport van de bemiddelaars ter beschikking wordt gesteld. Dat lijkt mij een elementair gegeven van transparantie te zijn.

Ik zal niet uitweiden over andere fenomenen waarover men de controle verloren heeft omdat men de instrumenten niet kon krijgen om er controle over te krijgen. Ik heb het over fenomenen als de jeugdcriminaliteit, bij gebrek aan een jeugdsanctierecht, de hele problematiek van het migratie- en asielbeleid ingevolge de snel-Belg-wet en de hele regularisatieprocedure, waarbij de vraag is hoever het staat met het gerechtelijk onderzoek naar de dossiers waar fraude werd vastgesteld inzake regularisatie. Ik meen dat het hoog tijd wordt dat wij daarover enig nieuws kunnen vernemen omdat naar mijn aanvoelen dat gerechtelijk onderzoek wel eens zou kunnen aantonen op welke wijze een aantal overheden en minder goed bedoelende vertegenwoordigers van de georganiseerde criminaliteit elkaar gevonden hebben om van de regularisatie misbruik te maken en om rechten toe te kennen aan mensen die daar eigenlijk geen recht op hebben.

Ik zal het vanavond ook niet hebben over het niet meer onder controle hebben van de straatcriminaliteit bij gebrek aan een afdoend snelrecht. Op dit ogenblik beschikken wij daar nog steeds niet over, ondanks alle beloften van evaluatie, bijsturing en aanpassing.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van deze begroting wil ik het wel even hebben over twee dossiers die in de geschiedenis van de criminaliteit van ons land een belangrijke rol hebben gespeeld en die waarschijnlijk ook nog in de toekomst zullen spelen. Ik meen dat er aanleiding bestaat om ons ernstig zorgen te maken over de hele sfeer die heerst in de omgeving van het proces-Dutroux. In de media woedt opnieuw een oorlog tussen de believers en de disbelievers. Ik meen dat zo een atmosfeer wordt gecreëerd waarbij sommigen op een bepaald moment het argument zullen opwerpen van een gebrek aan sereniteit om een eerlijk proces te verzekeren. Ik denk dat dit een heel gevaarlijke evolutie is die wel eens aanleiding kan geven tot perspectieven die niemand van ons eigenlijk wil. Wij stellen trouwens vast dat het hele dossier openligt en in de media is gegooid. Te pas en te onpas wordt het gebruikt naargelang de ene of de andere stelling. Dat maar om te zeggen dat van het geheim van het onderzoek op dit ogenblik helemaal geen sprake meer is en dat eigenlijk bijna iedereen beschikt over het volledige dossier en ermee bewijst wat hij zelf wil bewijzen.

Ik denk dat het voor alle verantwoordelijke krachten in deze samenleving, in de politieke omgeving, in de media of op andere niveaus waar men een verantwoordelijke positie kan innemen, dringend is de nodige sereniteit terug te vinden inzake dat dossier opdat het proces behoorlijk en rechtvaardig kan verlopen. Recht moet kunnen geschieden, zeker ten voordele van diegenen die het slachtoffer geworden zijn: in eerste instantie de kinderen en uiteraard ook hun nabestaanden.

Mijnheer de minister, in dit verband is het van zeer groot belang dat u zeer snel uitsluitsel geeft over de klachten die werden geformuleerd ten aanzien van de onderzoeksrechter. U reageerde op een bijzonder snelle manier op het ogenblik dat klachten werden geformuleerd ten aanzien van de procureur des Konings, en ik meen terecht, want wij kunnen niet aanvaarden dat de belangrijkste parketmagistraat in dit dossier werd gediscrediteerd. Dat kan niet en dat mag niet; niemand kan zich dat veroorloven. Uiteraard ben ik het eens met uw snel en krachtig initiatief om de procureur des Konings terzake te steunen. Dat deed u trouwens ook naar aanleiding van een vraag die ik u stelde in dat verband.

Welnu, mijnheer de minister, ik verwacht van u thans dezelfde krachtdadige en snelle houding ten aanzien van de onderzoeksrechter. Het gaat immers niet op dat in een dergelijk belangrijk proces waarbij belangrijke procedures worden doorlopen, er ook maar enige zweem van twijfel zou bestaan over de positie van de onderzoeksrechter. Elke dag dat deze twijfel zou kunnen bestaan is een dag te veel en zal door sommigen worden aangewend om een sfeer te creëren die in het belang is van degene van wie de belangen onmogelijk kunnen worden gediend.

Ik betreur dan ook dat er tot op heden geen uitsluitsel werd gegeven, hoewel het dossier u al blijkbaar sedert 26 november werd overgezonden. In deze zaak is een snelle, efficiënte en degelijke reactie nodig om klaarheid te scheppen in verband met de positie van de onderzoeksrechter en om elke twijfel weg te nemen omtrent zijn integriteit. Wij kunnen het ons niet veroorloven een andere houding aan te nemen.

01.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik ben het volledig eens met wat de heer Van Parys daarnet zei, maar meer in het algemeen toont wat zich heeft afgespeeld in verband met dat dossier en de parketmagistraat die zich tijdelijk terugtrekt of zich onbeschikbaar verklaart, de kwetsbaarheid aan van het hele dossier en van ons gerechtelijk systeem.

Men kan zich perfect inbeelden dat een parketmagistraat, die als enige zo'n dossier grondig kent, een auto-ongeluk overkomt of dat hij ziek wordt, een hersenbloeding krijgt of wat dan ook – laten wij het hem niet toewensen; dat is niet de bedoeling. Het systeem zit dus zeer kwetsbaar in elkaar. Het zou dan ook logischer zijn mochten dergelijke omvangrijke dossiers die bijna onmogelijk door een persoon grondig kunnen worden beheerst, door verschillende parketmagistraten worden behandeld, net zoals er overigens verschillende advocaten optreden in zo'n zaken. Stel dat de parketmagistraat wegvalt of zich op een bepaald ogenblik in een situatie bevindt waarin de deontologie hem niet meer toelaat aan het dossier te werken, dan moet hij toch onmiddellijk door een terzake deskundige collega parketmagistraat worden opgevolgd. In het geval waarover wij het nu hebben stond er geen andere parketmagistraat klaar en werden wij bijna geconfronteerd met een drama dat ons maanden achteruit zou hebben doen gaan in deze zaak, waardoor men zich natuurlijk zou verkneukelen in het kamp van Dutroux, waar zonder problemen drie advocaten optreden.

Het is duidelijk dat het hele systeem faalt en bijzonder broos is. Er

01.02 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Je partage pleinement votre point de vue. Cela démontre la vulnérabilité de notre système. Le dossier n'est conservé qu'auprès d'un seul magistrat du parquet. Si, pour une raison ou l'autre, il n'est plus en mesure de l'instruire, il se pose un grave problème. Tout comme pour la défense, le dossier doit pouvoir être réparti. Sinon, il faut pouvoir désigner clairement un remplaçant.

moet een oplossing worden gezocht voor dit probleem.

01.03 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Laeremans, u weet dat het openbaar ministerie één en ondeelbaar is. Dan begrijp ik niet dat u zulke stupiditeiten – dat is het woord dat moet worden gebruikt – kunt uitkramen.

01.03 **Marc Verwilghen**, ministre: Le Ministère public est un et indivisible. Quelles âneries débitez-vous là!

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, u hebt straks de gelegenheid om uw ideeën uiteen te zetten.

01.04 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik word hier van stupiditeiten beschuldigd. Ik stel alleen vast dat er zeer grote paniek is geweest bij het parket op het moment dat de heer Bourlet zich dreigde terug te trekken en dat er sprake was van maanden uitstel. Ik ben blij dat het niet waar is. Uiteraard weet ik ook wel dat het openbaar ministerie één en ondeelbaar is, maar het heeft bij het openbaar ministerie toch een enorme schok veroorzaakt. Zoiets moet worden voorkomen.

01.04 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Je me borne à constater la panique qui s'est emparée du parquet lorsque M. Bourlet a esquissé son mouvement de repli.

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, u krijgt straks het woord.

01.05 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Ik ga daarover niet meer spreken.

01.06 **Tony Van Parys** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, in het dossier is het natuurlijk nog veel belangrijker dat elke twijfel over de onderzoeksrechter wordt weggenomen omdat hij natuurlijk niet te vervangen is door een substituut of een medewerker. Het is de onderzoeksrechter en hij alleen die de bevoegdheden heeft om het gerechtelijk onderzoek te leiden. Het kan dus ook niet dat er gedurende langere tijd een zweem van twijfel zou bestaan omtrent de positie van de onderzoeksrechter. Daarom heb ik heel uitdrukkelijk gezegd niet te begrijpen dat hier geen snelle beslissing wordt genomen. Ik betreur dat dit dossier sinds eind november wel bij de minister ligt maar tot op dit ogenblik geen beslissing heeft gekregen.

01.06 **Tony Van Parys** (CD&V): Ma seconde grande préoccupation concerne le dossier des tueurs du Brabant. Les aveux de M. Bouhouché ont permis de faire la lumière sur le vol des armes dérobées au groupe Diane. Bouhouché s'est révélé coupable non seulement du recel, mais également du vol de ces armes. Il justifie ses actes par son désir de se venger de la gendarmerie, né de divers incidents ayant donné lieu à des mesures disciplinaires à son endroit. Les armes auraient été destinées à un réseau secret comparable aux réseaux de la Guerre froide. La cellule Jumet devra bénéficier de toutes les possibilités et de tous les moyens disponibles pour enquêter sur cette nouvelle piste.

Ik wil een ander prangend dossier aansnijden uit de geschiedenis van de criminaliteit van dit land. Ik verwijs naar het dossier over de Bende van Nijvel, mijnheer de minister van Justitie. Collega Coveliërs is zonder enige twijfel ook in dit dossier geïnteresseerd. Het grote nieuws, collega's, in dit dossier naar aanleiding van de vergadering die heeft plaatsgehad met de familieleden en de nabestaanden, is een beetje uit de actualiteit verdwenen omdat op dat ogenblik klaarblijkelijk andere informatie in de media belangrijker was. Het grote nieuws op de bijeenkomst tussen de speurders, de onderzoeksrechter, de magistraten van het parket en het parket-generaal en de slachtoffers en de nabestaanden was toch wel dat in het kader van de wapendiefstal bij de groep Diane er klaarblijkelijk klaarheid is gekomen. Bouhouché heeft blijkbaar bekentenissen afgelegd over de wapendiefstal bij de groep Diane, wat een heel belangrijk gegeven is. Mij was dat niet bekend. Hij is destijds veroordeeld voor de heling van deze wapens, maar hij was vrijgesproken voor de diefstal. Nu werd de diefstal van de wapens door Bouhouché bekend naar aanleiding van de vergelijking van het dossier Mendez en het dossier van de Bende van Nijvel, wat een aanbeveling was van de parlementaire onderzoekscommissie. Nu blijkt dat naar aanleiding van de bekentenis ook het motief door

L'instrument légal des repentis faisait défaut, ce qui a fait peser une lourde hypothèque sur l'enquête. Les enquêteurs et les magistrats ont une nouvelle fois attiré l'attention sur cet aspect.

L'assistance morale et religieuse aux détenus a été sérieusement mise à mal sous la présente législature. Le document Dupont

Bouhouche werd meegedeeld. Deze feiten zijn verjaard, dus men zal geen nieuwe vervolging kunnen instellen ten aanzien van Bouhouche, maar het is toch wel interessant te weten dat het motief van de betrokkene heel duidelijk de wraak was die hij op de rijkswacht wou nemen naar aanleiding van de incidenten die destijds hadden plaatsgevonden. Hij was daarvoor op een bepaald moment disciplinair vervolgd.

Het motief van deze diefstal is ondertussen ook duidelijk geworden. Het is in deze omstandigheden absoluut noodzakelijk, mijnheer de minister van Justitie, om de cel in Jumet alle middelen en mogelijkheden te geven om, binnen hetzelfde motief, het onderzoek alle mogelijkheden, alle ruimte en alle kansen te geven. Bouhouche was of is klaarblijkelijk van oordeel, en blijkbaar heeft hij dit ook meegedeeld, dat de wapens die werden gestolen bij de groep Diane dienstig waren voor een netwerk dat vergelijkbaar was met het 'stay behind'-netwerk, zoals het in sommige militaire kringen werd opgezet in het verlengde of nog in de loop van de koude oorlog.

Het is volgens mij nu heel belangrijk – dit is een heel grote doorbraak in het dossier – dat men daar alle ruimte geeft, en bovendien dat diegenen die destijds bij dat 'stay behind'-netwerk betrokken waren alle informatie ter beschikking stellen, zodat ze deze piste – die door de parlementaire onderzoekscommissie als belangrijke piste werd aangezien – voluit en met alle mogelijkheden kunnen onderzoeken. Dit lijkt mij een heel belangrijk gegeven te zijn, dat tot op heden niet de belangstelling heeft gekregen die het eigenlijk zou moeten krijgen.

In het kader van de middelen, mensen en mogelijkheden die ter beschikking moeten staan van de speurders, is het toch wel bijzonder te betreuren dat vandaag de scanner – waarvan we reeds maanden geleden hebben gesproken in een interpellatie of een mondelinge vraag – volledig defect is, helemaal niet meer functioneert. Vandaag, mijnheer de minister van Justitie, is de scanner totaal deficiënt, en dit sinds twee maanden, nadat gedurende één jaar stilaan alle soorten functies van deze scanner zijn uitgevallen. De scanner kan vandaag, en dit sinds twee maanden, gewoon niet meer worden gebruikt. Stel u dit voor. Dit is informatie van de laatste dagen. Dit is de realiteit. Dit is hét probleem. Ik zou u dus werkelijk willen uitnodigen om hier dringend iets aan te doen, dit lijkt onvoorstelbaar, maar het is de realiteit. Sinds een jaar en twee maanden is de scanner deficiënt. Sinds twee maanden functioneert hij helemaal niet meer.

Wat uiteraard ook aan de orde was, naar aanleiding van de bijeenkomst met de nabestaanden, was het ontbreken van het wettelijk instrument van de spijtoptanten. Opnieuw hebben onderzoeksrechter Lacroix en de mensen van het parket en het parket-generaal gewezen op het ontbreken van dit instrument als zware hypotheek op de wijze waarop het onderzoek moest verlopen. U herinnert zich uiteraard de bijeenkomst van vorig jaar, toen dit ook werd gezegd, en toen u zelf uitdrukkelijk hebt gewezen op de noodzaak om dit instrument te creëren. Welnu, andermaal hebben de magistraten en de speurders gewezen op het hiaat in de middelen die ter beschikking worden gesteld, om een dergelijk belangrijk onderzoek te kunnen voeren.

Ik wil in het kader van de bespreking van deze begroting nog een heel punctueel probleem aan de orde stellen, omdat de betrokkenen

et la proposition de loi qui en a découlé entendaient pourtant doter ce droit élémentaire d'une assise juridique convenable. Sur les 73 millions dégagés à cet effet, 33 attendent encore dans les tiroirs, et ce, alors qu'une enquête réalisée auprès des détenus a établi l'existence d'un réel besoin. Pas moins de 71 pour cent des détenus souhaitent bénéficier d'une assistance morale; 51% disent opter en faveur du culte catholique. Il s'agit là d'une mission éthique importante et d'un droit constitutionnel.

Au sein du SFP Justice, le ministre est parvenu à liquider tout le sommet de la pyramide de l'administration. Demain, nous pourrons lire dans le *Moniteur belge* l'avis de nomination d'un nouveau directeur général de l'organisation judiciaire, un ancien fonctionnaire des Affaires économiques qui a gagné ses galons à l'Institut national de statistique. L'annonce de la vacance du poste de directeur général du service de la législation a été reportée jusqu'à la nomination d'un directeur général du service de l'organisation judiciaire appartenant au rôle linguistique requis, si bien que l'unique candidat désigné dans le cadre de l'assestement n'a pas été nommé. Cela dépasse l'entendement! Le ministre remplace le sommet de la pyramide de son administration par des gens qui doivent encore faire la preuve qu'ils disposent des mêmes qualités que leurs prédécesseurs. Voilà qui ne témoigne guère d'une confiance immodérée dans le système de recrutement. Nous verrons bien quelles seront les conséquences de cette situation pour le département. La réforme Copernic a servi à dissimuler des manœuvres obscures en tout genre.

het ons hebben gesignaleerd, en omdat het naar mijn aanvoelen moet worden gezegd in de context van een begrotingsbespreking.

Men moet vaststellen dat de morele en religieuze bijstand aan de gevangenen in deze legislatuur een bijzonder zware knauw heeft gekregen. Dit staat in schril contrast tot het document-Dupont dat sterk de nadruk heeft gelegd op het elementair recht van alle gedetineerden op morele en religieuze bijstand. In tegenstelling tot deze uiterst nobele en edele principes van het rapport-Dupont en van het wetsvoorstel dat op basis daarvan werd ingediend maar in deze legislatuur geen kans meer zal krijgen, is de minister van Justitie erin geslaagd van de 73 miljoen toegezegd ter subsidiëring en ondersteuning van deze morele en religieuze bijstand welgeteld 33 miljoen over te houden. Deze daling staat haaks op de behoefte die bestaat aan morele en religieuze bijstand. De enquête die terzake werd gevoerd toont aan dat 71% van de gevangenen over alle denominaties heen zich had uitgesproken voor morele bijstand. 51% vroeg de bijstand binnen de katholieke eredienst, gevolgd door de andere bestaande denominaties. Ondanks de toename van het aantal gedetineerden tot ongeveer 9000 slaagt men erin het budget voor morele en religieuze bijstand aanzienlijk in te krimpen. Gedetineerden zijn gemakkelijke slachtoffers. Ze zijn met niet zo velen en hebben noch de tijd, noch de mogelijkheid zich te verenigen. Vandaag hebben ze een persconferentie gegeven. Mijnheer de minister, ik vind het bijzonder pijnlijk dat de morele en religieuze bijstand afgebouwd wordt alsof die 40 miljoen niet elders kan worden gevonden. U doet enorm afbreuk aan een elementair recht van gevangenen door deze belangrijke ethische opdracht binnen het penitentiair beleid af te bouwen. Mij is het om het even welke denominatie het is. Alle denominaties samen hebben vandaag dezelfde klacht geuit en verklaard dat zij op deze wijze helemaal niet voor de elementaire morele en religieuze bijstand van gevangenen kunnen instaan. Met dit budget zullen bepaalde denominaties het moeten stellen met welgeteld 1 of een halftime kracht ter ondersteuning van die bijstand. Ik neem aan dat men dit niet belangrijk vindt. Morele bijstand voor mensen die zich in een moeilijke periode in hun leven bevinden, is noodzakelijk. Meer zelfs, de Grondwet bepaalt dat iedereen de gelegenheid moet krijgen, ook in een gevangenis, om zijn eredienst te beleven binnen de vrijzinnigheid of een of andere religieuze overtuiging.

Mijnheer de minister, mijn laatste bedenking in de marge van de begroting en het beleid inzake Justitie handelt over de administratie van de Justitie, de FOD Justitie.

Mijnheer de minister, u bevindt zich op een paar uur van de gehele liquidatie van de top van de administratie. Het Belgisch Staatsblad is waarschijnlijk reeds gedrukt. Morgen zullen we daarin lezen dat er een directeur-generaal van de rechterlijke organisatie wordt benoemd, een gewezen ambtenaar van Economische Zaken. Hij staat bekend om zijn onvolprezen kwaliteiten inzake management bij het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Velen zullen daar kunnen getuigen over zijn grote managementtalenten.

Men is er dus in geslaagd de vacature van directeur-generaal van de dienst wetgeving uit te stellen totdat men een directeur-generaal van de dienst rechterlijke organisatie kon benoemen van een taalrol die ervoor zal moeten zorgen dat de enige kandidaat die op het

Pour la Justice, s'achève une législature perdue. Des instruments renforçant la Justice, notamment dans le cadre de la lutte contre le terrorisme international, ont été perdus. Le résultat de tout cela est particulièrement pénible.

assessment was aangeduid voor het directoraat-generaal van de dienst wetgeving niet wordt benoemd. Daarin is men dus geslaagd. Later zal blijken of de controle-instanties dat zullen aanvaarden. Dat is dus een onvoorstelbare situatie. De belangrijkste realisatie van de minister van Justitie in deze legislatuur heeft erin bestaan om de top van de administratie te liquideren en te vervangen door sommigen die nog zullen moeten bewijzen dat zij ook maar enigszins dezelfde capaciteiten hebben als degenen die in het verleden de dienst hebben uitgemaakt.

Mijnheer de minister, dit is een ongelooflijke situatie die bijzonder onrechtvaardig is, ook ten aanzien van het aanwervingsstelsel zoals het binnen de Copernicus-hervorming was uitgedokterd. Voor de betrekking van directeur-generaal van de dienst wetgeving was er één kandidaat als zeer gunstig gekwalificeerd. Welnu, u bent erin geslaagd ook deze kandidaat te liquideren. Ik denk dat op termijn zal blijken welke de gevolgen zijn voor het departement. De Copernicus-hervorming heeft dus moeten dienen voor al deze manoeuvres in het donker.

Mijnheer de voorzitter, ik kom tot een besluit. Dat besluit had ik ook getrokken naar aanleiding van de analyse van de cijfers. Dit is een verloren legislatuur geweest voor de justitie. Ten aanzien van een aantal fenomenen is men erin geslaagd zich de instrumenten te laten ontnemen die nochtans zo noodzakelijk zijn om de nodige weerbaarheid en het nodige vertrouwen te creëren, bijvoorbeeld met betrekking tot het internationaal terrorisme. Dat is bijzonder jammer. Dit zou de legislatuur zijn geweest waar veiligheid heel centraal stond, waar de realisaties van de regering zouden worden afgemeten op het departement Justitie en op de veiligheidsproblematiek. Welnu, de afrekening zal inderdaad worden gemaakt. Het resultaat is hoe dan ook bijzonder pijnlijk en jammer.

01.07 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tijdens het openingsdebat van het nieuwe parlementaire jaar, begin oktober, heb ik uitvoerig gesproken over het justitiebeleid van deze regering, met name over de restanten van het fameuze veiligheidsplan, waarmee de VLD zo stoer naar de verkiezingen was getrokken.

Marc Verwilghen wist daarmee destijds als een ware rattenvanger van Hamelen tienduizenden kiezers te verleiden. Ik ben niet van plan vandaag dat allemaal te herhalen en ik zal mij beperken tot enkele zaken.

Uiteraard is er natuurlijk in de eerste plaats de omvang van het justitiebudget. Dat budget was laag bij het begin van de legislatuur en is bedroevend laag gebleven. Terwijl minister Verwilghen tijdens de vorige legislatuur nog eiste dat het budget zou verdubbelen en in 2000 nog sprak van een verhoging met 15 miljard – van 45 naar 60 miljard – verkreeg hij voor de begrotingsjaren 2000 tot en met 2003 slechts minieme aanpassingen. Op vier jaar tijd verhoogde het budget van 43,1 naar 47,8 miljard of een stijging met nauwelijks 11%. De stijging in 2000 had dan nog voor een groot stuk te maken met loonindexatie en met de uitvoering van de beslissingen van de voorgangers van de minister. Tussen 2000 en 2003 bedroeg het verschil nog geen 40 miljoen euro of 1,6 miljard Belgische frank, niet eens genoeg om de inflatie in die periode op te vangen. Eigenlijk

01.07 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): La politique du département de la Justice n'a que très peu de points communs avec l'audacieux Plan de sécurité présenté par le VLD lors de la campagne électorale d'il y a quatre ans. En cherchant bien, on trouvera sans doute de vagues traces de ce Plan.

Lorsque ce gouvernement est arrivé au pouvoir, le budget alloué à la Justice était minime et il l'est resté malgré les promesses. Ce budget a certes crû de 11 pour cent au cours des quatre dernières années mais cette hausse est principalement due à l'indexation salariale. L'accroissement n'est guère suffisant pour compenser l'inflation; en réalité, il s'agit non pas d'une avancée mais d'une régression.

moeten wij dus spreken van een reële achteruitgang van Justitie.

Voor de begroting van 2001 kreeg minister Verwilghen nauwelijks budgettaire ruimte voor zijn zwaar afgekalfde veiligheidsplan. De lijdzame houding van de minister leidde toen nog tot het ontslag van Rosanne Germonprez.

Een jaar later kreeg hij niet eens de centen om de formeel toegezegde loonsverhogingen voor de magistraten te realiseren. Justitie moest immers meer bezuinigen ten gevolge van de economische recessie in de tweede helft van 2001. Dat was een volkomen verkeerd signaal. De aanslagen van 11 september waren een goede reden om juist heel wat meer in justitie te investeren.

Ook in de begroting van 2003 kreeg Verwilghen alleen maar wat kruimels, zodat opnieuw een aantal aangekondigde initiatieven, onder meer de gevangenis van Antwerpen of taalpremies voor tweetalige rechters, afgeblazen moesten worden.

De VLD heeft bij de regeringsvorming de dwaasheid begaan het zeer belangrijke departement van de Begroting over te laten aan de socialist Vande Lanotte. Die zorgde ervoor dat zijn partijgenoot minister Frank Vandenbroucke een budgetverhoging kreeg van vele tientallen miljarden per jaar, terwijl de beurs dichtging op het moment dat minister Verwilghen langskwam. Heel wat diensten uit het justitieel radarwerk schreeuwen nochtans – en terecht – al jaren om substantieel extra middelen, denken we maar aan het gevangeniswezen, de geïnterneerden, de parketten met de politieparketten in het bijzonder – dat debat is daarnet nog eens gevoerd –, de Staatsveiligheid, de jeugdrechtbanken, de gerechtelijke deskundigen, de justitiehuisen. Van een fundamentele kentering is nergens sprake. Erger nog, het beleid is zelfs nog minder geloofwaardig dan vroeger. In tegenstelling tot zijn voorganger, legt de huidige minister nog niet eens een meerjarenplan voor aan het Parlement. De zo drastische hervorming van het parket wordt niet eens begeleid met een middelenwet of een stappenplan, hoe herhaald en hoe krachtig en hoe indringend dat ook gevraagd werd door de parketmagistraten. Het is de zoveelste illustratie, de zoveelste bevestiging dat er op Justitie wordt aangemodderd.

Terwijl Justitie er inzake begroting de facto op achteruit is gegaan, is het beleid zelf een enorme teleurstelling geworden. De rode draad van de laksheid die de vorige regeringen zo kenmerkte, wordt vandaag gewoon doorgetrokken. Net zoals zijn voorgangers de gesel van de jeugdcriminaliteit in onze steden geen halt toe wisten te roepen, blijft ook Verwilghen aanmodderen, het Potemkin-decor van Everberg ten spijt. Het gedoogbeleid inzake drugs dat door collega Van Parys nog op poten werd gezet, wordt nu verder uitgebouwd en opengetrokken, gewoon het tegenovergestelde van de "maximale beperking van drugsoverlast en drugscriminaliteit" die aan de kiezer beloofd was. De aanwezigheid van Luc Beaucourt op de VLD-lijst, die overigens op een immorele manier gekozen heeft voor wie hem het meest kon bieden – ik heb daarvan bevestiging uit verschillende hoeken –, zal absoluut geen geloofwaardig schaamlapje zijn, collega Coveliers.

De stelselmatige versoepeling van de nationaliteitsverwerving die sinds 1984 ...

La récession économique semble avant tout avoir eu des répercussions au niveau du département de la Justice, où il n'y a plus de marge budgétaire disponible alors que des investissements auraient dû y être faits après les événements du 11 septembre.

Pour l'année budgétaire 2003 aussi, le département de la Justice doit se contenter des miettes, le ministre Vandenbroucke emportant le reste du gâteau. Or, l'ensemble du secteur réclame des moyens supplémentaires. Et si les moyens du département sont en net recul, la politique est tout aussi décevante.

De **voorzitter**: Mijnheer Coveliers, laat de heer Laeremans verder gaan met zijn uiteenzetting.

01.08 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Laeremans, een van uw partijgenoten is wegens dronkenschap verwijderd uit het stadhuis van Antwerpen.

Wij zullen ons met de VLD-lijst bezighouden. Houdt u zich bezig met de zatlappen.

01.09 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer Coveliers, wie zonder zonden is, werpe de eerste steen.

01.10 Hugo Coveliers (VLD): Waar liggen die stenen?

01.11 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): U bent inderdaad zonder zonden. Was er eens niet een raadslid van de VLD die bijvoorbeeld met een karabijn in het wild schoot en toevallig een jongen dodelijk trof? Dat gemeenteraadslid stond ook op een VLD-lijst. Moet u daarom ineens persoonlijk gaan doen? Ik ben niet trots op wat u zegt.

01.12 Hugo Coveliers (VLD): U bent degene die persoonlijk begint te doen. Waarom moet u over dokter Beaucourt beginnen? Dat heeft toch geen zin. Zwijg daarover.

01.13 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Ik doe dat omdat dokter Beaucourt ...

De **voorzitter**: Mijnheer Coveliers, laat de heer Laeremans voortgaan. De minister zal zelf de gelegenheid krijgen om te antwoorden.

01.14 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Dokter Beaucourt is de man van de heldhaftige strijd tegen de drugsproliferatie en tegen de laksheid tegenover drugs. Die man nu op uw lijst plaatsen, zal uw partij niet geloofwaardiger maken, wat u daaromtrent ook moge proberen.

De stelselmatige versoepeling van de nationaliteitsverwerving werd sinds 1984 voornamelijk onder het bewind van CD&V doorgevoerd. Ze werd op bevel van de Franstaligen voortgezet door Tony Van Parys. Dit gebeurde ter compensatie van de invoering van het Eurostemrecht. Die versoepeling kreeg een feestelijk orgelpunt met de snel-Belg-wet. Hierdoor is het gewapend bestuur verder weg dan ooit.

Het taboe op de vreemdelingencriminaliteit blijft bestaan. De heer Verwilghen heeft alleen maar heel even een tipje van de sluier opgelicht. Ondertussen wordt de autochtone bevolking steeds meer gepest met de zogenaamde wetgeving rond antiracisme en antidiscriminatie.

De degradatie van het Hoog Comité van Toezicht, doorgevoerd door toenmalig eerste minister Dehaene op bevel van de Parti socialiste, bleef gehandhaafd. Een herwaardering van de anticorruptiedienst is niet in zicht.

Net zoals collega Van Parys, verheerlijkt de heer Verwilghen de

01.14 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Contrairement à son prédécesseur, le ministre Verwilghen n'a pas établi de plan pluriannuel ni de plan échelonné en vue d'accompagner la réforme approfondie des parquets. Sa gestion de la criminalité des jeunes est désastreuse, l'acquisition de la nationalité a été facilitée par la loi d'acquisition rapide de la nationalité belge, le tabou de la criminalité des étrangers subsiste et les détenus sont libérés de plus en plus rapidement, le nombre de cellules ayant été réduit de 800 unités.

alternatieve sancties en zit hij verstrikt in de filosofie van het reductionisme. Beloftes over onsamendrukbare straffen worden gebroken. Gevangenen worden sneller dan ooit vrijgelaten. Ook recidivisten mogen beschikken na een kleine fractie van hun vrijheidsstraf. Echte strafuitvoeringsrechtbanken komen er nog altijd niet. In plaats van meer cellen komen er 800 cellen minder dan aanvankelijk was vooropgesteld. Er komt ook een quotaregeling om nog meer gedetineerden vervroegd naar huis te sturen. De heer Verwilghen handhaaft de penitentiaire beginselenwet van professor Dupont.

01.15 Minister **Marc Verwilghen**: Waar haalt u die 800 cellen minder?

01.16 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Dat heb ik u in het verleden al uitgelegd. Ik heb er u al vragen over gesteld.

01.17 Minister **Marc Verwilghen**: Waar haalt u die 800 cellen minder?

01.18 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Ik haal die uit de prognose van de heer Van Parys.

01.19 Minister **Marc Verwilghen**: Ik vraag geen prognose. Ik vraag u waar die 800 cellen verdwenen zijn? Zeg mij in welke instellingen die verdwenen zijn. U verklaart andermaal zaken die niet waar zijn. U kletst gewoon uit uw nek.

01.19 Minister **Marc Verwilghen**: Où sont passées ces 800 cellules? Dans quel établissement? Dans quel projet? Vous divaguez.

01.20 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): In plaats van meer cellen komen er 800 cellen minder. Dat heb ik inderdaad gezegd. Ik bedoel dan natuurlijk dat er 800 cellen minder komen dan gepland in het meerjarenplan. Die werden heel duidelijk vooropgesteld.

01.20 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): En réalité, elles n'ont pas disparu. Mais elles ont été gommées du projet initial.

01.21 Minister **Marc Verwilghen**: Waar zijn die 800 cellen weggenomen? Dat is het enige wat ik u vraag.

01.22 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Visueel kan ik mij die natuurlijk niet voorstellen.

01.23 Minister **Marc Verwilghen**: U kan niet antwoorden op mijn vraag. U zegt immers onnozelheden en u weet het.

01.24 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ze waren gepland. Ze waren voorzien. Er was een stappenplan bij de dienst ... Die cellen zijn natuurlijk nergens weggeknipt. Er zijn hier en daar gevangenen verdwenen. Die werden door andere gecompenseerd, enzovoort. Collega Van Parys had die voorzien. Hij zal mij tegenspreken, mocht ik mij vergissen.

01.25 Minister **Marc Verwilghen**: Waar is die gevangenis verdwenen?

01.26 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, u wilt het niet snappen. Collega Van Parys had een streefcijfer van 9 300 cellen vooropgesteld. Tenzij we natuurlijk de gevangenis van Antwerpen erbij zouden tellen, komen we bij u maximaal aan een totaal van ongeveer 8.500 cellen. In die gevangenis van Antwerpen

01.26 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): On continue de négliger les parquets et la Sûreté de l'Etat. La politique de sûreté est dictée par la gauche dans ce pays. Ce

is echter nog helemaal niet voorzien. Er is ook helemaal geen duidelijkheid over. Dat plan is op de lange baan geschoven.

Daarmee zitten we 800 lager dan oorspronkelijk voorzien. Verwilghen handhaaft de penitentiaire beginselwet van professor Dupont die de gevangenen wil herschepen in kuuroorden. Ten slotte blijft de verwaarlozing van de parketten en de Veiligheid van de Staat voortduren. Dat is daarstraks al voldoende aangetoond.

Nog meer dan onder de vorige legislatuur is duidelijk geworden dat het veiligheidsbeleid in dit land gedictieerd wordt door de linkerkant en dat de VLD niet in staat is het verschil te maken. Ook na 11 september heeft de VLD nog altijd de tekenen van de tijd niet begrepen. Deze partij blijft voortduren op het pad van het gedogen en van de fluwelen handschoenen. Dit land verliest steeds meer de aansluiting met de evoluties in de buurlanden. Het wordt een eiland van laksheid dat internationaal steeds meer aan geloofwaardigheid inboet.

De in CD&V herdoopte CVP hangt vandaag de stoere jongen uit en holt het Vlaams Blok op een aantal punten duidelijk achterna. Toch kan niet ontkend worden dat zij de basis heeft gelegd voor het nefaste beleid dat vandaag gevoerd wordt. Het verleden heeft voldoende bewezen dat deze partij al evenmin in staat is om een ommekeer te bewerkstelligen en al te vlug door de knieën gaat voor de Franstaligen en voor de linkerkant. De traditionele partijen weigeren in te zien welke enorme maatschappelijke kostprijs wij met zijn allen moeten betalen voor de samenleving die zij trachten te creëren. Dit is een samenleving van open grenzen, een multiculturele samenleving waar illegalen in de watten gelegd worden en de nationaliteit gratis wordt uitgedeeld. Een dergelijke samenleving impliceert vanzelfsprekend almaar toenemende criminaliteit en steeds meer georganiseerde misdaad. Het enige zinvolle antwoord daarop – tenminste toch op het terrein van justitie – is een degelijk ondersteund gerechtelijk apparaat en een krachtig strafbeleid met meer gevangencellen en een hardere repressie voor wie zich niet naar onze wetten gedraagt. Dat hebben de regimelpartijen er echter niet voor over.

Als afsluiter van deze balans wens ik het beleid van de minister ook eens te plaatsen op de communautaire weegschaal. Nog tijdens de vorige legislatuur, toen Verwilghen parlements lid was en voorzitter van de Kamercommissie voor Justitie, noch tijdens zijn ambtsperiode als minister kon Marc Verwilghen betrappt worden op een Vlaamsgezinde stellingneming. Eén van de eerste communautaire dossiers waarmee hij geconfronteerd werd, was dit van de Nationale Orde van Advocaten. Deze was al jaren comateus, maar de Franstalige advocaten konden zich maar niet neerleggen bij een splitsing. Ze zagen daarin een voorafbeelding van een splitsing van het gehele departement. Ze wilden kost wat kost een unitaire koepel behouden boven twee halfautonome afdelingen.

Het is aan de gedrevenheid en het onwrikbare standpunt van de Vlaamse advocaten te danken dat de Franstaligen grotendeels bakzeil hebben moeten halen. Op 7 september van dit jaar werd de Orde van Vlaamse Balies boven de doopvont gehouden. De terugweg naar een unitaire structuur is definitief afgesloten. De Franstaligen hebben wel kunnen bekomen dat er op internationaal

n'est pas le VLD qui fait la différence. La Belgique perd le contact avec les pays voisins et devient une île de laxisme en Europe. Le CD&V souffre du même mal et plie devant les Wallons et la gauche. Les partis traditionnels refusent de voir le coût social de la politique des frontières ouvertes et de la société multiculturelle, une société où la criminalité et le crime organisé ne cessent de croître. La répression est la seule réponse à apporter à cette situation mais elle n'est pas au programme du gouvernement.

Enfin, je voudrais mettre quelques dossiers dans la balance communautaire. Le premier est celui de la scission de l'Ordre national des avocats, à laquelle les francophones refusaient de se résigner. Le ministre, M. Verwilghen, n'a pas pris la moindre initiative. Si le nouvel Ordre des barreaux flamands a vu le jour, c'est grâce aux efforts obstinés des avocats flamands. La loi sur l'obtention rapide de la nationalité belge est un autre de ces dossiers. M. Verwilghen ne s'est pas soucié du gain électoral qu'elle représentait pour les partis francophones à Bruxelles et a laissé faire. Le dossier de l'école de la magistrature est un troisième exemple. La réforme décidée dans le cadre des accords octopartites prévoyait une institution autonome par Communauté. En contrepartie, les Flamands ont dû accepter le Conseil supérieur de la justice composé paritaire. Mais ce Conseil a voulu une école unitaire et de nombreux programmes d'échange, pour resserrer les liens, précisément. Là encore, le Ministre a laissé faire.

Le dossier le plus extrême est celui des législations sur l'emploi des langues à Bruxelles et des magistrats de complément. Ces deux lois, approuvées en juin 2002, se sont traduites par un assouplissement très substantiel

vlak uit één mond moest gesproken worden en dat beslissingen van de andere orde nog steeds kunnen worden gesaboteerd. Door de assertiviteit van de Vlaamse advocaten echter zal dit laatste wellicht niet vaak gebeuren. Dit alles hebben we uitsluitend te danken aan de volgehouden weigering van de Vlaamse advocaten om welk compromis dan ook te sluiten. Dit is een houding waar nogal wat politici een voorbeeld aan kunnen nemen. Verwilghen zelf heeft hieraan geen enkele verdienste. Zijn rol is beperkt gebleven tot passief toekijken en tot het spelen van notaris.

Een tweede dossier dat belangrijke communautaire aspecten heeft, is dat van de snel-Belg-wet. De Franstalige politici geven openlijk toe dat één van de belangrijkste motieven waarom zij zo hard aandrongen op deze drastische versoepeling te maken heeft met de Brusselse situatie. Dankzij de vele tienduizenden nieuwe Belgen hebben de Franstaligen hun kiezerskorps zwaar kunnen uitbreiden. In 1999 waren er 37.000 extra stemmen voor de Franstaligen voor de Senaat in Brussel en 40.000 stemmen voor Europa.

Zij rekenen natuurlijk op een belangrijke nieuwe stemmenwinst in 2003. Zij zullen bij de komende verkiezingen hun electoraat met meer dan 60.000 kiezers uitgebreid zien in Brussel-Halle-Vilvoorde. Alleen al financieel is dat een cadeau van vijf miljoen Belgische frank per jaar voor de Franstalige partijen. Dit aspect van het nationaliteitsdebat was voor Verwilghen volstrekt onbelangrijk.

Een ander communautair dossier is dat van de magistratenschool. De Octopus-partijen waren duidelijk overeengekomen dat er per gemeenschap een autonome instelling zou opgestart worden voor de opleiding en navorming van alle magistraten van zetel en parket. Het was een van de weinige Vlaamse troeven waarmee Geert Bourgeois kon uitpakken bij zijn verdediging van de Octopus-hervorming. In ruil daarvoor moesten we wel de paritaire Hoge Raad voor Justitie slikken. Niet getreurd, de magistratenschool zou ons op het spoor zetten van een eigen Vlaamse justitie. De rechtsontwikkeling in Vlaanderen zou op die manier veel nauwer kunnen aansluiten bij de ontwikkelingen in Nederland. Alleen werd toevallig vergeten daarin ook wettelijk te voorzien. Vandaag blijkt deze Hoge Raad verworpen te zijn tot een unitair Belgisch bastion dat steeds meer bevoegdheden naar zich toe trekt waaronder de opleiding en vorming van magistraten.

In zeer scherpe nota's verzetten de leden van de Hoge Raad zich ten eerste tegen aparte magistratenscholen voor Vlaanderen en Wallonië. Zij willen met één unitaire school en talrijke uitwisselingsprogramma's de band tussen Nederlandstalige en Franstalige magistraten integendeel zo intens mogelijk maken. Een unitaire recuperatie dus om u tegen te zeggen. Marc Verwilghen blijft evenwel al te passief tegenover al dit unitaire geweld. Wanneer hij hierover ondervraagd wordt, bewijst hij wel wat lippendienst aan de oorspronkelijke Octopus-akkoorden maar hij neemt geen initiatief om de oprichting van aparte scholen daadwerkelijk te verwezenlijken. Er wordt alleen maar gepraat. Vlaanderen werd andermaal belazerd.

Het meest extreme dossier waarin minister Verwilghen zich liet gebruiken als vloermat voor de Franstalige belangen was dat van de taalwetgeving in Brussel en de toegevoegde magistraten. De twee wetten die hierover in juni 2002 door Kamer en Senaat werden

des examens linguistiques pour la majorité des magistrats et par la nomination de 42 magistrats francophones unilingues supplémentaires, qui n'ont dû se soumettre à aucun examen linguistique. De provisoire, ce régime est devenu permanent sous la pression des francophones, de sorte que la francisation du tribunal bruxellois, qui est également compétent pour Hal-Vilvorde, est désormais irréversible. C'est là un scandaleux signal car si les magistrats de tribunaux bilingues, qui ont une formation de haut niveau, sont dispensés de connaître le néerlandais, comment peut-on encore justifier de telles exigences pour le personnel communal et les pompiers? Les effets de cette situation ne se sont pas fait attendre: les agents de police relèvent désormais de l'accord de courtoisie linguistique.

Les arguments en faveur des aspirations flamandes ont été balayés. La scission de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde, qui constituait l'une des priorités de l'accord gouvernemental flamand, est aujourd'hui bloquée pour des années.

Plus encore que ses prédécesseurs, le ministre Verwilghen s'en laisse constamment conter par les partis francophones, ce qui empêche de nombreux dossiers d'aboutir: la délinquance juvénile, le régime des repentis, la formation des magistrats, la procédure accélérée, le droit de la circulation, etc. Il est donc grand temps que la Flandre et la Wallonie puissent définir leur propre politique en matière de Justice et de police.

goedgekeurd, hielden enerzijds, een drastische versoepeling van de taalexamen in voor de overgrote meerderheid van de magistraten en anderzijds, de benoeming van 42 bijkomende eentalige magistraten die geen taalexamen moeten afleggen. In het kader van een belangenconflict met het Vlaams Parlement had Verwilghen zowel aan Vlaamse als aan federale parlementsleden namens de regering formeel en schriftelijk beloofd dat deze regeling slechts tijdelijk zou zijn. Het werd de zoveelste belofte die Verwilghen onder druk van de Franstaligen zou breken.

Met deze kapitale toegevingen werd de verfransing van de Brusselse rechtbank bevoegd voor Brussel en Halle-Vilvoorde pas helemaal op gang gebracht. Bovendien ging het om een schandelijk signaal aan het adres van de Brusselse overheden. Als hoog opgeleide magistraten al geen Nederlands meer hoeven te kennen in een tweetalige rechtbank, waarom dan nog eisen stellen aan gemeentepersoneel en brandweerlui? Vlak nadien was het al zover. Ook de politieagenten vallen voortaan onder het zogenaamde taalhoffelijkheidsakkoord en hoeven vijf jaar lang geen taalexamen af te leggen.

Door op de meest eenzijdige wijze tegemoet te komen aan de Franstalige eisen heeft Verwilghen meteen ook het breekijzer weggesmeten om eindelijk tegemoet te komen aan de Vlaamse verzuchtingen inzake justitie, de doorbreking van de pariteit bij het Hof van Cassatie bijvoorbeeld of de splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Deze eis stond nochtans uitdrukkelijk als een prioriteit vermeld in het Vlaams regeerakkoord. Dankzij Verwilghen en Verhofstadt is deze noodzakelijke hervorming nu voor jaren geblokkeerd.

(...)

Wat zegt u?

(...)

Is er nog een andere misschien? Uw zoon of uw dochter of uw vrouw? Ik heb het uiteraard over minister Verwilghen, maar moet ik dat daar altijd bij zeggen? We weten wie we bedoelen uiteraard en ik blijf in het algemeen toch hoffelijk denk ik.

Zoals hoger afdoende is gebleken is de rode draad in het beleid van minister Verwilghen natuurlijk dat hij zich nog meer dan zijn voorganger laat domineren door de Franstalige partijen.

Hierdoor is er van een gemoderniseerd justitiebeleid geen sprake en belanden we in heel wat dossiers in een impasse. Dat is het meest opvallend in het dossier van de jeugdcriminaliteit, maar dat geldt evenzeer voor bijvoorbeeld de aanpak van de georganiseerde misdaad, de spijtoptanten, de magistratenopleiding, de strafprocedure en de verjaring, het snelrecht en zeker ook het verkeersrecht, waar de Vlamingen een andere aanpak voorstaan dan de Walen. Het is daarom de hoogste tijd dat Vlaanderen en Wallonië ook hier hun eigen weg kunnen gaan, zodat ze ook inzake veiligheid, ook inzake politie en justitie hun eigen potje kunnen koken.

De **voorzitter**: Alvorens het woord te geven aan u, mijnheer de minister, wil de heer Leterme u nog een

aantal vragen stellen.

01.27 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, de eerste vraag houdt verband met het Europees aanhoudingsmandaat. Vorig jaar rond deze tijd was er – niet ten onrechte – enige feestvreugde bij u en bij de eerste minister, omdat er een akkoord was bereikt met betrekking tot de invoering van het Europees aanhoudingsmandaat. We zijn nu ongeveer een jaar later en er is blijkbaar een ontwerp van kaderbesluit dat bij de Raad van State zou berusten. Een jaar na de feestelijke geluiden, de fiere geluiden die toen werden uitgestuurd door paars-groen zou ik graag van u vernemen hoever het staat met dat Europees aanhoudingsmandaat. Collega Van Parys heeft heel terecht gewezen op de problematiek van de internationale criminaliteit in zijn vele dimensies. De beschikking over een doeltreffend middel als het Europees aanhoudingsmandaat is – denk ik – in de strijd tegen de criminaliteit toch een belangrijk element. Ik zou u dan ook dank weten, mijnheer de minister van Justitie, indien u ons een jaar na datum zou zeggen hoever het daar nu mee staat. Er zijn veel mensen in het land die denken dat de regering dat succes heeft geboekt, dat het Europees aanhoudingsmandaat reeds bestaat en in ons land operationeel is. Ik heb de indruk dat dat nog niet het geval is. Waarom is dat nog niet het geval? Waar zit het dossier? In welk stadium bevindt het zich?

Ten tweede, op een bepaald moment werden door de Europese Raad in december 2001 een aantal maatregelen genomen in het kader van een soort algemeen framework voor de bestrijding van het terrorisme. Ik heb de indruk dat een aantal maatregelen nog niet in de Belgische wetgeving is omgezet. Bij gelegenheid van de bespreking van de begroting – moment bij uitstek denk ik om het beleid van de regering in het algemeen en de ministers in het bijzonder te toetsen – zou ik u dank weten indien u mij meedeelt hoever het staat met de omzetting in Belgische wetgeving van het geheel van maatregelen genomen in het kader van het framework tegen het terrorisme?

Derde en laatste vraag. Ik herinner mij een aantal gedachtewisselingen met betrekking tot de gevangenisinfrastructuur in ons land, inzonderheid in uw nieuwe kieskring, waar ik u trouwens voor het eerst in plenaire vergadering van harte welkom heet. Ik kijk uit naar de debatten die we op niveau zullen hebben met u. Wij zullen voor het welzijn van de bevolking proberen om elk vanuit zijn invalshoek het beste na te streven en te bewerkstelligen. Ik herinner mij dat u bij de bespreking van bijvoorbeeld dossiers inzake de gevangenis van leper of de gevangenis van Brugge telkens verwees naar de Tractebel-studie en de meerjarenplanning voor de gebouwen. Er zijn uiteraard nog andere gebouwen die daarin vervat zijn, onder meer de gerechtsgebouwen. Ik meen te weten dat u op een bepaald moment hebt aangekondigd dat de goedkeuring van de meerjarenplanning voor de gebouwen Justitie door de Ministerraad zou samenvallen met de begroting voor 2003. Ik zou graag bevestiging van u krijgen dat dit gebeurd is. Indien dat nog niet is gebeurd – wat ik niet durf te veronderstellen –, vraag ik me af wat daartoe de redenen zijn en wat uw timing terzake is.

01.28 Minister Marc Verwilghen: Mijnheer de voorzitter, collega's, een begrotingsdebat is meestal een debat dat ook over cijfers gevoerd wordt, maar in de uiteenzettingen die ik vandaag heb

01.27 Yves Leterme (CD&V): L'an dernier, vers la même époque, le ministre et le premier ministre se félicitaient de l'accord instaurant le mandat d'arrêt européen. Un projet de décision cadre aurait été élaboré entre-temps. Quel est l'état d'avancement de ce dossier? Pourquoi cette décision n'a-t-elle pas encore été mise en oeuvre?

Les mesures prises dans le cadre d'une structure globale pour la lutte contre le terrorisme international n'auraient pas encore été transposées dans la législation belge. Quel est l'état de cette question?

Il était prévu que le plan pluriannuel pour les bâtiments de la Justice serait adopté par le Conseil des ministres en même temps que le budget 2003. Cela a-t-il été le cas? Dans la négative, pour quelle raison?

01.28 Marc Verwilghen, ministre: M. Van Parys est le seul à avoir évoqué des chiffres alors

gehoord, is enkel collega Van Parys blijven stilstaan bij de cijfers. Hij heeft daaromtrent een aantal kanttekeningen geplaatst die er hem toe laten besluiten dat deze cijfers niet met de realiteit overeenstemmen. Daarvoor heeft hij verwezen naar wat ook gisteren het voorwerp van een debat was in de commissie voor de Justitie: het tweede bijblad van de begroting 2002.

Ik heb u gisteren tot vervelens toe, collega Van Parys, geprobeerd aan te tonen dat het terzake ging om een nuloperatie en dat die cijfers met andere woorden geen implicatie hebben op de budgetstijging die in overweging werd in het budget dat nu het voorwerp van onze discussie is, namelijk de begroting 2003. Ik heb u toen ook aangetoond dat, wanneer we rekening houden met de primaire uitgaven en de stijging daarrond – 2,6% en ik wil er dan 1,4% inflatie aftrekken en slechts 1,2% als reële uitgavengroei in aanmerking nemen – dit zou betekenen – mochten we dat toegepast hebben op de Justitie – dat we een stijging dienden te hebben van het budget met 13,5 miljoen euro. De realiteit heeft ons geleerd dat we 56,8 miljoen euro hebben kunnen bereiken, hetzij een stijging met 5,03% of driemaal die reële uitgavengroei.

Ik zou mij dus ook heel sterk willen afzetten tegen de indruk die gewekt wordt als zou deze begroting – een beetje zoals men het ook vroeger heeft gezegd naar aanleiding van de cijfers die werden geuit naar aanleiding van de State of the Union – een verfraaiing van de werkelijkheid inhouden. U hebt gezegd dat wellicht geen enkele bedrijfsrevisor bereid zal worden gevonden om zijn handtekening daar onder te plaatsen. Natuurlijk, op het vlak van het regeringswerk kent men ook een soort bedrijfsrevisor. Ik heb het dan niet over de minister van Begroting, maar wel over de inspecteur van Financiën. De inspecteur van Financiën heeft zijn handtekening gezet en zijn goedkeuring gehecht aan de ingediende begroting, wat mijns inziens moet worden gelijkgesteld met het werk dat een bedrijfsrevisor terzake zou doen.

Dan zou ik mij toch nog meer willen afzetten tegen iets waarin u eigenlijk wel voorzichtig was. Dat kenmerkt ook uw persoon. U bent jurist, u schat en wikt en weegt uw woorden, niettegenstaande u parlementaire onschendbaarheid geniet en u vrij ver kunt gaan in het woord dat vrij is binnen het Parlement. U hebt gezegd dat het een verfraaiing is van de waarheid en dat het strafrechtelijk anders zou moeten omschreven worden. U laat mij dus eigenlijk aanvoelen dat er misschien zelfs sprake zou kunnen zijn van bedrieglijke cijfers die gehanteerd worden, zo niet misschien – u hebt dat niet gebruikt – van valsheid in geschrifte. U kent mijn stelling dienaangaande. Ik heb ze al voordien uiteengezet. Wat dat betreft ben ik een gerust man en kan ik ook op mijn beide oren slapen. Trouwens, als ik het budgetmatig bekijk en ik vergelijk de periode 1995-1999 – dat is een periode die u bekend is – met de periode 1999-2003, dan zie ik in de reële stijging – die was al niet onbelangrijk in de periode waar u het departement samen met uw voorganger hebt beheerd – dat we er toch in geslaagd zijn een klein miljard meer aan middelen tot stand te kunnen brengen. Maar ik weet dat cijfers alleen niet alles zeggen, dus ik wil mij daar ook niet echt op focussen om een en ander duidelijk te maken.

U hebt dan gesproken over het internationaal terrorisme. Het was het eerste thema dat u hebt aangehaald. U hebt gevraagd of België de

qu'il s'agit tout de même d'un débat sur le budget. Il estime que ces chiffres sont inexacts et que le budget enjolive la réalité. Je me suis efforcé de lui faire comprendre hier, en commission, que le deuxième feuillet d'ajustement au budget 2002 était une opération neutre qui n'influaient en rien sur l'augmentation budgétaire dans le cadre du budget 2003. L'accroissement réel des dépenses est estimé à 1,2%. Pour le secteur Justice, cela équivaut à une augmentation de budget de 13,5 millions d'euros. Mais nous sommes arrivés à 56,8 millions d'euros!

M. Van Parys affirme que pas un réviseur d'entreprise du secteur privé ne consentirait à apposer sa signature au bas du budget. Pourtant, l'inspecteur des Finances, que l'on peut assimiler à un réviseur d'entreprise, a validé les comptes.

Nous sommes parvenus à obtenir près d'un milliard d'euros de plus que sous le gouvernement précédent. Mais je sais bien que les chiffres ne disent pas tout.

M. Van Parys s'est demandé si nous n'avions pas manqué le coche dans la lutte contre le terrorisme international. Notre Sûreté de l'Etat travaille bien, obtient de bons résultats et dispose du savoir-faire nécessaire. Tout cela figure dans le rapport de la commission d'accompagnement des services de renseignement. Si le dossier Trabelsi a pu être constitué, c'est aux renseignements fournis par la Sûreté de l'Etat qu'on le doit. Certes, il se pose un problème de management et de structure, mais il va être réglé. Force est toutefois de constater qu'il est très difficile de compléter les cadres, notamment en raison de la lenteur administrative des procédures. Par ailleurs, on se focalise trop sur des missions dont l'évidence apparaît moins clairement. La

trein daar niet mist en of we echt wel alle instrumenten in handen hebben om de strijd tegen dat zo gevreesde – terecht zo gevreesde – terrorisme te voeren.

Ik wil één zaak duidelijk stellen. Ik neem gewoon de conclusies over van de Begeleidingscommissie voor de inlichtingendiensten, wanneer ik zeg dat de Veiligheid van de Staat in België goed materiaal levert. In het rapport staat dat het product dat de Veiligheid van de Staat aflevert, een goed product is. Het tweede dat zij daaraan toevoegt, is dat er binnen de Veiligheid van de Staat voldoende knowhow aanwezig is. Er zijn dus voldoende mensen die de taken kunnen uitvoeren zoals het een inlichtingendienst betaamt. De Begeleidingscommissie heeft echter eraan toegevoegd dat er een probleem van management en van structuur is. Daaraan zal moeten worden tegemoetgekomen, zoniet dreigt het de verkeerde kant op te gaan.

De stelling dat de Veiligheid van de Staat verwaarloosd zou zijn, wil ik tegenspreken aan de hand van een aantal dossiers. Als we dan toch een echt terrorismedossier in België kennen, is dat wel het fameuze dossier-Trabelsi. Dit dossier-Trabelsi heeft alleen maar het daglicht kunnen zien dankzij de door de Veiligheid van de Staat geleverde inspanningen. Het volledige strafrechtelijke dossier kwam tot stand op basis van hun inlichtingen. Ik kan ook naar andere dossiers verwijzen, onder andere naar het dossier met betrekking op de moord op Massoed, naar dossiers uit de jaren '80 of naar de GIA-dossiers. Al deze dossiers konden telkens op basis van informatie van de Veiligheid van de Staat tot een goed einde worden gebracht.

Wil dat zeggen dat er geen problemen zijn? Neen, er zijn duidelijk problemen. Het eerste is een probleem dat niet door mij werd veroorzaakt, maar waarmee ik wel werd geconfronteerd. Het is namelijk bijzonder moeilijk om het kader van de Veiligheid van de Staat op te vullen wegens het feit dat men heeft gekozen voor een te logge administratieve procedure. Ik richt dit verwijt niet tot mijn voorgangers. Wellicht heeft men onvoldoende ingeschat dat men op een arbeidsmarkt als de onze niet zomaar mensen voor de Veiligheid van de Staat kan vinden. Men heeft natuurlijk ook wel een aantal vereisten gesteld waaraan die mensen dienden te voldoen. Dit heeft met zich meegebracht dat we het kader onvoldoende hebben kunnen opvullen.

Het tweede probleem is dat men zich in het verleden misschien te veel heeft geconcentreerd op een aantal opdrachten die ik niet aanzie als oneigenlijke opdrachten, maar als minder evidente opdrachten voor de Veiligheid van de Staat. Het gaat er niet over dat ze geen bewaking moeten doen van ambassades of van personen die ons land bezoeken. Een dienst als de Veiligheid van de Staat moet zich echter voornamelijk op een aantal fenomenen kunnen concentreren, waarbij in mijn ogen het belangrijkste het terrorisme is, omdat dit juist de grondvesten van elke democratische staat dreigt aan te tasten. We hebben een inspanning geleverd. U zult in deze begroting hebben gemerkt dat er 33% meer middelen worden geïnvesteerd in de Veiligheid van de Staat.

U hebt ook heel terecht het feit onderstreept dat de Veiligheid van de Staat in België moet beschikken over de proactieve mogelijkheid van de administratieve telefoontap. Het is een terechte vergelijking dat

lutte contre le terrorisme devrait être une missions prioritaires. Les moyens alloués à la Sûreté de l'Etat augmentent globalement de 33%.

En ce qui concerne le recours à la technique de l'écoute téléphonique par la Sûreté de l'Etat, nous sommes sur la même longueur d'onde.

La mise sur écoute téléphonique est absolument nécessaire. J'ai préparé un texte à ce sujet mais d'aucuns souhaitent également permettre à la police d'utiliser les techniques de la Sûreté de l'Etat. Il s'agirait d'une erreur monumentale.

Le nouveau directeur de la Sûreté de l'Etat a l'intention d'engager, par la voie d'une procédure accélérée, 80 personnes chargées de lutter contre le terrorisme.

Le dossier Trabelsi nous a appris qu'un juge d'instruction doit s'adresser à un point de contact spécial dès que les intérêts nationaux sont menacés. Je propose d'aménager l'article 56 du Code pénal afin de rendre cette pratique obligatoire. On pourrait également envisager de désigner un juge d'instruction pour s'occuper spécialement des dossiers relatifs à la lutte contre le terrorisme.

En ce qui concerne les concertations avec la communauté musulmane, j'insiste sur le fait qu'il est totalement erroné d'assimiler l'islamisme au fondamentalisme ou au terrorisme. Le gouvernement a œuvré en faveur de l'établissement d'un dialogue. J'aimerais transmettre au Parlement un rapport rédigé à ce sujet si les autres membres du gouvernement y consentent. La conclusion la plus importante de ce rapport est qu'il faut créer un Exécutif dont les membres auront au moins participé aux élections

de andere staten van de groep van Bern – die meer leden telt dan de Europese Unie, vermits ook Zwitserland en Noorwegen ervan deel uitmaken – van dat middel gebruik kunnen maken en België niet. Ik betreur dat samen met u, en daaraan moet dringend iets worden gedaan. Alleen zijn dit keuzes die in 1994 en in 1998 door de toenmalige meerderheid en de toenmalige regering werden gemaakt.

Ik wil vermijden dat men op een bepaald ogenblik een keuze zou maken door te stellen dat de administratieve tapmogelijkheid aan de Veiligheid van de Staat geven, een oneigenlijk gebruik zou worden om proactief voor gerechtelijke doeleinden de telefoontap te beginnen toepassen. Daar zitten we volgens mij op dezelfde golflengte. Ik geef samen met u toe dat we er nog niet zijn in onze discussies. Ik heb een wettekst klaargemaakt, maar er zijn nog altijd mensen die – ik heb dat zeer oneerbiedig uitgedrukt – een natte droom krijgen wanneer ze denken dat men de technieken van de Veiligheid van de Staat ook inzake de politie zou moeten toepassen. Dat zou de grootste vergissing zijn die wij kunnen begaan.

Ik kan alleen vaststellen dat de nieuwe administrateur-generaal van de Staatsveiligheid 80 mensen wil vrijmaken die hij specifiek op de terrorismedossiers wil laten werken. Dat is toch een belangrijke inspanning. Daarbij zal men ook gebruik maken van een snelle werving.

Waar u niet over gesproken hebt, en wat ook in een eindstadium zit, is iets wat ik geleerd heb uit het dossier-Trabelsi: dat onderzoeksrechters de reflex moeten hebben, wanneer zij bij hun onderzoek vaststellen dat het belang van het land in het gedrang kan komen of dat er internationale connotaties zijn aan de zaak die zij onderzoeken, een meldpunt te gebruiken. Die cruciale informatie moet beginnen werken. Vandaar dat ik binnenkort aan de Ministerraad zal voorstellen om artikel 56 van het Wetboek van Strafvordering aan te passen in de zin dat de onderzoeksrechter de verplichting wordt opgelegd op die manier te werken. Of wij zouden voor een andere mogelijkheid moeten kiezen die in het verleden al eens geopperd is, te weten dat naar het voorbeeld van de federale procureur, die een territoriale bevoegdheid heeft die het hele land bestrijkt, men ook een federale onderzoeksrechter zou hebben met eenzelfde territoriale bevoegdheid. Dat kent men trouwens in Parijs als het Quatorzième Département, de speciale cel die zich onder meer met de strijd tegen het terrorisme inlaat.

Dan hebt u nog een laatste opmerking gemaakt, die ik niet overboord wil gooien omdat ze belangrijk is. U hebt gevraagd hoever wij staan met het overleg met de moslims en of dat niet een essentiële stap voorwaarts kan betekenen voor de problematiek van het terrorisme. Ik zou daarin veel voorzichtiger zijn. Het is natuurlijk niet omdat men een bepaalde geloofsovertuiging heeft, dat men binnen die geloofsovertuiging een fundamentalist is. Het is ook niet omdat men die geloofsovertuiging heeft dat men ipso facto met een terrorist zou moeten worden vergeleken. U hebt wel gezegd dat men toch speciale aandacht moet hebben om het overleg met de moslims op gang te brengen en de dialoog mogelijk te maken. De regering heeft daarvoor al een aantal inspanningen gedaan. Ik kan u zeggen dat ik er geen moeite mee heb het rapport te uwer beschikking te stellen dat via mij is overgemaakt aan de regering. Alleen denk ik dat dit ook eerst zal moeten worden voorgelegd worden aan de regering

et auront fait l'objet d'une enquête quant à leurs antécédents.

La criminalité chez les jeunes constitue une préoccupation majeure. Nous devons oser amorcer le débat sur la répartition des compétences dans les lois de 1980 et 1988 et à tout le moins nous efforcer de constituer des ensembles qui ne doivent pas nécessairement relever du fédéral. En tout état de cause, la loi Everberg n'aurait pas été nécessaire si les Régions avaient fait en sorte de créer un nombre suffisant d'institutions fermées.

Par le passé, il n'existait même pas de plans particuliers en matière de lutte contre la criminalité urbaine. Certains procureurs y sont particulièrement attentifs et obtiennent de bons résultats. C'est pourquoi je m'efforce d'obtenir de tous les procureurs qu'ils adoptent la même attitude mais cela ne va pas sans mal.

D'une manière générale, il faut éviter d'évoquer au Parlement des dossiers sur lesquels le juge doit encore se prononcer. C'est pourquoi je veille à ce que mon commentaire sur de tels dossiers soit aussi concis que possible. C'est aussi la raison pour laquelle je préfère ne rien dire à propos de l'affaire Dutroux. En tant que personne et en tant que juriste je m'inquiète de ce que le procès n'ait pas encore commencé. Le ministère public relève encore pour une part de ma compétence mais je ne puis absolument pas me prononcer sur la magistrature assise.

Je préfère garder le silence au sujet du dossier des tueurs du Brabant. Techniquement, toutes les mesures ont été prises pour qu'il puisse être recouru à un scanner plus puissant. En ce qui concerne les repentis, je suis favorable à la demande des magistrats. Mais, en l'absence du

aangezien het niet aan mij persoonlijk is overgemaakt maar als een regeringsopdracht aan de regering gericht is.

U zult in mij een bondgenoot vinden om dat rapport ter beschikking te stellen. Vooral omdat er niets geheims in dat rapport staat. In dat rapport staat, ten eerste, dat men een volledige executieve moet hebben en dat de personen die ondertussen die executieve hebben verlaten of van wie in het verleden de aanduiding niet is goedgekeurd, moeten kunnen vervangen worden. Door wie moeten zij worden vervangen? Wij moeten ze vervangen door mensen die eertijds ten minste hebben deelgenomen aan die verkiezingen en het moeten ook mensen zijn die vooraf gescreend zijn. Daarvoor is in een procedure voorzien, een procedure die inhoudt dat de screening plaatsvindt, en dat er beroep kan worden aangetekend tegen het resultaat van de screening. Dat beroep is niet bindend maar het is een element dat mee ter beoordeling wordt voorgelegd aan de minister van Justitie. En de eindverantwoordelijkheid wordt bij de minister van Justitie gelegd. Daarover kan ik u in elk geval zeggen dat het nooit de bedoeling kan zijn, indien er elementen zijn die wijzen op een zekere contaminatiegraad in hoofde van de kandidaat die wil toetreden tot de executieve, dat men terzake enig risico neemt.

U hebt het over de jeugdcriminaliteit gehad. Ik moet u eerlijkheidshalve zeggen dat jeugdcriminaliteit mij altijd een beetje een doorn in het oog is geweest, ware het niet dat het probleem voortspuit uit de wetten van 1980 en 1988. Dat zijn niet mijn wetten, dat zijn wetten waardoor men bevoegdheidsherverdelingen heeft toegepast, bevoegdheidsherverdelingen die ons uitgerekend in dit soort dossiers bijzonder parten spelen. Ik kan alleen maar hopen dat wanneer men nog maatregelen op dat vlak wil nemen, men tenminste de discussie wil openen om daar homogene bevoegdheidspakketten van te maken. Ik pleit daarmee niet per definitie voor een defederalisering. Dat is een mogelijke piste. Een andere mogelijke piste is dat men op één overheidsniveau één bevoegdheidspakket tot stand brengt. En laat ik het toch nog maar eens goed onderstrepen, collega Van Parys: indien de Gemeenschappen niet in gebreke waren gebleven voor het voorzien in de nodige gesloten instellingen, dan hadden wij vandaag de dag ongetwijfeld die Everberg-wet niet nodig gehad. Ik kan alleen maar betreuren dat het ontbreken daaraan ons heeft moeten stimuleren tot andere maatregelen.

Ik volg u minder wanneer u in deze begrotingsbespreking voorhoudt dat ik niets doe inzake stadscriminaliteit en dat ik op dat vlak geen resultaten boek. Welnu, vroeger bestonden er geen plannen om deze vorm van criminaliteit specifiek aan te pakken. De praktijk heeft mij geleerd dat een aantal procureurs, onder meer in Antwerpen en in Charleroi, inspanningen deden om zich werkelijk toe te spitsen op de stadscriminaliteit en dat zij resultaten hebben geboekt. De door hen medegedeelde en vooropgestelde cijfers – ik baseer mij op cijfers medegedeeld door het parket – wijzen erop dat er resultaten werden geboekt. Dit toont aan dat het fenomeen stadscriminaliteit, net zoals de andere fenomenen, het waard is om het voorwerp te zijn van een specifieke aanpak.

Samen met het College van procureurs-generaal tracht ik nu de acht procureurs des Konings van de vijf grote agglomeraties en de drie

soutien politique requis, il n'a pas été possible de déposer un projet de loi sur ce sujet. Je suis toutefois convaincu que le prochain gouvernement sera à son tour confronté à cette question, ne fût-ce qu'en raison des développements sur le plan européen.

Je déplore la façon dont le dossier de l'assistance morale a été abordé. Les moyens ne sont pas réduits de moitié mais répartis différemment. L'arrêté royal du 13 juin 1999 et ces moyens devaient être liés. J'ai proposé de prévoir 43 millions supplémentaires mais cette augmentation n'a pas été considérée comme une priorité. Je n'ai cependant jamais pris d'engagement en la matière. Le budget existant doit être réparti de façon équilibrée, sur la base du nombre de personnes qui font appel à cette assistance.

Les projets relatifs au service public fédéral Justice n'étant pas encore achevés, ni publiés, je ne ferai aucune déclaration à ce sujet.

Ceux qui affirment que nous avons perdu notre temps au cours de ces quatre dernières années se trompent. Il suffit pour s'en convaincre de songer au parquet fédéral, aux méthodes de recherche spéciales, à la lutte contre la criminalité informatique et aux nombreux traités internationaux.

Cette législature n'aura pas été perdue. De nombreuses mesures répondant aux besoins de la société ont été prises. Ainsi, nous avons progressé dans le domaine de la sécurité. Nous avons obtenu des résultats concrets sur le terrain, où le travail est d'ailleurs efficace.

Le mandat d'arrêt européen s'accompagne de la décision-cadre relative à la lutte contre le terrorisme. Deux projets de loi ont

gerechtelijke arrondissementen die in het bijzonder worden geconfronteerd met dat fenomeen, op dezelfde lijn te krijgen. Dat is niet eenvoudig wegens de uiteenlopende benaderingen van de definitie die moet worden gebruikt. Mede door de steun van de dienst Strafrechtelijk beleid meen ik dat er vooruitgang zal worden geboekt.

Er werden twee processen aangehaald. Ik heb al dikwijls gezegd dat wij ons in dit Parlement de vraag moet durven stellen of het wel zin heeft dat er mondelinge of schriftelijke vragen worden geformuleerd omtrent dossiers die de heer Bourgeois beschouwt als sub judice. Het gaat om zaken die zijn onderworpen aan het oordeel van de rechterlijke macht. Hoe langer ik hierover nadenk, hoe stiller ik van mening ben dat wij een gedragscode moeten durven vooropstellen waarbij wordt aangenomen dat over dergelijke dossiers niet wordt gepraat, dat wij dergelijke zaken overlaten aan het gerecht, ervan uitgaande dat het gerecht zijn werk zal doen en dat zulks visueel zal worden door het feit dat de behandeling van de zaken in openbare zitting plaatsvindt en bovendien de nodige weerklank krijgt in de pers.

Dat is de reden waarom ik mij maximaal tracht te onthouden van het afleggen van verklaringen met betrekking tot het proces-Dutroux. Ik spreek nu even niet als de minister van Justitie, maar als elke burger in dit land dat zou doen: het verbaast mij dat die zaak nog niet werd berecht. Ik maak mij daarover zorgen, als jurist en als een persoon met rechtsgevoel die gelooft in de rechtsstaat. Ik kan alleen maar betreuren dat die zaak nog niet is berecht en hopen dat, nu het dossier zich in een cruciaal stadium bevindt, men bijzonder voorzichtig zal zijn met het afleggen van verklaringen. Trouwens, uw betoog wees ook in die richting.

Ik zou nog een standpunt kunnen innemen ten aanzien van een openbare aanklager, het Openbaar Ministerie, om de eenvoudige reden dat het Openbaar Ministerie ook gedeeltelijk onder het gezag staat van de minister van Justitie. In mijn hoedanigheid van minister van Justitie is het echter veel minder evident om mij uit te spreken over een onderzoeksrechter die werkt "à charge" en "à décharge", waarbij de vraag rijst of op basis van het gerechtelijk dossier partijen daarover al dan niet opmerkingen zullen moeten maken, met alle gevolgen die daaraan zouden kunnen verbonden zijn. Het is allemaal in de hypothetische wijze. Mijn advies zou zijn dat die zaak zo snel mogelijk moet worden berecht waar dat hoort te gebeuren. In het assisenproces zullen alle partijen die er belang bij hebben, dit belang laten gelden. Indien zij menen rechten te moeten putten uit zaken die men zou vaststellen in het dossier, dan zullen zij dat doen en die rechten aanwenden. Ik zal mij in elk geval onthouden van elke bemoeienis.

Er was inderdaad een verschil in mijn houding ten aanzien van het Openbaar Ministerie, maar hier ging het om de openbare aanklager die de vordering moet durven stellen in een maatschappij waarvan men niet kan verlangen dat zij wordt onderuitgehaald, evenmin als om het even welke jurist zou kunnen aanvaarden dat een magistraat – een onderzoeksrechter, de voorzitter van een raadkamer, de voorzitter van de kamer van inbeschuldigingstelling of de voorzitter van het assisenhof – in zijn functie wordt ondergraven.

Ik denk dat wij niet kunnen dulden dat deze mensen in hun functie

été soumis pour avis au Conseil d'Etat. Les décisions n'ont été publiées au Journal Officiel qu'en mars et en juin de cette année.

Pour ce qui est de la lutte contre le terrorisme, j'attire votre attention sur l'accord de coopération conclu avec les Etats-Unis et la collaboration au niveau d'Eurojust. A l'heure qu'il est, le magistrat fédéral n'a qu'une fonction de coordination, qui sera toutefois étendue ultérieurement à l'action publique.

Concernant la prison d'Ypres, l'étude Tractebel me semble assez intéressante. Cela dit, la législation relative aux quotas a été mise en chantier, et le conseil des ministres se penchera bientôt sur le plan pluriannuel.

En attendant, il ne faut pas craindre de fermeture. Aucun établissement pénitentiaire ne sera fermé tant que de nouveaux établissements n'auront pas été construits. Ce serait inacceptable.

worden ondergraven maar de positie ten overstaan van deze magistraten van de zetel is anders dan ten overstaan van deze van het parket.

Over de bende van Nijvel zal ik, wat de kern van de zaak betreft, geen verklaringen afleggen. Ik wil wel terugkomen op twee punten die u mijns inziens terecht aanhaalt. Een eerste punt betreft de scanner. Het gaat hier om een technisch probleem dat mij drie weken geleden werd gesignaleerd en waarvoor intussen alle maatregelen zijn getroffen om de omzetting en overzetting naar een sterkere scanner mogelijk te maken.

Het tweede punt betreft de spijtoptanten. Ik verheel u niet dat ik gevoelig blijf voor dat verzoek van de magistratuur in Charleroi. Zelfs indien ik, naar aanleiding van het wetsontwerp dat ik terzake wenste in te dienen, het onderspit moest delven, dan nog zeg ik u met stellige zekerheid dat, zelfs indien het nu niet is, men in elk geval dit debat niet zal kunnen ontlopen al was het maar omdat men op de internationale scène, op het niveau van de raad van Europa, op het niveau van de ministers van de Europese raad, Justitie en Binnenlandse Zaken al lang de beslissing heeft genomen dat dit de weg is die verder zal moeten worden bewandeld.

Ik kom thans tot mijn antwoord inzake de morele bijstand. Ik betreur de wijze waarop dit dossier werd benaderd. In het kader van de geestelijke bijstand in de gevangenissen is er geen sprake van een halvering van de middelen. Er is alleen een herverdeling van de beschikbare middelen. Misschien startte alles op een bepaald ogenblik toen men onderhandelde en die onderhandelingen aanleiding hebben gegeven tot een koninklijk besluit dat nog op de valreep is genomen geweest, met name het koninklijk besluit van 13 juni 1999 houdende de oprichting van een dienst voor aalmoezeniers en morele consultants bij strafinrichtingen met het vastleggen van een administratief en geldelijk statuut. Ik denk dat men daar een aantal verwachtingen heeft zien ontstaan, waarvan werd gezegd dat ze aan financiële inspanningen en middelen dienden te worden gekoppeld.

Ik geef toe dat ik heb geprobeerd om 43 miljoen frank extra te kunnen bekomen voor alle denominaties die dit werk in de gevangenissen eigenlijk voltrekken.

Ik heb echter op geen enkel ogenblik het engagement aangegaan. Ik heb het voorstel gedaan, omdat ik ervan overtuigd ben dat we in die richting moeten evolueren. Men heeft echter op een bepaald ogenblik gezegd dat dit nu niet de eerste prioriteit was, en men heeft die dus in die omstandigheden ook niet toegekend. Ik heb dat trouwens ook nooit beloofd. Ik ontken dan ook geenszins de nood aan die religieuze en morele bijstand, alleen zeg ik: u moet dat binnen de beschikbare enveloppe van het budget op een evenwichtige wijze kunnen verdelen. Waarover eigenlijk weinig of geen discussie kan ontstaan is dat men die middelen ter beschikking stelt afhankelijk van het aantal personen dat binnen een gevangenis, binnen een bepaalde denominatie de ondersteuning vraagt waarop ze mogen rekenen.

Een slotopmerking die ik met betrekking tot deze materie zou willen maken – die in het vuur van de strijd al degenen ontgaat die het goed

menen met dit punt – is dat de taak van Justitie er een is van het faciliteren van de werking van externe hulpverlener, maar niet een taak van organiseren of financieren. Hier heb ik duidelijk de indruk dat dit laatste veel belangrijker is.

U had het nog over de FOD Justitie. Ik ga u daarover voorlopig niets meedelen, want we moeten het ogenblik afwachten waarop de definitieve publicaties plaatsgrijpen. Zolang dat niet het geval is, kan daarover ook niets worden gezegd. Ik zal ook niets zeggen over de personen in kwestie, die door u misschien niet bij naam zijn genoemd, maar suggestief voldoende zijn aangetoond om te weten om welke persoon dat zou kunnen gaan. Ik wacht daarin af. Alleen spreek ik zeer formeel uw besluit en dat van de heer Laeremans tegen, namelijk dat dit een soort van verloren legislatuur is.

U zal erover oordelen of dit een verloren legislatuur is. Dit is een legislatuur die een federaal parket heeft voortgebracht, die de wettekst over de anonieme getuigen heeft doen goedkeuren, die aanvaard heeft dat de bedreigde getuigen worden beschermd, die een strafrechtelijke bescherming voor minderjarigen heeft tot stand gebracht, die een heuse kaalplukwet – een echte revolutie op het vlak van het strafrechtelijke bewijs in strafrechtelijke materies – heeft tot stand gebracht, die de bijzondere opsporingsmethoden het daglicht heeft laten zien – iets waarvan men mij altijd heeft gezegd dat dit onmogelijk is –, die een informaticacriminaliteit op poten heeft gezet, die de diefstal gelijkgemaakt heeft aan de afpersing, die de private en de publieke corruptie heeft gelijkgesteld en de telefoontap op die twee misdrijven van toepassing heeft gemaakt, die een rondzendbrief tegen car- en homejackings heeft tot stand gebracht, die een rondzendbrief over verkeersagressie heeft tot stand gebracht, die 300 mensen onder elektronisch toezicht heeft laten plaatsen, die een veiligheidskorps heeft tot stand gebracht, die het strafbundel tegen de kostende prijs zopas heeft laten goedkeuren, die een uitbreiding van het kader van de referendarissen en parketjuristen heeft bewerkstelligd, die een e-justice project, onthaalbalies, een e-government en de elektronische handtekening heeft tot stand gebracht, die de Centrale Raad der Vrijzinnigheid en de VZW-wetgeving heeft tot stand gebracht, die de kansspelencommissie haar werk heeft laten doen, die de faillissementswetgeving heeft bijgesteld, die hopelijk ook de adoptiewet zal tot stand brengen, en dan heb ik het nog niet gehad over de trits van internationale verdragen.

Men kan dat een verloren legislatuur noemen, maar ik denk dat alles ervan afhangt door welke bril u dat bekijkt. Ik zeg u alleen dat de figures and facts er zijn, en die hebben zich ook voor een stuk vertaald in zaken die we in de maatschappij hebben zien plaatsgrijpen. Ik moet toch met u vaststellen dat de verontrustende verdwijningen op een professionele manier worden aangepakt, dat men nog nooit zoveel drugvangsten heeft kunnen doen en XTC-laboratoria heeft kunnen oprollen. U zal met mij ook moeten vaststellen dat het aantal hold-ups op geldtransporten en het aantal car- en homejackings in elk geval aan sterke vermindering toe zijn. Ik weet dat daarmee niet alles is opgelost. Wij hebben nu een nieuw probleem, dat van de ramkraken. Dat verdient ook alle mogelijke aandacht. Ik heb ook moeten vaststellen dat men nog nooit zoveel keer is kunnen optreden, niet alleen in veroordelingen van netwerken rond mensenhandel, maar ook in het oppakken van die

mensenhandelaars.

Mijnheer de voorzitter, ik sluit af met de drie vragen van de heer Leterme.

Ten eerste, het Europees aanhoudingsbevel gaat gepaard met het kaderbesluit dat genomen werd inzake de strijd tegen het terrorisme. In de beide aangelegenheden heeft België zijn opdracht opgenomen. Twee wetsontwerpen zijn de kaap van de Ministerraad gepasseerd en wachten op dit ogenblik op advies van de Raad van State. Ik kan dit niet forceren. De beslissing over het Europees aanhoudingsbevel werd genomen door de publicatie in het Europees Blad in maart 2002. In juni 2002, tijdens het Spaanse voorzitterschap, heeft de publicatie plaatsgegrepen van het Europees aanhoudingsbevel. In de beide zaken is België klaar met het werk. Ik heb er alle hoop op dat we de termijnen zullen halen die ingeschreven zijn in de kaderbesluiten.

Op de vraag of de regering nog andere initiatieven heeft genomen in het licht van de strijd tegen terrorisme, kan ik wijzen op het samenwerkingsakkoord met de Verenigde Staten dat tot stand is gekomen en op de politieke en justitiële samenwerking die dagdagelijks plaatsvindt op het niveau van Eurojust. Ik verwijs naar de federale magistraat die specifiek met deze materie belast is. Tot op heden heeft hij alleen de coördinatie uitgeoefend. Ik neem aan dat hij zich met publieke vorderingen zal kunnen bezighouden als alle vacatures zijn ingevuld.

Wat leper betreft, dat de heer Leterme terecht zo na aan het hart ligt, heb ik geantwoord op een vraag van mevrouw Pieters. Ik heb haar meegedeeld dat ik de Tractebel-studie, die zorgt voor de modernisering, bijzonder aantrekkelijk vind. Ik moet logisch met mezelf blijven en dit plaatsen in de quotawetgeving, een principe dat we wensen tot stand te brengen. Met het meerjarenplan, waarvan ik gehoopt had dat het had kunnen besproken worden in de Ministerraad en waarvan de heer Daems mij heeft meegedeeld het begin 2003 in de Ministerraad te zullen indienen, zal een beslissing kunnen worden genomen. Mijnheer Leterme, wees ervan overtuigd dat geen enkele instelling zal kunnen gesloten worden, ook niet als we een nieuwe richting geven aan het meerjarenplan en modernisering van penitentiaire instellingen doorvoeren. Het is immers onaanvaardbaar onder het huidige peil te zakken. Leper mag op dit ogenblik op zijn beide oren slapen. Als er nieuwe infrastructuur moet komen, zal die er eerst moeten zijn vooraleer enige andere maatregel zal worden genomen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb geprobeerd te antwoorden op de vragen die in dit debat werden gesteld.

01.29 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik neem met genoegen akte van de gemeenschappelijke zorg voor de gevangenisinfrastructuur in het algemeen en voor die van leper in het bijzonder. Ik zal het dossier volgen, maar ik neem graag akte van de toezegging van de minister dat er terzake gedurende de eerstvolgende maanden en het eerstvolgende jaar geen sluitingsbeslissing valt.

Er is echter ook een element van teleurstelling met betrekking tot het

01.29 Yves Leterme (CD&V): Je me félicite des intentions exprimées par le ministre à propos de la prison d'Ypres.

Je trouve toutefois décevante sa réponse à ma question sur le mandat d'arrêt européen, qui devait couronner les travaux de la

Europees aanhoudingsmandaat. Er is natuurlijk de publicatie in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen. Het Europees aanhoudingsmandaat was echter het koninginnestuk, het kroonjuweel van het Belgische voorzitterschap. Er moest niet eens worden gewacht op het Publicatieblad om een aantal zaken voor te bereiden, voor een zo snel mogelijke omzetting in Belgische wetgeving. Welnu, een jaar na datum moet ik tot mijn grote teleurstelling vaststellen dat de minister zelfs nog niet in staat is te zeggen tegen wanneer ongeveer dat Europees aanhoudingsmandaat in Belgisch recht zal zijn omgezet. Indien de kiezers dat horen, zullen zij mijn teleurstelling delen.

De minister verwijst naar de Raad van State. Goed, de stukken zijn vrij laat op de Raad van State toegekomen en nu moet er worden gewacht op het advies van de Raad van State. De eerste minister noemde het Europees aanhoudingsmandaat de belangrijkste verworvenheid onder het Belgische voorzitterschap. Eén jaar nadat de eerste minister stond te pronken – de minister van Justitie iets minder, dat ligt minder in zijn natuur – bestaat het Europees aanhoudingsmandaat niet in Belgisch recht. Het is niet in Belgisch recht omgezet, terwijl intussen de internationale dreigingen en de verspreiding van de internationale criminaliteit zijn beslag nog veel meer heeft genomen.

De minister heeft ook geen duidelijkheid gegeven met betrekking tot de omzetting van andere maatregelen in het kader van het framework rond de strijd tegen het terrorisme – ik verwijs naar de Europese Raad van december 2001. Er is verwezen naar een aantal bescheiden elementen die daarin kunnen passen, maar het kernstuk van dat framework is niet in Belgisch recht omgezet, en dat betreurt ik. Er was 11 september binnen het Europees voorzitterschap van ons land. Men heeft toen de spierballen laten rollen en gezegd dat men onder Belgische impuls maatregelen had genomen in de strijd tegen het internationaal terrorisme. Nu stel ik vast dat het Europees aanhoudingsmandaat niet is omgezet in Belgisch recht en, behalve een aantal zijgaaien, zijn er ook veel te weinig stappen vooruit gezet met betrekking tot het framework.

01.30 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik wil zeer kort reageren op wat de heer Letermé zegt. De vijftien ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken brengen natuurlijk rapport uit bij de Europese Commissie over de stand van zaken. Daaruit blijkt dat België het land is dat het verste staat in de beide omzettingen. Onze teksten worden trouwens volop gekopieerd door de andere lidstaten om ze te impliceren in hun eigen recht.

01.31 **Tony Van Parys** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb een aantal korte opmerkingen. Ik wil het eerst hebben over het opsmukken van een aantal cijfers en het verfraaien van de waarheid. Onze fractie zal aan het Rekenhof een audit vragen om na te gaan in welke mate de cijfers van de begroting overeenstemmen met de normale reële verwachtingen. Ten minste wat de werkmiddelen betreft, is dat zeker niet het geval. Wij zullen de documenten ter controle aan het Rekenhof voorleggen.

Mijnheer de minister, ik stel met genoeg vast dat u bereid bent het

présidence belge. J'imagine qu'il ne faut tout de même pas attendre la publication avant de se mettre à l'ouvrage. Un an après que le premier ministre a brandi le mandat d'arrêt européen tel un étendard, les mesures n'ont toujours pas été transposées dans le droit belge. La criminalité, en revanche, n'accuse aucun retard!

Les mesures relatives à la lutte contre le terrorisme sont peu énergiques. Je n'ai guère obtenu d'éclaircissements.

01.30 **Marc Verwilghen**, ministre: Les rapports des 15 ministres de l'Intérieur et de la Justice adressés à la Commission européenne indiquent que la Belgique figure parmi les pays les plus prompts en matière de transposition. Nos textes sont copiés par les autres pays.

01.31 **Tony Van Parys** (CD&V): En ce qui concerne l'édulcoration des chiffres, notre groupe demandera à la Cour des comptes de procéder à une vérification pour s'assurer que les chiffres du budget sont réalistes, particulièrement en ce qui concerne les moyens de fonctionnement.

rapport over te zenden dat de twee bemiddelaars hebben klaargemaakt. De bemiddelaars, mevrouw Kaçar en de heer Moureaux, zijn aangesteld om het overleg met de moslims tot stand te brengen. Ik kijk uit naar dat rapport om na te gaan op welke wijze dat overleg wordt georganiseerd.

Wat het proces-Dutroux betreft wil ik nog eens heel duidelijk maken wat mijn opinie is daaromtrent. Ik ga er natuurlijk akkoord mee dat men de nodige voorzichtigheid aan de dag moet leggen en ik heb toegejuicht dat u zeer snel hebt gezegd dat het vertrouwen in de procureur des Konings geschonden was en dat het vertrouwen hersteld moest worden. Ik heb dat toegejuicht en ik meen dat dat een gepaste reactie was. Ik vraag van u niet dat u over het dossier een uitspraak doet, maar wel dat u in verband met de integriteit van de onderzoeksrechter op dezelfde kordate wijze een uitspraak doet. U beschikt over het dossier daaromtrent sinds 26 november. U bent in staat om daaromtrent een uitspraak te doen. Ik meen dat het absoluut noodzakelijk is omwille van het vertrouwen in het gerecht en in die procedure, dat er geen enkele twijfel mag of kan gezaaid worden inzake de integriteit van de onderzoeksrechter. Ik meen dat de minister van Justitie daartoe de nodige initiatieven moet nemen.

In verband met het dossier van de Bende van Nijvel wordt bevestigd dat de scanner niet functioneert. Dat isesignaleerd. Ik hoop dat de instructies die u terzake hebt gegeven, zullen leiden tot een heel snelle herstelling van dat wezenlijk apparaat op het moment dat het onderzoek mogelijkerwijze in een stroomversnelling komt na de toch wel spectaculaire bekentenis van Bouhouché inzake het dossier van de diefstal van de wapens van de groep-Diane over het mogelijke motief. Daarmee heeft hij een heel interessante piste aangegeven voor het onderzoek van het volledige dossier. Met de scanner is precies de vergelijking mogelijk tussen het dossier-Mendez en het dossier van de Bende van Nijvel. De verklaringen van Bouhouché zijn alvast niet min. Ik moet zeggen dat ik bijzonder verrast was door die wending in het dossier, die tot op het ogenblik niet in de publiciteit waren gekomen en waarvan de speurders en de magistraten de nabestaanden en de familieleden van de slachtoffers in kennis hebben gesteld.

Mijn voorlaatste punt handelt over de problematiek van de aalmoezeniers en de morele consulenten die morele bijstand verlenen. Op basis van het voorgelegde budget zal het aantal plaatsen herleid moeten worden van 65 naar 40. Dat betekent dat er één aalmoezenier of morele consulent van om het even welke denominatie per 165 gedetineerden overblijft. U zult met mij akkoord gaan dat het een onmogelijke opdracht is voor één persoon, van welke obediëntie ook, om ook maar enigszins in te staan voor de morele of religieuze bijstand van 165 gedetineerden.

Mijn laatste overweging is de volgende. Wij zijn het klaarblijkelijk erover eens dat de Staatsveiligheid een rol bij uitstek heeft in het proactief optreden tegen het internationaal terrorisme. Ik verheug mij erover dat u heel ruiterlijk erkent dat de mogelijkheid om af te luisteren moet worden verleend.

Ik denk dat dit een heel duidelijke en ondubbelzinnige uitspraak is.

Ik ga met u akkoord als u zegt dat de staatsveiligheid in een aantal

Je me félicite de la communication au Parlement, par le ministre, du rapport de Mme Kaçar et de M. Moureaux. Je suis impatient de savoir comment est menée la concertation avec la communauté musulmane.

En ce qui concerne l'affaire Dutroux, je demande instamment au ministre de nous éclairer aussi rapidement et aussi résolument sur les plaintes à l'encontre du juge d'instruction que sur les plaintes à l'encontre du procureur du Roi. C'est important lorsqu'il s'agit de préserver la confiance des citoyens en la justice.

En ce qui concerne les Tueurs du Brabant wallon, j'espère que le scanner sera réparé prochainement et permettra de comparer, après les aveux intéressants de Bouhouché, les données relatives au vol d'armes du dépôt de la brigade Diane et celles du dossier des Tueurs du Brabant wallon.

La réduction de 65 à 40 du nombre d'aumôniers et de conseillers moraux rend quasi insurmontable la mission du personnel restant: il n'y a plus qu'un assistant pour 165 détenus.

J'estime que la Sûreté de l'Etat doit pouvoir agir de façon proactive contre le terrorisme international. Le ministre admet que l'écoute téléphonique devrait être possible dans certains cas. Aujourd'hui, la protection de la vie privée prime toujours la lutte contre le terrorisme. L'absence d'enquête sur la LAE montre que nous ne sommes pas sur la bonne voie. Il est dès lors incompréhensible que les socialistes aient bloqué 40 nominations à la Sûreté de l'Etat. Ils souhaitent que la police fédérale puisse procéder à des écoutes administratives.

gerechtelijke dossiers een belangrijke rol heeft gespeeld. Ik moet er u echter bijzeggen dat op vandaag de staatsveiligheid waarschijnlijk niet meer in dezelfde mate in staat is die rol te spelen. Er worden immers inderdaad accenten gelegd die onder meer de bescherming van personen teveel benadrukt in plaats van de strijd tegen het terrorisme. Als we echter vandaag moeten vaststellen dat er over de AEL geen analyse die naam waardig bestond, dan moet ik u zeggen dat wij met de staatsveiligheid op de verkeerde weg zijn. Ik verwijt dat de mensen van de staatsveiligheid zelf niet. Uit de audit blijkt immers dat zij in de meest onmogelijke omstandigheden proberen te doen wat zij moeten doen. Wanneer zij echter niet de mensen en de middelen krijgen die zij zouden moeten krijgen, komen we voor een situatie te staan zoals wij die nu hebben vastgesteld. Die situatie is dat er niet echt een analyse die naam waardig bestond over bijvoorbeeld de AEL. U zult het met mij eens zijn dat het dossier van de AEL toch wel een dossier was waarin de burgerlijke inlichtingendienst een belangrijke rol had kunnen spelen.

Ik moet u zeggen dat ik de houding van de socialisten in deze zaak helemaal niet begrijp. Ze hebben de vacatures van 40 bijkomende mensen voor de staatsveiligheid geblokkeerd. Stelt u het zich maar eens voor: de minister van Justitie heeft ingevolge de aanbevelingen van het comité I initiatieven genomen om 40 mensen aan te werven. Wat doet men op het kabinet van Begroting? Men blokkeert die aanwervingen. De minister van Justitie brengt in de regering het wetsontwerp rond het af luisteren op tafel; de socialisten blokkeren dit ontwerp. Zij zeggen dat het de federale politie moet zijn die administratief mag af luisteren. Zij zeggen dit op een ogenblik dat we voor die heel reële dreiging staan. Ik citeer nog eens wat werd gezegd op een internationale bijeenkomst. "In Europa beschikt het internationale terrorisme over een onuitputtelijk potentieel aan mensen en middelen om binnen Europa op te treden."

01.32 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, ik zal het heel kort houden.

Over het AEL-dossier is er deze week een vergadering geweest in de Senaat. Op die vergadering was trouwens de procureur des Konings van Antwerpen uitgenodigd. Hij stelde dat alle inlichtingen, die hij heeft kunnen bekomen van de staatsveiligheid, bijzonder gedetailleerd en nauwkeurig waren. Reeds lang vooraleer de zaak in het gerechtelijk onderzoek en in de gerechtelijke stroomversnelling is gekomen, had hij die inlichtingen van de staatsveiligheid gekregen. Hij kon dat zeggen vanuit een dubbele hoedanigheid. Hij is immers thans de procureur des Konings en hij is vroeger chef van de Veiligheid van de Staat geweest.

01.33 **Tony Van Parys** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, op diezelfde vergadering van de begeleidingscommissie van de Senaat is heel uitdrukkelijk gezegd dat er geen enkele analyse die naam waardig gebeurd was inzake de AEL. De voorzitter van het comité I heeft dat vorige maand bevestigd. De heer Coveliers was op die vergadering aanwezig. Alle gegevens die men had, waren inderdaad gegevens uit het verleden. De criminele analyse van het fenomeen bestond echter niet. Men beschikte niet over de mensen en de middelen om die analyse te maken. Dat is heel uitdrukkelijk gezegd. Deze informatie komt uit de begeleidingscommissie zelf. Ze komt ook van de voorzitter van het comité I. Collega Coveliers was op die vergadering

01.32 **Marc Verwilghen**, ministre: A propos de la LAE, une réunion a été organisée avec la commission du suivi du Sénat, en présence du procureur du Roi d'Anvers, également ancien dirigeant de la Sûreté de l'Etat, qui a affirmé que cette dernière lui avait fourni des informations très détaillées et précises à propos de la LAE.

01.33 **Tony Van Parys** (CD&V): Au cours de cette réunion, il est apparu qu'il n'existait aucune analyse. M. Coveliers, qui y assistait, pourra vous le confirmer.

aanwezig.

01.34 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik wil er nog aan toevoegen dat het eigenlijk maar vanaf 3 april is dat er de eerste keer onregelmatigheden en eventueel criminele feiten zijn geweest.

01.34 Hugo Coveliers (VLD): Les premières irrégularités ont été constatées le 3 avril. Cela explique la minceur du dossier.

01.35 Tony Van Parys (CD&V): Er bestaat zelfs geen dossier houdende een analyse van het fenomeen.

De **voorzitter**: Ik beëindig de bespreking van de begroting van justitie.

Nous allons maintenant aborder le volet social et celui de la Santé publique.

We komen tot het luik Volksgezondheid en Sociale Zaken.

01.36 Minister Jef Tavernier: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat Sociale Zaken en Volksgezondheid samen staan. Ik zou aan de collega's willen vragen dat degenen die specifiek iets willen zeggen op het vlak van volksgezondheid in afwachting van de heer Vandenbroucke nu spreken.

Le **président**: Ils vont sans doute aborder les deux chapitres en même temps.

Mevrouw De Block, over welke hoofdstukken neemt u het woord?

01.37 Maggie De Block (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik heb alleen vragen voor minister Vandenbroucke.

De **voorzitter**: Minister Vandenbroucke is onderweg.

01.38 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, als ik mag, ik heb maar een paar vooral punctuele problemen te bespreken met minister Vandenbroucke. Ik heb echter maar één vraag op basis van het verslag van de besprekingen in de commissie – die eigenlijk zeer uitgebreid waren – die ik aan minister Tavernier wilde stellen.

01.38 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Le ministre Tavernier avait annoncé le rapport sur la responsabilité médicale pour la mi-décembre. J'aimerais savoir quand ce rapport sera disponible.

Mijn vraag gaat over het feit dat hij heeft aangekondigd dat inzake het dossier medische aansprakelijkheid aan het rapport zou gewerkt worden. Dit zou gefinaliseerd worden half december. We zijn ondertussen half december voorbij. U weet dat dit een dossier is waar zeer nauw op toegezien wordt omdat daar beloftes over gedaan zijn in verband met de uitvoering. Ten eerste, zou ik dus graag weten hoe ver men daar mee staat. Ten tweede, in uw nota en in uw antwoord zegt u ook dat dit moet gefinancierd worden met verschillende inkomstenbronnen, onder andere een bijdrage van de zorgverleners. Ik had hierover graag geweten in welke orde van grootte die bijdrage van de zorgverleners zou moeten zijn. Als die bijdrage geïnstitutionaliseerd zou worden, denkt u dat dan de normale verzekeringspremie die de artsen of de zorgverleners moeten betalen zal dalen zodat het voor hen een broekzak-vestzakoperatie zou kunnen zijn?

La responsabilité médicale serait financée par différentes sources, notamment par des cotisations des prestataires de soins. Quel sera l'ordre de grandeur des cotisations? Les primes d'assurances normales pourront-elle diminuer?

Le **président**: M. Van Grootenbrulle m'a signalé qu'il s'adressait aux deux ministres. Je propose donc de lui donner immédiatement la parole. Le ministre de la Santé publique lui répondra et nous entendrons ensuite M. Vandenbroucke.

01.39 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wil een kleine toespeling doen aan de minister van Volksgezondheid. Ik wil hem gewoon melden dat het hier daarstraks 52-48 was. We spelen soms samen basket, mijnheer de minister. Het was 52-48. Ik wil dit nog eens toevertrouwen aan de Handelingen. Ik wil u hier in de Kamer vragen naar een reactie. Het was 52-48 door de afwezigheid van minstens één collega van de PS en een paar collega's van de cdH en een paar stemafspraken. Dit lijkt mij toch een zeer bedenkelijk resultaat om vol vertrouwen de uitvoering van de begroting 2003 tegemoet te gaan. Ik had graag even van de minister vernomen hoe hij ten aanzien van deze basketscore in een zeer defensieve set-play reageert.

01.40 Minister Jef Tavernier: Het is heel eenvoudig, mijnheer Leterme. U verwijst naar het basket en naar een resultaat. Welnu, 52-48 is een overwinning.

01.41 Bruno Van Grootenbrulle (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, dans le cadre de cette intervention, j'aborderai successivement les parties consacrées à l'emploi, à la sécurité sociale et à la santé publique du budget 2003.

En ce qui concerne le chapitre de l'emploi, comme nous l'avons déjà dit lors du débat de la loi-programme, la simplification des plans d'aide à l'emploi est d'une importance capitale pour une croissance plus intensive en emplois. L'exercice était complexe et périlleux et nous voulons ici saluer le travail remarquable qui a été accompli par le gouvernement en concertation parfaite avec les partenaires sociaux. Cet important travail de rationalisation permettra ainsi d'optimiser les enveloppes budgétaires mises à la disposition des partenaires sociaux et, au besoin, de les ajuster en fonction d'une évaluation quant à l'impact réel en termes de création d'emplois.

Quant au contenu de cette simplification, nous étions demandeurs pour que l'on stimule davantage la politique des groupes cibles, en particulier les jeunes, pour lesquels une continuité suffisante du soutien public s'avère indispensable par rapport à l'objectif qui est leur insertion durable dans le monde du travail. La réduction du temps de travail devait également être encouragée. Ce sont désormais des choses acquises et nous nous en félicitons.

Le plan Activa, axé sur le chômage de longue durée, participe aussi à la simplification des mesures pour l'emploi puisqu'il coordonne en un tout un ensemble disparate de plans d'embauche et remplace pas moins de quatre régimes différents. Ses aspects les plus positifs sont la réduction drastique des conditions d'éligibilité, une attention particulière pour les plus de 45 ans et un soutien substantiel à l'embauche, quel que soit le type d'emploi.

Pour terminer avec l'aspect quantitatif de l'emploi dans notre pays, un dernier mot concernant le secteur Horeca. Si en Belgique, toutes proportions gardées, ce secteur offrait autant d'emplois déclarés que le secteurs équivalents dans d'autres pays, on compterait des dizaines de milliers de postes de travail de plus dans notre économie.

01.41 Bruno Van Grootenbrulle (PS): De vereenvoudiging van de banenplannen is van kapitaal belang. De regering heeft puik werk geleverd. De begrotingskredieten die de sociale partners ter beschikking gesteld worden, werden geoptimaliseerd. Er werden resultaten geboekt op het stuk van de duurzame inschakeling van jongeren op de arbeidsmarkt en arbeidstijdverkorting. Het ACTIVA-plan draagt bij tot de vereenvoudiging van de maatregelen. Pluspunten zijn een drastische verlaging van de voorwaarden om voor het plan in aanmerking te komen en de aandacht voor 45-plussers. De PS-fractie steunt de manier waarop de regering tegemoet komt aan de behoeften van de horecasector. De strijd tegen het zwartwerk wordt daarbij immers niet uit het oog verloren.

Wat het kwalitatieve aspect betreft, heeft de Hoge Raad voor de werkgelegenheid zich over het probleem van de werkloosheidsvallen gebogen. Om daar wat aan te doen werd besloten het verschil tussen het bruto- en het nettoloon bij de laagste inkomens te verkleinen. Die maatregel geldt 563.000 werknemers. Wel moet ervoor gewaakt worden, dat het

Le groupe PS soutient la volonté du gouvernement d'apporter une réponse aux besoins des activités de ce secteur, réponse qui cadre clairement avec la lutte contre le travail au noir et la simplification du travail occasionnel.

En ce qui concerne le volet qualitatif de l'emploi, l'origine du piège à l'embauche que constitue le passage d'un statut d'inactif indemnisé à celui de travailleur rémunéré ne réside pas au niveau de nos allocations de chômage. La ministre, Mme Onkelinx, souligne avec raison cet élément dans sa note de politique générale pour l'année 2003.

Il faut d'ailleurs rappeler que dans l'un de ses précédents rapports, le Conseil supérieur de l'emploi a démonté le cliché tenace selon lequel notre système de chômage serait plus généreux que partout ailleurs et, en particulier, que le lien indemnité-salaire de référence serait plus favorable chez nous que dans les pays voisins.

Ce constat infirme également l'idée selon laquelle c'est l'absence d'un système de fin de droit qui est responsable du chômage de longue durée, surtout pour les jeunes peu qualifiés.

Dans le cadre de la lutte contre les pièges à l'emploi, le gouvernement a décidé de réitérer en 2003 l'opération consistant à diminuer l'écart entre le salaire brut et le salaire net pour les bas salaires, et ce par le biais d'une réduction des cotisations personnelles de sécurité sociale en accordant une réduction plus élevée et en augmentant le plafond jusqu'où l'avantage est accordé; ce sont au total 563.000 travailleurs qui seront concernés.

Nous soutenons le renforcement de la mesure parce qu'il convient, pour juger de l'effort consenti, de rapporter les deux milliards actuels à la masse salariale globale qui s'élève à plus 4.500 milliards de francs belges ou encore aux dépenses publiques pour soutenir l'emploi qui pèsent plus de 350 milliards de francs belges.

Si la voie parafiscale est de loin la plus efficace parce qu'elle présente l'avantage d'être immédiatement visible pour le travailleur, il faut toutefois prendre garde à ce qu'une réduction trop importante des cotisations personnelles bas salaires ne mette à mal le principe de solidarité générale et, par là, ne réveille la vieille tentation de replafonnement des rémunérations pour le calcul des cotisations de sécurité sociale. Rappelons que dans un système d'assurances sociales, on ne cotise pas pour soi.

Au cours de cette législature, les indemnités de chômage ont été sensiblement améliorées; en particulier, nous devons noter le relèvement du plafond salarial qui était l'une de nos revendications depuis des années. Plafonner le salaire pris en considération répond à une logique de solidarité mais laisser les maxima se détériorer pendant de longues années, c'est miner la crédibilité du volet "assuranciel" de notre sécurité sociale. Pour 2003, nous nous réjouissons également de l'assouplissement des conditions d'accès aux allocations d'attente.

Au jargon européen d'employabilité, nous préférons celui du droit à la formation qui doit être compris dans un ensemble de revendications qualitatives. Si l'on compare la situation de notre pays à celle

solidariteitsprincipe door een te grote vermindering op de helling komt te staan. Tijdens deze zittingsperiode werden de werkloosheidsuitkeringen verhoogd en de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een wachtuitkering versoepeld, en werd het loonplafond opgetrokken. Ons land ligt achter op het stuk van opleiding en vorming, nochtans een belangrijke investering in de toekomst.

Ik wil het ten slotte hebben over de betere preventie van arbeidsongevallen.

Er wordt in industriële installaties die een hoog risico inhouden steeds vaker een beroep gedaan op uitzendarbeid, wat problemen met zich brengt. Het blijkt immers dat de werkposten waar een groot aantal werknemers van buiten het bedrijf aan het werk zijn het grootste risico inhouden.

Ik zal het enkel over de belangrijkste positieve maatregelen hebben die in 2003 op het vlak van sociale zekerheid en gezondheidszorg werden genomen en met name over de vooruitgang die werd geboekt inzake de alternatieve financiering van de sociale zekerheid.

In de sector gezondheidszorg, heeft de regering beloofd de begroting 2003 op te trekken met 6,4%. Met het oog op de herwaardering van de algemene geneeskunde, wordt een globaal bedrag ter beschikking gesteld van de commissie artsen-ziekenfondsen om de eerstelijnszorg met ingang van 2003 op te waarderen. Wij kiezen voor een akkoord na onderhandelingen, omdat het huidige ongenoegen bij de huisartsen te maken heeft met heel wat factoren en omdat er geen kant en klare oplossing voor bestaat.

Daarnaast treedt binnenkort een

d'autres pays européens, on constate que notre pays accuse toujours un retard en matière de formation et de formation continuée des travailleurs. Ce sont pourtant là des investissements porteurs d'avenir. Nous ne pensons cependant pas qu'il existe des recettes toutes faites et que le problème puisse être résolu en un tour de main. La formation à elle seule ne garantit pas la sécurité ou la création d'emplois mais il s'agit d'un facteur qui joue un rôle primordial, surtout s'il est mis en synergie avec d'autres aspects tels qu'une politique d'investissement dans des technologies innovantes.

Ce qu'il faut bien constater, c'est que dans notre pays, la formation professionnelle est davantage une question d'initiatives nouvelles que de planification. Nous devons également constater que, sur le terrain, trop peu d'entreprises s'attachent à un plan de formation qui prendrait en compte tous les travailleurs.

Enfin, je terminerai par l'amélioration de la prévention des accidents de travail. Si la sous-traitance est en soi honorable, la sous-traitance en cascade et le recours de plus en plus large au travail intérimaire dans des installations industrielles à hauts risques posent des problèmes comme en témoigne le récent accident survenu à Cockerill.

Tout converge pour faire apparaître que les points de fragilité d'un site, ceux où il y a notamment le plus d'accidents du travail sont ceux où il y a le plus de salariés extérieurs à l'entreprise. Un renforcement de la prévention est donc primordial. Le texte que le gouvernement a déposé répond à cette exigence.

En ce qui concerne la sécurité sociale et les soins de santé, il m'est impossible ici de parcourir toutes les mesures positives qui amélioreront, en 2003, le quotidien des allocataires sociaux, qui assureront une meilleure protection sociale de certains groupes de travailleurs. Ces nouvelles initiatives ont d'ailleurs été commentées en long et en large par mon collègue Jean-Marc Delizée la semaine dernière, à l'occasion du débat sur la loi-programme qui exécute une large part du budget des Affaires sociales. Je me limiterai donc à l'essentiel.

Dans le secteur des soins de santé, le gouvernement a tranché pour un budget de pratiquement 15.342 millions d'euros, 619 milliards d'anciens francs belges, soit une augmentation de 6,4% par rapport à l'objectif de 2002. C'est évidemment très appréciable.

La revalorisation de la médecine générale et de l'acte intellectuel a déjà fait l'objet de certaines mesures en juillet, à l'occasion de la dernière loi relative à la santé.

Une plus grande autodétermination des médecins généralistes a également été accordée. Pour l'année 2003, une enveloppe globale sera mise à la disposition de la commission Médico-Mut pour la revalorisation des soins de première ligne. Pour nous, la voie d'un accord négocié est la meilleure parce que le malaise actuel de la médecine générale est la résultante de plusieurs facteurs et il n'existe pas de solution unique pour en sortir.

Toute une série de mesures bénéfiques pour les patients entreront prochainement en vigueur. Outre l'extension du maximum à facturer

aantal maatregelen in werking die de patiënt ten goede komen: de uitbreiding van de maximumfactuur, de versoepeling van de voorwaarden waarop chronisch zieke kinderen een beroep kunnen doen op het Bijzonder Solidariteitsfonds en de nieuwe reglementering inzake het medisch materieel.

De PS zal in de geneesmiddelensector alle maatregelen steunen waardoor de concurrentie ten voordele van de generische geneesmiddelen een duwtje in de rug kan worden gegeven.

Tot slot staat mijn fractie achter de initiatieven inzake de primaire arbeidsongeschiktheidsuitkeringe, de verhoogde kinderbijslag, de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden en de minimumpensioenen in geval van een gemengde loopbaan.

De initiële begroting gezondheidszorg werd met 400 miljoen verhoogd om de toegang tot de zorgverlening te verbeteren.

Er werden verscheidene maatregelen genomen om enerzijds de kosten ten laste van de patiënt en anderzijds de tariefzekerheid te reglementeren.

De ziekenhuizen en de zorgverlening buiten het ziekenhuis zullen de nodige middelen krijgen om de voordelen te financieren die het sociaal akkoord van 1 maart 2000 aan het verzorgend personeel toekent.

De regering heeft de gemaakte afspraken willen naleven, de koopkracht van de uitkeringsgerechtigden en van de werknemers willen verbeteren en ons stelsel van ziekteverzekering willen versterken. Ik ben verheugd dat ze daarin in geslaagd zonder het evenwicht van de sociale zekerheid in het gedrang te brengen.

(MAF) et l'assouplissement des conditions d'accès au fonds spécial de solidarité pour les enfants malades chroniques, je m'en voudrais de ne pas citer la nouvelle réglementation concernant le matériel médical qui, incontestablement, améliorera aussi l'accessibilité aux soins.

Dans le secteur des médicaments, le groupe PS soutient notamment toute mesure qui stimulerait la concurrence en faveur des génériques.

Pour conclure ce chapitre, j'ajouterai que toutes les initiatives nouvelles concernant les indemnités d'incapacité de travail, les allocations familiales majorées, l'allocation pour l'aide aux personnes âgées ou encore les pensions minimales en cas de carrière mixte rencontrent pleinement notre adhésion, en particulier parce qu'elles s'inscrivent dans la continuité d'une réflexion menée tout au long de cette législature.

Concernant le chapitre de la santé publique, le budget arrêté est de 16,4 milliards d'anciens francs belges ou 400 millions d'euros supérieur à ce qu'il aurait été à la suite d'une application stricte de la loi et de l'accord du gouvernement. Des dispositions ont été prises afin de libérer les moyens nécessaires pour améliorer l'accès aux soins dans les domaines suivants que je me permettrai de citer, à savoir la prise en compte des médicaments de la catégorie C dans le cadre du MAF, la limitation stricte des suppléments pour matériel médical pouvant être facturé aux patients par les hôpitaux, l'amélioration tant des procédures que du montant remboursé pour l'acquisition d'une chaise roulante, des mesures particulières au bénéfice des enfants de moins de quinze ans gravement malades.

En outre, afin de garantir la régulation des coûts à charge des patients et la sécurité tarifaire, une liste des produits et matériels médicaux ne pouvant être facturés aux patients hospitalisés sera dressée. Une initiative conjointe sera prise par le ministre des Affaires sociales et le ministre des Affaires économiques afin de réglementer le coût de séjour en maison de repos.

Une enveloppe budgétaire de près de 22 millions d'euros a été mise à la disposition des médecins et mutualités en vue de favoriser la conclusion de l'accord médico-mutualiste de nature à assurer la sécurité tarifaire de 2003 et 2004, tout en revalorisant les médecins généralistes. De même, le secteur de la kinésithérapie bénéficiera du budget promis, ce qui permet d'utiliser des moyens complémentaires. Enfin, les hôpitaux recevront les moyens nécessaires pour le financement des avantages au personnel soignant découlant de l'accord du 1er mars 2000, ainsi que pour le paiement de l'ancienneté barémique de ce personnel. Les secteurs extra-hospitaliers seront eux aussi dotés des budgets nécessaires pour respecter l'accord social de mars 2000.

C'est à dessein, monsieur le président, chers collègues, que je suis revenu sur toutes ces avancées sociales. La volonté du gouvernement a été de respecter les engagements pris et de consacrer la marge de manœuvre budgétaire à améliorer le pouvoir d'achat des allocataires sociaux et des travailleurs et à consolider notre système solidaire d'assurance maladie. Et ce, l'actuel gouvernement l'a fait sans compromettre l'équilibre de la sécurité

sociale. Nous ne pouvons que nous en féliciter.

01.42 Minister **Jef Tavernier**: Mijnheer de voorzitter, op de specifieke vraag van mevrouw Van de Castele over de medische aansprakelijkheid, een aangelegenheid waar drie ministers bij betrokken zijn, werd, zoals in het verslag is vermeld, aan twee professoren, met name professor Van Sweefelt en ereprofessor Fagnard, de opdracht gegeven om terzake een tekstvoorstel te doen aangesproken. De teksten zijn nagenoeg klaar. Ik heb daarnet nog contact genomen met de auteurs en begin januari zijn de teksten er.

Mevrouw Van de Castele had vooral vragen over de financiering. Er wordt voorzien in een drievoudige financiering vanuit de post voor de algemene middelen, vanuit de post voor de artsen zelf alsook vanuit de post ziekenhuizen. Over de verdeling van de bedragen enzovoort zal nog een serieuze discussie worden gevoerd. Dat zal in elk geval niet leiden tot een stijging van de bijdragen van de artsen voor hun verzekeringen. U beseft echter ook wel – dat is met alle verzekeringen zo – dat de premie – wat men bijdraagt in het fonds – afhankelijk is van wat er verzekerd wordt. Hoe een en ander in de plooi zal vallen en uiteindelijk een evenwichtig, aanvaardbaar geheel tot stand zal worden gebracht, dat zal nog wel wat discussie vergen. Ik wil u echter geruststellen. Er wordt aan voortgewerkt, een beetje trager dan ik zou willen. Ik kan u dus geen teksten geven. Als u die teksten onder uw kerstboom wou, dan moet ik u teleurstellend; ze zullen pas beschikbaar zijn eind deze maand, begin januari.

01.43 **Annemie Van de Castele** (VU&ID): Mijnheer de minister, we zullen daar dan op terugkomen bij het begin van het nieuwe jaar.

Ik vrees een beetje na uw uitleg dat de belofte die gedaan werd in het kader van de stemming over de patiëntenrechtenwet, niet zal kunnen worden gehouden. Wanneer u zelf al zegt dat het heel moeilijk zal zijn om de knopen over financiering enzovoort door te hakken, dan vrees ik dat het de volgende legislatuur zal zijn vooraleer dat allemaal in teksten gegoten is en erover kan worden gestemd. Collega's, die toch zeer zwaar op een regeling aangedrongen hebben, zijn dus wat dat betreft met een kluitje in het riet gestuurd.

01.44 **Maggie De Block** (VLD): Mijnheer de voorzitter, heren minister, collega's, het betreft de begroting voor de sociale zekerheid voor het jaar 2003. Het is stilaan traditioneel dat het budget voor de ziekteverzekering het grootste zorgenkind is voor de commissie voor de Sociale Zaken. Geruime tijd was de grootste bekommering om het budget binnen zijn voorziene groeimarge te houden. Dat probleem is dit jaar althans goed opgevangen geweest.

Naast de zorg om de mogelijke budgetoverschrijdingen is er uiteraard de noodzaak aan de terugbetaling van prestaties en geneesmiddelen die eigenlijk nieuw te noemen zijn en die tot nu toe niet terugbetaald werden. Uiteraard leidt dat probleem elk jaar opnieuw tot nieuwe keuzes, keuzes om bepaalde prestaties en geneesmiddelen wel terug te betalen en andere niet. Dat was ook dit jaar zo.

Net zoals de vorige jaren heeft deze regering het budget gevoelig

01.42 **Jef Tavernier**, ministre: En ce qui concerne la responsabilité médicale, deux professeurs ont été chargés de rédiger une proposition. La dernière touche est apportée aux textes qui seront examinés lors d'une réunion de commission au début du mois de janvier.

Le financement sera assuré de trois manières, par les moyens généraux, les médecins et les hôpitaux. Globalement, les primes d'assurance payées par les médecins n'augmenteront pas mais leur montant dépend évidemment de la nature des actes assurés. Le règlement précis de cette question fera encore l'objet de nombreuses discussions.

01.43 **Annemie Van de Castele** (VU&ID): Je reviendrai sur cette question au début de l'année prochaine. Il semble bien que les engagements pris dans le cadre de la discussion de la loi sur les droits du patient ne seront plus concrétisés sous ce gouvernement.

01.44 **Maggie De Block** (VLD): En règle générale, le souci majeur de la commission des Affaires sociales est que le budget de l'assurance maladie n'excède pas la marge de croissance autorisée. Il faut en outre opérer des choix en matière de remboursements de prestations et de médicaments.

Cette année, le budget a été majoré de 6,34%. Cette augmentation sera consacrée à l'amélioration du remboursement au patient et à la revalorisation des soins de première ligne.

opgetrokken. Mijn collega heeft het al gezegd, het stijpercentage lag hoger dan 2,5%. Het budget is namelijk verhoogd met 6,34%.

Ruw geschetst zal deze verhoging besteed worden aan enerzijds, een betere terugbetaling ten voordele van de patiënten en anderzijds, de herwaardering van de eerste lijn.

De betere terugbetaling heeft betrekking op de kostprijs van materialen voor wie is opgenomen in een ziekenhuis. De regering zal een aantal van die materialen en prestaties opnemen in de dagprijs waardoor er minstens duidelijkheid zal komen over wat er nu al dan niet in de ziekenhuisfactuur mag worden aangerekend en de factuur, die de patiënt moet ophoesten, zal transparanter zijn en waarschijnlijk ook beter verdeeld worden tussen de ziekenhuizen. Dit is een eerste aanzet die positief is. Uiteraard moeten wij ons realiseren dat de evolutie in de medische wetenschap zo snel gaat dat die lijst permanent zal moeten worden bijgewerkt wil zij haar meerwaarde behouden. En daarvoor willen wij dan ook pleiten.

Een bijzonder belangrijke maatregel is de tussenkomst voor zwaar zieke kinderen. De regering zal daar de kostprijs verlagen door persoonlijke bijdragen op te nemen in de maximumfactuur door uitbreiding van het toepassingsgebied van het Bijzonder Solidariteitsfonds en door de opname van verstrekkingen in de nomenclatuur. Dit zijn uiteraard zeer positieve maatregelen voor chronisch of zwaar zieke kinderen. In de commissie zijn wij daarop zeer grondig ingegaan. Wij vinden het nog altijd een spijtige zaak dat een groep kinderen weer eens uit het tweede deel van die paragraaf valt, het deel waarin het gaat over de geneesmiddelen die worden terugbetaald voor de kleine risico's. De kinderen van zelfstandigen komen hiervoor blijkbaar nogmaals niet in aanmerking. Ik weet dat het niet alleen aan u ligt maar ik heb al herhaaldelijk gezegd dat er stilaan een nieuwe groep uitgesloten mensen wordt gecreëerd door het meermaals gebruiken van de maximumfactuur waarvoor zij niet in aanmerking komen. Hetzelfde geldt voor de uitbreiding van het Bijzonder Solidariteitsfonds waar ook deze kinderen uit de boot vallen. Ik ga uit van de stelling dat een kind een kind is. Of de ouders nu zelfstandigen of loontrekkenden zijn, het is voor die mensen net zo erg om een chronisch of zwaar ziek kind te hebben. Ik denk dat we het daarover eens zijn. Ik zeg niet dat u dit niet vindt maar ik zou er toch willen voor pleiten om daar zo vlug mogelijk een oplossing voor te vinden want ik vind dat dit echt niet meer kan. We moeten daarvan weg. We moeten daaraan iets doen.

Een gelijkaardige redenering geldt voor de uitbreiding van de maximumfactuur met geneesmiddelen van categorie C.

Al deze problemen, mijnheer de minister, vloeien natuurlijk voort uit de verschillende dekking van de werknemers en zelfstandigen voor de gezondheidszorg. Bij de bespreking van de verschillende sociale programmawetten en de pogingen die daarin werden ondernomen om de financiële toegankelijkheid van de gezondheidszorg te verbeteren, stellen wij vast dat het weer dezelfde groep is die daar buiten valt. Ik denk dat de volgende regering een absolute prioriteit moet maken van de gelijkstelling van de kinderen van zelfstandigen met die van werknemers, zo niet krijgen wij inderdaad een gezondheidszorg met twee snelheden en dat willen wij zeker niet.

L'augmentation du remboursement concernera certains équipements et prestations qui seront dorénavant inclus dans le prix d'une journée d'hospitalisation, ce qui permettra de réduire la facture du patient. Cette liste devra bien entendu être régulièrement actualisée. Les frais d'hospitalisation pour les enfants gravement malades diminueront grâce à la prise en compte des contributions personnelles dans le maximum à facturer, à l'élargissement du champ d'application du Fonds spécial de solidarité et à l'insertion des prestations dans la nomenclature. Les enfants d'indépendants ne pourront malheureusement pas profiter de cette mesure ni de l'extension du maximum à facturer aux médicaments de la catégorie C. Le prochain gouvernement devra veiller prioritairement à l'assimilation des travailleurs salariés et des travailleurs indépendants.

Les généralistes constituent le deuxième groupe bénéficiant de l'augmentation du budget. La commission médico-mutuelliste n'a pas encore terminé ses travaux, mais des voix de plus en plus nombreuses s'élèvent en faveur du renforcement des efforts consacrés aux actes intellectuels. Quand la réduction de moitié des formalités administratives concernant les médicaments Bf sera-t-elle réalisée? Quel est le calendrier? La suppression d'une partie de la charge administrative des médecins est aussi importante que la revalorisation des revenus.

Cette réglementation donne une impulsion importante à l'amélioration du remboursement des fauteuils roulants, la procédure étant trop complexe et la nomenclature trop contraignante. Les utilisateurs doivent pouvoir décider eux-mêmes quel type de fauteuil roulant leur convient le plus.

Een tweede doelgroep die financieel kan genieten van de verhoging van het budget is toch wel de huisartsgeneeskunde. Ik ga er niet meer zo diep op in omdat ik deze maatregelen al uitgebreid heb besproken bij de behandeling van de sociale programmawet. We hebben het uiteraard over de extra middelen, het grote extra budget dat u ter beschikking hebt gesteld voor de herwaardering van de intellectuele akten en de ondersteuning van de huisartsenpraktijken.

Het is wel zo dat de Medico-Mut er volgens mij volgens de laatste berichten nog steeds niet uit is, maar ik denk dat we toch in de pers kunnen lezen dat er meer en meer stemmen opgaan om inderdaad met het grote budget dat u extra aan hen ter beschikking gesteld heeft, toch eens een inspanning te doen voor wat men noemt de intellectuele akten.

Ik heb u al gevraagd – ik weet dat u daar al een tijdje mee bezig bent – wanneer de afschaffing van de helft van de BF-geneesmiddelen, dus de klasse 4 geneesmiddelen, een feit zou kunnen zijn. U hebt mij toen gezegd dat er nog een aantal praktische bezwaren waren. Ik zou u hier nog eens willen vragen hoe de timing precies zal zijn. Ik denk dat er echt wel heel hard naar uitgekeken wordt dat ongeveer 50% van de BF-administratieve last voor ons zal wegvallen. Ik denk ook dat de medische adviseurs van de ziekenfondsen daar ook wel naar uitkijken, want ik denk dat die mensen daardoor ook wel een beetje overstelpt worden. Ik vind de laatste maatregelen waar u inderdaad werk van maakt, het afschaffen van een deel van de administratieve verplichtingen van de huisartsen, even belangrijk – ik zeg niet belangrijker, maar even belangrijk – als het feit dat zij een herwaardering van hun erelonen zouden krijgen.

Een volgende zaak die geregeld werd is een betere terugbetaling van de rolstoelen. Ik vind het spijtig dat collega Greta D'hondt hier nu niet is, want zij heeft daar in de commissie inderdaad al talloze vragen over gesteld. Eigenlijk is hier nu toch een grote stap gezet, omdat u 1,88 miljoen euro bijkomend uittrekt voor deze terugbetaling van rolstoelen. We kennen allemaal de klachten waar die mensen mee geconfronteerd worden: een te moeilijke procedure, omdat zowel bij het Gemeenschapsfonds als bij het RIZIV een aanvraag moet worden ingediend; een stringente nomenclatuur, waardoor vaak te dure en niet aan de problematiek aangepaste rolstoelen moesten worden aangekocht door de gehandicapte. Als gevolg van die nomenclatuur is bovendien een soort monopolie ontstaan van bedrijven die rolstoelen verkopen en dat is altijd nefast, zelfs in zo'n sector. Ik denk dat de overheid in de afgelopen jaren te weinig vertrouwen had in de capaciteit van heel wat gehandicapten. Zij zijn de gebruikers van die rolstoelen en zij kunnen best zelf uitmaken aan welke vereisten die rolstoel die voor hen essentieel is om een aantal dagelijkse taken te verrichten die voor ons zo evident zijn, omdat wij valide zijn, moet voldoen. Zij hebben dus echt een aangepaste rolstoel nodig om deze taken te kunnen vervullen. Ik denk dat zij, en zij op de eerste plaats, en niet een of andere administratieve commissie moeten beslissen over de vraag welk soort rolstoel voor hen de beste rolstoel is.

Voorzitter: Georges Clerfayt.

Président: Georges Clerfayt.

Ik hoop dat we nu kunnen evolueren naar een systeem dat Le prix des fauteuils roulants doit

administratief doorzichtig is en minstens eenvoudiger zal zijn, een systeem waarbij gehandicapten een rolstoel kunnen aankopen die aangepast is aan hun noden en een systeem waarbij de rolstoel betaalbaar is. Want die dingen verslijten ook, die worden dagelijks gebruikt. Die mensen zijn veel mobieler dan vroeger. Wij zien dan ook dat de rolstoelen vlugger aan vervanging toe zijn dan vroeger, alhoewel ze in lichtere materialen vervaardigd worden dan vroeger, alhoewel ze meer geschikt zijn om in de kofferbak van een auto geladen te worden, oplooibaar zijn enzovoort.

Président: Jean-Pol Henry, premier vice-président.

Voorzitter: Jean-Pol Henry, eerste ondervoorzitter.

De terugbetaling is verhoogd, maar hopelijk slaagt de overheid erin lagere prijzen af te dwingen voor de aankoop van rolstoelen. Mijnheer de minister, zijn er reeds concrete afspraken gemaakt met de Gemeenschappen? Dit is opnieuw – zoals vaak in dit land – een zaak die in overleg met de Gemeenschappen moet worden besproken.

Tot slot voorziet de begroting in belangrijke besparingen in de geneesmiddelensector. Dat heeft aanleiding gegeven tot een sterke reactie bij de beroepsgroep van de apothekers. Ik denk dat mevrouw Van de Castele daarop nog zal terugkomen. Wat mij frappeerde, was dat voor het eerst in jaren – ik heb dat nog nooit meegemaakt – de deuren van apothekers gedurende een aantal uren per dag op slot gingen. Er was dus duidelijk een conflict. U hebt daarover gepraat, u bent rond de tafel gaan zitten en tot een akkoord gekomen met de apothekers. Wij juichen dat alleen maar toe, want het is niet door de deuren te sluiten en niet te praten, dat men om het even waar zijn gelijk haalt.

Vandaag heb ik echter in de pers gelezen dat een barst in het kersverse akkoord dreigt te komen, dat er terug wordt gedreigd met acties en dat er opnieuw overleg moet worden gepleegd. Ik vraag daaromtrent een actuele stand van zaken. Wij hopen dat er uiteindelijk een structurele oplossing komt door weer rond de tafel te gaan zitten en dat we enerzijds, komen tot financieel leefbare apotheken en anderzijds, zoals ook voor de huisartsen een vermindering van de administratieve belasting van de apothekers.

Wij blijven erbij dat, zoals artsen er zijn voor patiënten, ook apothekers er in de eerste plaats zijn voor patiënten en dat zij niet de boekhouders van de overheid zijn.

Ik wil tot besluit zeggen dat ik het heel spijtig vind – wij hebben daarover in de commissie een heel grondige bespreking gehad – dat de sector van de sociale zaken en de volksgezondheid altijd op zo'n laat uur wordt besproken. Vorige keer bij de bespreking van de programmawet waren veertien collega's aanwezig. Ik ben de collega's van Justitie heel dankbaar dat zij hier blijven. Ik vind het spijtig dat we zeer stiefmoederlijk worden behandeld. Het is toch een zeer belangrijk domein. Iedereen is begaan met de gezondheid. Ik denk dat u dat alleen maar kunt beamen. Telkens hebben wij hier nachtelijke besprekingen. Het is nu nog geen nacht, maar het is toch wel al laat genoeg. Er zijn hier nu twaalf collega's aanwezig van de honderd vijftig kamerleden en ik vind dat beschamend.

rester démocratique. Des accords ont-ils déjà été conclus avec les Communautés?

Le budget prévoit d'importantes économies dans le secteur des médicaments.

C'est la première fois, depuis des années, que les officines sont restées closes. Le tout récent accord semble déjà se fissurer. Où en est la situation? Nous escomptons une solution structurelle, afin que les pharmaciens puissent continuer à gagner décemment leur vie et voient les tracasseries administratives auxquelles ils sont confrontés se réduire.

Enfin, je déplore qu'un débat d'une telle importance se tienne à une heure aussi tardive. Pratiquement plus personne n'y assiste et c'est une honte.

01.45 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil mij in eerste instantie aansluiten bij de laatste woorden van mevrouw De Block. Het is inderdaad zo dat wij de laatste jaren altijd de discussie hebben gevoerd voor een leeg halfroond. Deze discussies over de begroting en over de programmawetten inzake sociale zekerheid zijn toch wel heel belangrijk. Het feit trouwens dat de programmawet voor bijna drie vierde uit artikelen bestaat die uitvoering zijn van deze begroting, toont toch duidelijk aan dat het hier gaat over thema's die de mensen heel sterk aanbelangen.

In de sociale zekerheid moeten vooral keuzes worden gemaakt, waarmee ik het soms met de minister eens ben, maar niet altijd.

Toen mevrouw De Block daarnet verwees naar kinderen van zelfstandigen en kinderen van werknemers die gelijk behandeld zouden moeten worden, is dat een zorg die ik deel. Wij stellen vast dat in de begroting maar heel mondjesmaat aan bepaalde noden wordt tegemoetgekomen en dat op lange termijn in meer middelen zal moeten worden voorzien. Ik denk dus dat het kernprobleem van de hele sociale zekerheid en de sector gezondheidszorg gaat over de middelen. Er is een explosieve stijging, zeker in de gezondheidszorg, die niet meer in het keurslijf van jaarlijks 2,5% groei kan gestopt worden. Wij dreigen elk jaar opnieuw een zware discussie te moeten voeren om voldoende middelen vrij te maken. Mijnheer de minister, ik wil daarbij herhalen wat ik ook in de commissie heb gezegd: ooit was er over vele partijen heen een consensus dat men naar een breder bijdragevlak moest zoeken om de gezondheidszorg te financieren. Die discussie is compleet stilgevallen. Ik blijf ervoor pleiten dat wanneer op langere termijn meer middelen nodig zijn, men ook die discussie durft aan te vatten.

Mijnheer de minister, vanavond wil ik alleen op een aantal concrete punten wijzen. Ik wil zeker niet alles herhalen wat wij in de commissie gezegd hebben. Ik wil alleen een aantal concrete punten overlopen die intussen wat geëvolueerd zijn. Eerst en vooral, zoals mevrouw De Block gezegd heeft, was er het probleem van de apothekers. Op een bepaald moment was er witte rook. Ik was daar eerlijk gezegd zelf wat verbaasd over dat er zo snel een akkoord was bereikt over zovele punten. Maar blijkbaar is er een kink in de kabel gekomen en hebt u wat moeten terugkrabbelen onder druk van enerzijds, de farmaceutische industrie en anderzijds, de producenten van generische middelen, op twee punten die voor de apothekers wel belangrijk zijn.

Ten eerste, was er de timing wat de stockwaardeverliezen betreft. Ik denk dat het duidelijk is dat dit onder druk van de industrie gebeurde. Maar ik zit met de vraag waarom men dat op zo'n korte termijn moet regelen? Wie heeft daar het meeste belang bij? Als u mij zegt dat het Riziv de grootste besparing doet door de regeling op 1 januari en niet op 1 februari in te voeren, kan ik daar voor een stuk inkomen. Maar u weet dat die termijn zodanig kort is en de administratieve rompslomp zo groot dat dit voor de al nerveuze en geprikkelde apothekers een zaak te veel wordt.

Ten tweede, voor de grote verpakkingen hebt u blijkbaar een zogenaamde task force in het leven geroepen om met de industrie na te gaan wat daaraan kan gedaan worden. Ik denk dat wij in de

01.45 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Je me joins aux derniers propos de Mme De Block.

La loi-programme se compose pour trois quarts d'articles visant à la mise en oeuvre de ce budget. Il s'agit de sujets essentiels pour la population.

Des choix ont donc dû être opérés en ce qui concerne les Affaires sociales. Je partage certains choix du ministre, d'autres pas. Le débat porte surtout sur les moyens. Un consensus avait jadis été atteint sur la recherche d'un niveau de contribution plus élevé pour les soins de santé. Cette discussion a été abandonnée entre-temps, et il conviendrait de la reprendre.

Je m'étonne que l'accord avec les pharmaciens ait pu être conclu aussi rapidement. Le ministre doit à présent faire machine arrière sur deux points, à savoir le calendrier pour les moins-values des stocks et les grands conditionnements. Je ne puis m'empêcher de penser qu'il subit des pressions importantes de la part de l'industrie pharmaceutique.

La marge sur les médicaments génériques atteindrait 250.000 euros. Comment ce montant a-t-il été calculé? Le ministre peut-il garantir une marge donnée? Quelle est l'évolution? Contrairement aux médecins, je suis favorable à la prescription de la substance active. Les discussions seront encore longues.

Je me félicite de l'augmentation des moyens affectés aux préparations magistrales. Comment cette mesure sera-t-elle concrètement mise en oeuvre? Il faut que les médecins soient d'accord de les prescrire. Une réduction des tracasseries administratives ne coûterait pas grand-chose tout en s'avérant très utile. Il est également indispensable de fournir les efforts

eerste plaats moeten kijken naar wat goed is voor de gezondheid, wat goed is voor de patiënt, inzake de grootte van de verpakkingen. En ik denk dat te groot niet goed is, maar te klein ook niet. Dat jojo-effect speelt voortdurend en de regering verandert wat dat betreft voortdurend het geweer van schouder. Het zou toch goed zijn dat wij eens en voor altijd voor verschillende klassen van geneesmiddelen een ideale verpakkingsgrootte bepalen, waarop wij dan het beleid kunnen afstemmen. Inderdaad, er bestaan vermoedens dat vooral de industrie nu er voordeel bij heeft telkens grotere verpakkingen op de markt te brengen. Natuurlijk, wanneer men kijkt wat de productieprijs van die grotere verpakkingen is, hebben die een onverantwoord prijsniveau ten opzichte van de kleinere. Ik denk dat wij daar toch naar moeten durven kijken.

Wat de marge op de generische middelen betreft, heb ik in de pers gelezen dat het volgens uw berekening, of die van uw kabinetsmedewerkers, zou gaan om een bedrag van 250.000 euro. Ik zou graag weten vanwaar dat bedrag komt. Dat lijkt mij echt nattevingerwerk. Wat ik helemaal niet begrijp is dat u op een bepaald moment zei: "Kijk, ik garandeer een bepaalde marge, en het is voor mijn part gelijk op welke manier men daar aan komt, en op welke manier men dan die marge op generische middelen en dergelijke gaat aanpassen".

Ik zou graag de evolutie terzake kennen.

U weet, mijnheer de minister, dat ik voorstander ben van een systeem waarbij het voorschrijven op stofnaam daaraan gedeeltelijk wordt gekoppeld. Gezien echter de weerstand van de artsen wat betreft het voorschrijven op stofnamen vrees ik dat er nog een lange weg af te leggen is. Nochtans, de enige manier om dat dossier te deblokken is volgens mij nochtans het stockprobleem van de apothekers te koppelen aan de generieken, want dat zou onderhandelingsruimte bieden.

Voorts, mijnheer de minister, kondigde u meer middelen aan voor de magistrale bereidingen. Ik ben een voorstander terzake, maar ik vraag mij wel af hoe u dat zal doen. Het zijn de artsen die moeten voorschrijven en dus staat men voor hetzelfde probleem als met de generieken. U weet dat de artsen lood in de armen hebben als zij generieken moeten voorschrijven, maar zij hebben nog veel meer lood in de armen als zij magistrale bereidingen moeten voorschrijven want dat is nog ingewikkelder aangezien de formules langer zijn. Dat is uiteraard ook mogelijk via de PC, maar niet iedereen kan daarmee de baan op. Hoe dan ook, volgens mij is er op dat vlak ook nog veel werk aan de winkel.

Het wegwerken van de administratieve rompslomp kost weinig geld en ook op dat vlak kan worden tegemoetkomen aan de verzuchtingen. Voorts moeten ook nog inspanningen worden geleverd op het vlak van de vaccins. Dit zijn allemaal punten die het eergevoel en het waardegevoel van de apotheker, alsook zijn functie als eerstelijnskenner van de geneesmiddelen en begeleider van het rationeel geneesmiddelengebruik, moeten ten goede moeten komen.

Als wij niet nadenken op lange termijn over een andere of bijkomende vorm van financiering, dan zullen wij jaar na jaar dezelfde discussies voeren. Trouwens, toen het akkoord werd

promis en matière de vaccins.

Tous ces éléments doivent renforcer le sentiment de dignité des pharmaciens en tant que prestataires de soins de première ligne.

Nous mènerons encore de telles discussions si aucun financement complémentaire ou alternatif n'est prévu, même s'il s'agit d'un point sensible pour les pharmaciens.

Les mesures relatives aux médecins généralistes sont bloquées. L'ABSYM met en effet des bâtons dans les roues. Une issue est-elle en vue? Le ministre doit oser faire des choix politiques. Il ne peut en effet laisser ces décisions aux médecins et à leurs représentants qui ont une approche tout à fait différente des choses. L'attitude des partis francophones de la majorité est une deuxième raison qui explique le blocage des projets en matière de soins de première ligne et d'échelonnement. Les francophones sont davantage enclins à se rendre dans un hôpital pour se faire soigner. La régionalisation des soins de santé délivrerait la Flandre de ce problème en un rien de temps. Laissez donc la Flandre et la Wallonie mener leur propre politique; il s'agirait également d'une forme de responsabilisation.

Il est quasiment certain que le budget pour la biologie clinique sera dépassé. Le ministre prendra donc des mesures pour récupérer de l'argent. Le secteur prend cette question très au sérieux et il menace, dans de telles conditions, de ne plus respecter la convention et de demander des suppléments aux patients. Qu'en est-il de ce dossier?

gesloten hebt u zelf gezegd, mijnheer de minister, dat hiermee niet alle problemen zijn opgelost. Ik weet ook wel dat er bij de apothekers zelfs veel terughoudendheid bestaat om het oude vertrouwde systeem te verlaten, maar de discussie moet met een open geest worden aangevat en eventueel moet men naar buitenlandse voorbeelden gaan kijken om te zien op welke manier aan de problemen kan worden gesleuteld.

Vervolgens zou ik graag een stand van zaken krijgen wat betreft de huisartsen. Mevrouw De Block zei daarnet dat momenteel alles nog steeds geblokkeerd is. Is er hoop dat de zaken gedeblokkeerd worden? Het lijkt toch nog altijd het BVAS te zijn dat stokken in de wielen steekt.

Wat mij echter van het hart moet, mijnheer de minister, is dat u alles nogal gemakkelijk doorschuift naar de Medico-mut en de verschillende partners op het terrein, maar kiezen voor een gezondheidszorgsysteem waarbij wordt uitgegaan van de eerste lijn en waarbij de eerste lijn wordt gepromoot, is een politieke keuze. Die politieke keuze kan volgens mij niet of althans moeilijker worden gemaakt in een Medico-mut waar soms tegengestelde belangen heersen, waar huisartsen en specialisten dezelfde vertegenwoordiging hebben. Daarover hebben wij al vaker gediscussieerd. Daar zijn andere belangen te verdedigen en daar worden de zaken vanuit verschillende invalshoeken beschouwd. Dat is een oud zeer dat meespeelt telkens de besprekingen vastlopen.

Het is vanuit de politieke wereld, dus door u en door ons, mijnheer de minister, dat kenbaar moet worden gemaakt dat wij middelen willen investeren in de eerste lijn omdat wij menen dat het een beter systeem is, zowel op het vlak van de kwaliteit als voor de patiënten, dat op termijn ook besparend werkt.

Ten slotte verwijs ik naar uw woorden in dat verband, mijnheer de minister, die mede de oorzaak zijn van het feit dat dit dossier zo lang aansleept en dat wij de eerste lijn en de echelonnering er niet door krijgen: "Mais j'affronte l'incompréhension de mes amis politiques francophones lorsque je leur demande de faire des choix, de fixer des priorités".

Het probleem ligt dus voor een stuk bij de Franstaligen. U zegt het in het persartikel van Le Soir nog eens uitdrukkelijk. Ik citeer: "Le monde francophone est plus orienté que la Flandre vers l'hospitalocentrisme". Als we daaraan niets kunnen doen, mijnheer de minister – en u weet wat mijn oplossing daarvoor is – moeten wij de gezondheidszorg aan de Gemeenschappen overdragen. Als men dan aan Franstalige kant met dat "hospitalocentrisme" wil verder werken, dan moeten zij dat maar doen, maar dan binnen hun budget. Laat Vlaanderen – waar die eerstelijnszorg blijkbaar veel groter is – dan eigen keuzes maken. Dat is ook een stuk responsabilisering, waarover ook veel sprake is in de relatie tussen artsen en patiënten. Dat moet evenwichtig gebeuren.

Ik kom tot een laatste puntje, mijnheer de minister, waarin ik na de bespreking in commissie wat evolutie heb gezien. Ik spreek over het dossier van de klinische biologie. Ik heb u in de commissie gevraagd hoe het zit met de overschrijdingen van het budget. U hebt toen gezegd dat u nog maar weinig gegevens had en dat u op mijn vraag

niet kon antwoorden, maar ik heb nadien in de pers gehoord dat er toch opnieuw budgetoverschrijdingen zouden zijn. Er zouden toch opnieuw recuperaties nodig zijn in de klinische biologie. U weet dat daaraan in de sector zeer zwaar wordt getild. De dreiging is er dat men gaat “decoventioneren” en supplementen aan de patiënten gaat aanrekenen. Ook op dat vlak zou ik graag ik weten wat vandaag de stand van zaken is.

01.46 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik kom even op de tribune om een belofte na te komen. Het gaat om een belofte die niet alleen ikzelf heb gedaan, maar ook heel wat collega's, inclusief collega's uit de meerderheid.

Meer dan een half jaar geleden hebben wij als parlementsleden van meerderheid en oppositie, het bezoek gekregen van vrijwilligers die zich inzetten voor medeburgers die om gezondheidsredenen of wegens een handicap in hun ontplooiing worden geremd. Ik heb het dan over de actie die CM-ziekenzorg overal in ons land heeft gevoerd om te wijzen op het probleem van het toegelaten inkomen van de partnergezinnen met een invalide gezinshoofd.

Wij hebben allemaal dat bezoek gekregen als parlementsleden. Er is toen wat ruchtbaarheid aan gegeven en er zijn toen een aantal collega's ingegaan op een aantal vragen van CM-ziekenzorg. Vanuit de CD&V-fractie hebben wij onze belofte gehouden. Wij hebben in juli 2002 een wetsvoorstel – met volgnummer 1992 – ingediend met als oogmerk het inkomen van de partner in gezinnen met een invalide gezinshoofd te verhogen. Dat wetsvoorstel heeft toen de handtekening gekregen van alle democratische partijen, uitgezonderd de SP.A, de partij van de terzake bevoegde minister Vandenbroucke. Ik neem de SP.A vanavond niets kwalijk. De SP.A heeft toen gemeend de voorgelegde petitie niet te moeten ondertekenen en geen deel te moeten nemen aan de actie. Ook het wetsvoorstel is door SP.A niet ondertekend, wellicht op instructie of advies van de minister van Sociale Zaken. Vanavond neem ik die mensen niets kwalijk. Trouwens, wie ben ik om collega's iets kwalijk te nemen? Ik zal mij beperken tot de vaststelling dat wij vanavond de bespreking hebben van het deel Sociale Zaken, Gezondheidszorg en Volksgezondheid van de begroting 2003. Dit is het laatste grote confrontatiemoment met de regering. Het is een moment van debat en gedachtewisseling met de regering over het te voeren beleid en de inzet van de per definitie beperkt beschikbare budgettaire middelen. Er komt natuurlijk nog een budgetcontrole, maar dit is eigenlijk het laatste moment waarop kleur zou moeten worden bekend ten aanzien van het engagement dat onder andere door collega Van Parys, maar ook door heel wat collega's van de meerderheid is genomen ten opzichte van deze militanten, de leden van CM-ziekenzorg en de vele vrijwilligers die zich gelukkig voor die zieken inzetten.

(De dames Grauwels en Talhaoui zijn aan het telefoneren)

De groene parlementsleden zijn nu aan het telefoneren en hebben zelfs geen aandacht voor het punt dat naar voren wordt geschoven. De twee Agalev-parlementsleden, die hier nog aanwezig zijn, telefonen ondertussen gewoon verder en wensen zelfs niet te luisteren naar de bespreking van de gerechtvaardigde eisen van de vrijwilligers-leden van CM-ziekenzorg. Mevrouw Talhaoui, ik heb uw

01.46 Yves Leterme (CD&V): Je suis ici pour respecter une promesse. Cette année, la majorité et l'opposition ont reçu la visite de militants des mutualités chrétiennes-soins de santé, qui oeuvrent à l'épanouissement des personnes souffrant d'un handicap. Ils ont attiré l'attention sur le strict plafond des revenus pour les partenaires d'invalides qui sont chefs de famille. En juillet, le CD&V a déposé une proposition de loi visant à assouplir ce plafond de revenus et il a bénéficié à cet égard du soutien de tous les partis, excepté le SP.A.

Bien que cette séance soit la dernière chance d'engager la discussion avec le gouvernement au sujet de sa politique en matière de soins de santé, la plupart des membres brillent par leur absence, en ce compris ceux qui étaient d'accord avec notre proposition de loi. Du reste, le président Wauters n'a même pas daigné inscrire cette proposition à l'ordre du jour de la commission des Affaires sociales. En un mot, rien n'a été mis en oeuvre pour répondre à des exigences justifiées. Pour les verts, le moment est donc venu d'annoncer la couleur et de démontrer que leur signature n'est pas qu'un show médiatique. Il s'agit de la dernière chance de dégager une marge budgétaire pour cette initiative.

nummer, denk ik. Ik ga u eens opbellen. Zodra u inhaakt, zal ik u bellen.

Zodra mevrouw Talhaoui haar gsm-gesprek afsluit zal ik haar opbellen, dan kan ik haar melden dat ik het jammer vind dat de groene parlementsleden hun afspraak niet zijn nagekomen. Ze hebben, net zoals wij, de verbintenisverklaring ondertekend die hen werd voorgelegd door CM-ziekenzorg, en verbonden zich daarin de prioritaire eisen – er waren ook nog andere vragen – van CM-ziekenzorg bespreekbaar te stellen binnen de partij-instanties, de meerderheid en de regering, voor de zomervakantie 2002. Dat was de afspraak.

Ik moet dit betreuren, in naam van al die vrijwilligers die doorheen heel het Vlaamse land daarvoor actie hebben gevoerd, en die gemeend hebben te mogen rekenen op het woord, op het engagement van onder meer de groene parlementsleden en ook van een aantal liberale parlementsleden en leden van andere partijen. Ze meenden er dan ook enig vertrouwen te mogen in hebben dat de belofte zou worden nagekomen – onder meer door de groene parlementsleden – inzake wetsvoorstel 1992 van juli 2002, waartoe wij als CD&V het initiatief hebben genomen.

Ik denk dat het belangrijk is, collega's, dat wij, op een moment dat wij dus de laatste kans hebben om budgettaire ruimte vrij te maken om aan die gerechtvaardigde eisen van CM-ziekenzorg tegemoet te komen, vaststellen wat er ondertussen mee is gebeurd. Wij moeten uiteraard vanavond vaststellen dat het bijzonder moeilijk is om van een aantal collega's, in het bijzonder van de Agalev-fractie, zelfs enige aandacht los te weken aangaande dit thema. Wij moeten in elk geval ook vaststellen dat het wetsvoorstel daarover, ondanks alle toezeggingen, ondanks alle getekende beloften, onder meer van groene en blauwe collega's uit de meerderheid, dit wetsvoorstel zelfs niet geagendeerd is in de commissie voor de Sociale Zaken. Het feit dat de commissie voor de Sociale Zaken wordt voorgezeten door mijn goede collega en vriend Joos Wauters zal hiermee wellicht een oorzakelijk verband hebben. Het is in elk geval nooit geagendeerd.

Ik ben naar de tribune gekomen om nog eens uiting te geven aan de, volgens mij, gerechtvaardigde vragen, eisen en zorgen van CM-ziekenzorg. Dat waren eisen en zorgen die ook door u, collega's van de meerderheid, werden onderschreven. Er zijn ook door u plechtige eden en beloften rond geformuleerd. Vanavond moet ik echter, ten eerste, vaststellen dat de heer Wauters van Agalev dit wetsvoorstel tegenhoudt om het geagendeerd te krijgen in de commissie voor de Sociale Zaken. Ten tweede, wij moeten nog steeds wachten op een initiatief van de minister om het toegelaten partnerinkomen te verhogen. Ik neem hem niets kwalijk. Hij heeft nooit beloften uitgesproken. Ik neem ook de SP.A-fractie niets kwalijk wat het nakomen van beloften betreft, maar ik wil toch betreuren dat er, ook in het kader van de opmaak van de begroting 2003, voor de gerechtvaardigde eisen van CM-ziekenzorg in niets is voorzien. Er is in niets voorzien om dit te realiseren. Ik betreur dit. Ik zou u dan ook willen vragen, mijnheer de minister, en ik richt mij ook tot collega's van de meerderheid, wanneer men inspanningen zal doen om de gerechtvaardigde eisen van CM-ziekenzorg te realiseren.

01.47 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mijnheer de voorzitter, ik

01.47 **Frank Vandenbroucke**,

hoor heel graag de heer Leterme, omdat hij zeer welbespraakt is. Spijtig genoeg heeft hij nu bewezen deze begroting niet bestudeerd te hebben. Mijnheer Leterme, u kent het dossier volslagen niet!

Op 1 januari zullen de uitkeringen voor invaliden verhogen. Voor de alleenstaande invaliden zal het minimum verhoogd worden met 1%. Bovendien zal voor deze categorie het percentage dat de uitkering betekent in verhouding tot het laatst verdiende loon verhogen van 45 naar 50%. Dat is een belangrijke verhoging, omdat dit neerkomt op ongeveer 11% meer. Bovendien zullen op 1 januari allerlei maatregelen in werking treden voor gehandicapten, namelijk via de tegemoetkoming hulp aan bejaarden. Niet zo lang geleden werden andere maatregelen genomen voor mensen die getroffen zijn door invaliditeit. Een groot deel van dat programma is uitgevoerd.

Over de parlementaire actie wil ik niet oordelen. Het is honorabel. Elkeen kiest zijn methode. Het verschil tussen mijn partij en de andere is dat de SP.A voorzichtig is in het beloven. Men moet niet met de voeten spelen van mensen die gehandicapt of ziek zijn. Wat men aankondigt, moet men ook uitvoeren. In de hele legislatuur heb ik nog nooit iets aangekondigd dat ik niet uitgevoerd heb. Mijn methode is een beetje de methode van mijn fractie geworden. Ze is voorzichtig.

Wat de verhoging van het plafond waaronder een persoon niet beschouwd wordt als gezinshoofd maar als een persoon ten laste betreft, wijs ik erop dat het plafond reeds in februari 2002 verhoogd werd met een klein bedrag. Ik zal dat opnieuw verhogen in januari. Ik ben gestimuleerd door het belang dat de leden van de meerderheid aan deze maatregel hechten. Wellicht zal er in april nog een aanpassing volgen. Waarom kies ik voor kleine aanpassingen? Deze kleine aanpassingen worden doorgevoerd op het ogenblik dat andere uitkeringen verhoogd worden. Op 1 januari 2003 wordt een aantal uitkeringen verhoogd, onder meer pensioenen. Om te vermijden dat sommige mensen plotseling van het statuut gezinshoofd in het statuut van persoon ten laste zouden vallen, omdat de uitkering van de partner een klein beetje verhoogd wordt, pas ik de grenzen een beetje aan. Ik doe dat geregeld.

Wat ik niet kan doen, is het voorstel van de christelijke mutualiteit uitvoeren. Ik weet dat dit mij en mijn partij de banbliksems van dat ziekenfonds heeft opgeleverd. Het voorstel van de CM is volstrekt onbetaalbaar. Mijnheer Leterme, ik heb kennis gemaakt met de nieuwe oppositiemethode van CD&V. In de senaatscommissie voor Sociale Zaken werd ik geconfronteerd met het ene CD&V-amendement na het andere dat miljarden en miljarden zou kosten. Dat is de meest dure amendementenslag die u ooit ondernomen bent. Gelukkig bent u niet aan het bewind. Anders zouden we allemaal reeds lang failliet zijn. Dat geldt ook voor het voorstel dat u hier hebt aangekaart. Het bedrag wordt zo sterk verhoogd dat we bij uitvoering ervan failliet zouden zijn. Uw uitspraak dat wij niets doen voor de invaliden toont alleen maar aan dat u deze begroting niet bestudeerd hebt.

01.48 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik wens te onderbreken over de budgettaire impact van voorstellen waarnaar de minister heeft verwezen. Mijnheer de minister, uw opmerking is misplaatst. U bent lid van een regering die onder chantage een

ministre: De toute évidence, M. Leterme n'a pas ouvert le budget: j'ai bien pris des initiatives importantes en vue d'améliorer la situation financière des personnes handicapées. L'allocation se montera désormais à 50% du dernier salaire perçu au lieu de 45%, ce qui équivaut, en termes absolus, à une augmentation de 11 pour cent. L'allocation minimale pour isolés augmentera d'un pour cent à partir du 1er janvier 2003. Ajoutons encore toute une série de mesures dont profiteront toutes les personnes moins valides et handicapées.

Le SP.A n'a pas voté en faveur de la proposition de loi à laquelle M. Leterme a fait allusion parce que nous ne faisons pas de promesses en l'air. Ce que j'annonce, je le fais. Le plafond de revenus selon lequel une personne est considérée comme chef de ménage ou comme personne à charge a été légèrement relevé et continuera de progresser à l'avenir. Je procède à de petits ajustements afin de ne pas trop m'écarter de l'augmentation des autres allocations, ce qui engendrerait certains effets indésirables. Il est tout simplement impossible d'augmenter toutes les allocations simultanément. La proposition des MC est impossible à financer.

Les amendements dont nous bombarde le groupe CD&V au Sénat coûteraient des milliards à la sécurité sociale. Il en va de même pour la présente proposition de M. Leterme.

bijzonder duur politieakkoord heeft gesloten dat op kruissnelheid 18 à 20 miljard frank zal kosten....

01.49 Minister **Frank Vandenbroucke**: (...)

01.50 **Yves Leterme** (CD&V): Mijnheer de minister, het gaat over een totaalbeleid. Ik herhaal dat het politieakkoord 18 à 20 miljard extra structurele kosten betekent. Door Lambermont heeft men extra uitgaven gegenereerd in het kader van een communautaire koehandel, zonder nog te spreken over de consultants en Copernicus. Na die miljardendans is het misplaatst te zeggen dat er voor de terechte vraag van CM-Ziekenezorg geen geld meer is.

Mijnheer de minister, ik ontken niet dat u geen inspanningen zou hebben geleverd. Ik zeg alleen dat dit niet is gerealiseerd. Ik heb ook gezegd dat ik u niet zoveel kwalijk neem en dat ik de SP.A-fractie niets kwalijk neem. Ik neem wel de collega's kwalijk die voor het oog van de fotografen die petitie hebben getekend, maar voor de rest geen enkele inspanning doen om dat programmapunt te realiseren.

01.51 Minister **Frank Vandenbroucke**: Wij hebben op die manier mede druk uitgeoefend en nemen maatregelen die daaraan beantwoorden. Ik ben een beetje ouderwets: ik reken nog veel in franken als het over grote bedragen gaat. Alleen in de begroting van 2003 verhoogt het budget voor sociale uitkeringen – ik spreek niet van gezondheidszorg – met 9,5 miljard Belgische frank. Men doet dus heel veel. Mijnheer de voorzitter, wij gaan deze polemiek niet voeren. De oppositie van hare majesteit moet oppositie voeren.

Ik wil komen tot een paar vragen die mevrouw De Block en mevrouw Van de Castele mij hebben gesteld. Ik bevestig eerst wat de heer Van Grootenbrulle zegt over een aantal maatregelen. Ik heb daarvan goed nota genomen, ik ben het eens met zijn uiteenzetting.

Mevrouw De Block, u vraagt mij wat mijn timing is voor de hervorming van wat wij in ons jargon de Bf noemen, de geneesmiddelen waarvan de terugbetaling het voorwerp van een administratieve procedure is, die nogal wordt aangeklaagd door een aantal artsen. Ik durf het u nog altijd niet goed zeggen, maar ik denk dat wij een eerste fase van besluitvorming en reglementering terzake kunnen afronden tegen midden volgend jaar. Dat wil nog niet zeggen dat we ze op het terrein hebben.

Ik heb het dossier overgemaakt aan de commissie voor de terugbetaling van de geneesmiddelen, die reeds een aantal werkzaamheden heeft afgesproken, met name rond de bloedvetverlagende middelen. Er is al een hele agenda van werkzaamheden. De Commissie voor de Terugbetaling van Geneesmiddelen is aan het werk gegaan en ik hoop dat ik de reglementering daarrond op punt heb, laten we zeggen tegen midden volgend jaar. Dat vraagt natuurlijk allemaal tijd. Dat wil nog niet zeggen dat we reeds midden volgend jaar op het terrein de maatregelen hebben geïmplementeerd. Dat wil zeggen dat we dat toch gedurende de tweede helft van volgend jaar kunnen doen. U weet dat ik terzake twee jaar geduld heb uitgeoefend door te wachten op een werkgroep in het kader van het RIZIV-overleg, die geen enkel resultaat heeft geproduceerd.

01.50 **Yves Leterme** (CD&V): Il est scandaleux d'entendre un gouvernement qui a dépensé tant de milliards pour la réforme des polices et pour les accords du Lambermont affirmer que, malheureusement, il ne reste plus d'argent pour les demandes des MC.

01.51 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Le budget 2003 prévoit un montant supplémentaire de pas moins de 9,5 milliards de francs belges pour des prestations sociales.

Je partage en grande partie l'avis de M. Van Grootenbrulle.

Je dirai à Mme De Block qu'en ce qui concerne la réforme en matière de médicaments Bf, je pense que la première phase, celle de la prise de décision, pourra être terminée vers le milieu de l'année prochaine, après quoi la mise en œuvre pourrait suivre en automne. La commission chargée du Remboursement des Médicaments est à l'œuvre. Pendant deux ans, j'ai attendu les résultats d'un groupe de travail institué au sein de l'INAMI, mais l'attente a été vaine.

La concertation avec les Communautés concernant les fauteuils roulants est bien avancée. La réforme devrait être réalisée d'ici au 1er octobre.

Je répondrai à Mmes De Block et Van de Castele que je m'efforce toujours de mener ma politique en accord avec les pharmaciens. Je souhaitais réaliser des économies

Wat de rolstoelen betreft, is men al erg ver gevorderd in het overleg met de gemeenschappen. Wij zullen dus een hervorming implementeren tegen 1 oktober, in overleg met de Gemeenschappen.

Wat de apothekers betreft, wil ik uw vragen beantwoorden samen met de vragen van mevrouw Van de Castele. Ik vind het bijzonder jammer dat we het zo moeilijk hebben om ons beleid uit te voeren in volledige overeenstemming met de apothekers. Dat is deze dagen inderdaad moeilijk. Ik herinner eraan dat de regering in een belangrijke ingreep in het budget van de medicamenten had voorzien, waarbij we toch belangrijke besparingen zouden doen. Het gaat onder meer over rechtstreekse besparingen op de marges van de apothekers. Volgens ons hoefden die marges grosso modo niet in te krimpen, maar we vroegen een beetje matiging: zij moesten het volgende jaar niet meer groeien. Dat was de redenering. We zullen ze niet inkrimpen, maar ze moeten ook niet groeien. Wij vragen een matiging op het vlak van de marges van de apothekers.

De apothekers hebben mij dan met cijfers ervan overtuigd dat er geen spontane matiging zou zijn, maar een sterke daling van die marges door allerlei evoluties op de markt en door het feit dat ik een politiek van prijsdaling voer. Cijfers kunnen mij overtuigen, eerder dan andere dingen, en ik heb gezegd dat ik in dat geval geen maatregelen moet nemen. Wij zullen het midden volgend jaar evalueren. Ik garandeer zelfs dat, als hun winsten beneden een bepaald bedrag dalen, ik zelfs positieve maatregelen zal nemen. Maar als de apothekers met hun globale winsten onder de benchmark van 440 miljoen euro gaan, zal ik de retributie die we vorig jaar naar beneden toe hebben ingevoerd herzien om extra zuurstof te geven.

Die 440 miljoen is toch 2,5% meer dan de winstmarge die zij zeggen gerealiseerd te hebben in het jaar 2002. Ik heb dus een soort benchmark waarbij ik hen ga helpen, in de mate dat dat kan, om meer winst te hebben in 2003 dan in 2002. Daarover hadden wij een akkoord, waarin nog allerlei details stonden waarop ik nu niet inga.

Ik heb dat akkoord gesloten onder uitdrukkelijk beding dat ik mijn besparingen wel op een of andere manier moet realiseren en dat ik dus mijn begrotingsobjectief moet waarmaken en dat ik mijn beleid moet kunnen voeren. Daarover hebben wij opnieuw een discussie gevoerd.

Wat is er nu essentieel in mijn beleid? Welnu, ik laat de prijzen dalen, en wel op 1 januari 2003. Ik kan daarmee niet wachten, want het systeem dat het Parlement mij heeft toegestaan te gebruiken, werkt met prijsdalingen speciaal voor generieken op 1 januari van het jaar en op 1 juli van het jaar. Ik moest dat nu dus wel hebben. Ik kon niet wachten tot bijvoorbeeld 1 februari wat de generieken betreft. Het is dus 1 januari; anders was het wachten tot 1 juli. Zo werkt dat systeem.

Om op 1 januari de prijzen te doen dalen, zoals afgesproken binnen de regering, moest ik eigenlijk om te beginnen – dat bleek uit gesprekken die wij voerden met de generiekeurs – natuurlijk vermijden dat de marges die de apothekers vragen, exorbitant zwaar zouden

sur leurs marges bénéficiaires, mais les chiffres avancés par les pharmaciens m'ont convaincu que ma proposition visait une réduction trop importante. C'est la raison pour laquelle je l'ai modérée: les marges ne peuvent augmenter. Si les bénéfices globaux des pharmaciens diminuent trop radicalement et atteignent un montant inférieur à 440 millions d'euros, des mesures positives interviendront afin de compenser cette évolution, à savoir une révision du système de rétribution. Cet accord a toutefois été conclu à la condition expresse que les économies indispensables soient réalisées.

Au sein du gouvernement, il a été convenu que je réduirais le prix des médicaments génériques au 1er janvier et au 1er juin 2003. Il convenait en outre d'empêcher que les marges des pharmaciens n'exercent une pression trop importante sur le prix des médicaments génériques, dont le prix diminue sans cesse, afin d'éviter tout déséquilibre. C'est la raison pour laquelle j'ai déterminé que les médicaments génériques les plus onéreux doivent demeurer 26% moins chers que les médicaments originaux. Nous avons, de la sorte, imposé une limite à la marge bénéficiaire. En pratique, celle-ci ne devra toutefois s'appliquer que dans des cas rares, ce qui permettra de restreindre les répercussions sur la marge bénéficiaire totale de 440 millions d'euros à 500.000 euros à peine, c'est-à-dire 1/880e.

wegen op die producten. Die generieken worden namelijk steeds goedkoper, maar wij garanderen aan de apotheker een absolute marge die gelijk is aan de marge op het origineel. Het resultaat is dat er nu generieken zijn waarbij de marge meer zal bedragen dan de prijs van het generiek ex fabriek. Dat wil dus zeggen dat de distributie die prijs meer dan verdubbelt.

Dat is natuurlijk niet houdbaar. Dit geldt natuurlijk niet voor al de generiekenfabrikanten, want het is een verhaal van strijd tussen generikeurs om de gunst van de apothekers. Mevrouw Van de Casteele kent dat. Wat er de laatste dagen allemaal gebeurt, is strijd tussen elkaar bestrijdende generikeurs om de gunst van de apothekers. Maar ik wens zekerheid voor de patiënten.

Om dus toe te laten dat wij de generieken doen dalen tot op een niveau waar de duurste generiek 26% goedkoper is dan de overeenkomstige originele specialiteit, moet ik een zekere limiet hebben op de marges. De limiet die ik nodig heb om dat toe te laten, is de volgende: de marge mag niet meer zijn dan 100,19% van de fabrieksprijs. Het is niet vaak nodig om dat te gebruiken. En inderdaad, mijn kabinetschef heeft gisteren gezegd dat dat 250.000 euro kost. De apothekers zegt dat dat probleem veel groter is. Wij hebben dat laten herberekenen. Volgens onze schattingen bedragen die kosten 500.000 euro. Dat is eigenlijk niet veel geld: het gaat om 500.000 euro op een massa van 440 miljoen euro. Dat is één achthonderdtachtigste. Wij spreken dus over één achthonderdtachtigste van de winstmassa van de apothekers. Maar zij tillen daar zeer zwaar aan.

01.52 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de minister, voor alle duidelijkheid wil ik het volgende vragen. U zegt: "Ik garandeer 440 miljoen. Als daar 500.000 euro vanaf gaat via een andere weg, wordt dat bedrag dan gecompenseerd?"

01.52 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Comment cette perte sera-t-elle compensée?

01.53 Minister Frank Vandenbroucke: Ja, dat zal worden gecompenseerd. Wij zullen de retributie naar beneden aanpassen en zelfs tot nul herleiden als de winsten van de apothekers, na alle maatregelen en alle effecten en alle evoluties op de markt, onder de 440 miljoen zouden liggen. Ik blijf hun dat dus garanderen. Wij compenseren dat dus.

01.53 Frank Vandenbroucke, ministre: En réduisant la rétribution à zéro au besoin, s'il apparaît que le bénéfice des pharmaciens se situe en dessous de 440 millions d'euros après l'application de toutes ces mesures.

01.54 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Maar ik vraag mij af of die boodschap wel goed overgekomen is.

01.55 Minister Frank Vandenbroucke: Dat weten zij zeer goed.

01.56 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Enerzijds is er het financiële aspect, maar anderzijds is er ook een symbolisch aspect, zoals mevrouw De Block ook zegt. Indertijd, toen wij hier de eerste discussies over de generieken voerden, is er van verschillende kanten gewaarschuwd voor het feit dat er geen ondergrens meer is en dat we een neerwaartse spiraal krijgen die natuurlijk niet meer te stoppen is.

01.56 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Le message est-il bien passé? Il s'agit d'un combat ô combien symbolique. N'oublions pas que les diminutions de prix des médicaments génériques peuvent mener à une véritable angoisse de la spirale descendante.

01.57 Maggie De Block (VLD): Ik moet mij daarbij aansluiten. We hebben drie jaar geleden al een discussie gehad over de neerwaartse prijzenspiraal die was ontstaan.

01.58 Minister Frank Vandenbroucke: Er is geen neerwaartse spiraal in dat mechanisme. Ik wil er wel bij zeggen dat het de laatste keer is dat ik het doe. Ik ben nu aan de limiet van dat systeem gekomen. Ik ga niet verder duwen dan – 26%.

Wij geven telkens een spoorslag. Die leidt tot één carrousel. Die leidt echter niet tot een blijvende carrousel. Die spoorslag is natuurlijk wel nodig om te vermijden dat men de producenten van generische middelen in een onmogelijke positie brengt wat betreft hun fabrieksprijzen. Men moet toch een zekere limiet zetten op de marge die de apotheker vraagt. We stellen daarom voor dat de apothekers de prijs ten hoogste verdubbelen. De apotheker en de groothandel mogen de prijs af fabriek niet meer dan verdubbelen. Dat is toch de redelijkheid zelve. Dat kost ook bijna niets. Het is immers maar voor enkele producten van belang.

We hebben vandaag een nieuwe berekening gemaakt. Het gaat over 500.000 euro voor alle apotheken in ons land samen. Dat betekent 1/880 van de winstmassa die we garanderen. We gaan dat dan nog compenseren. We spreken dus over een symbool. Het is echter een uiting van de pleinvrees die er is om na te denken over een ander honoreringssysteem. Zo een systeem is nochtans absoluut noodzakelijk.

Ik blijf hopen dat we over het dossier nog een akkoord vinden. Ik weet dat er ondertussen heel wat contacten zijn tussen de producenten van generische middelen en de apothekers. Als zij mij samen kunnen garanderen dat alle prijzen beperkt blijven tot maximaal – 26% tegenover het originele product, dan mogen ze de marge zetten zoals zij dat willen. Ik weet dat over die zaak nu nog wordt gepraat. Als zij mij zwart op wit garanderen dat die prijzen gerespecteerd zullen worden en dat het duurste generische geneesmiddel niet meer zal kosten dan 74% van het originele geneesmiddel, dan mogen zij met hun marges doen wat ze willen. Is dat echter niet zo, dan neem ik op dat vlak een maatregel.

Die zaak ligt heel gevoelig. De moeilijkheid die ik dus met de apothekers heb gehad, is dat ik een akkoord heb gemaakt waarbij ik ervan uitging dat ik mijn beleid voort kon uitvoeren. Zij hebben het echter heel moeilijk om over die zaak te praten. Het ligt immers allemaal heel gevoelig.

Ik heb dus uiteindelijk zelf een beslissing genomen. Waarom willen wij de originele fabrikanten immers toelaten hun prijzen ook te doen dalen? Wij willen dat doen, omdat anders de patiënten het slachtoffer zijn. Ik moest op 1 januari 2003 de generische geneesmiddelen in prijs doen dalen. Dan gaan we naar een verlaagde terugbetaling, eveneens met 26%, tegenover het originele geneesmiddel. Als ik 1 januari 2003 niet haalde, moest ik wachten tot 1 juli 2003. Dat is budgettair een heel belangrijke maatregel. Ik moest dus 1 januari 2003 halen. Anders moest ik een half jaar wachten. Misschien zouden we tegen dan verkiezingen hebben en zou men mij verwijten dat ik niet had gedaan wat ik had beloofd om de begroting in orde te

01.57 Maggie De Block (VLD): Je redoute aussi cette spirale descendante.

01.58 Frank Vandenbroucke, ministre: Il n'y a pas de spirale descendante. La proposition que je présente est raisonnable. Les marges peuvent même être supérieures, pourvu qu'on respecte la règle des -26%. Certes, on écrème 1/880e du bénéfice mais on le compense aussitôt! C'est un règlement très équitable. Ceux qui le rejettent souffrent d'agoraphobie. J'espère qu'un accord pourra être conclu. Toutefois, les discussions ayant été laborieuses, j'ai pris unilatéralement des mesures pour protéger les patients. Ma mesure relative aux médicaments génériques entrera en vigueur le 1er janvier car le 1er juin, date à laquelle la prochaine occasion se présentera à nous, il sera peut-être trop tard. Il va sans dire que le 1er janvier, le prix des médicaments originaux devra aussi baisser, sauf à victimiser les patients.

En ce qui concerne le débat sur les grands conditionnements, j'adopte la même position que les patients: certains conditionnements ne sont tout simplement pas rationnels du point de vue de la santé.

Pour ce qui est de la prescription basée sur l'agent actif, je ne m'avoue pas vaincu devant l'opposition de quelques petits groupes de médecins. Je continuerai ce combat. Les médecins peuvent permettre aux pharmaciens de choisir la marque des médicaments qu'ils prescrivent.

Quant aux préparations magistrales, qui sont commercialement une bonne chose pour les pharmaciens, j'ai dégagé pour elles une marge budgétaire supplémentaire de

houden. Als ik echter 1 januari 2003 nastreefde, moest ik ook de originelen in prijs laten dalen. Anders zijn de patiënten het slachtoffer. Dat is de reden waarom ik absoluut een oplossing moest hebben.

Dat zijn allemaal moeilijke discussies. Nog zo een moeilijke discussie was die over de grote verpakkingen. Ik denk dat men die zaak heel objectief moet bekijken. Zoals u zelf zegt, moet men dat heel objectief bekijken vanuit het standpunt van de patiënt. Dat is het enige relevante standpunt. Ik denk inderdaad dat er grote verpakkingen zijn die, vanuit een gezondheids- en gezondheidseconomisch standpunt, niet rationeel zijn. Ze zijn ingegeven door strategische belangen van industrieën. Op dat punt wil ik de apothekers wel volgen dat dat niet kan.

Het voorschrijven op stofnaam zal ik zo snel mogelijk implementeren. Ik zal mij niet neerleggen bij de weerstand die er nog is bij een minderheid van de artsenvertegenwoordigers in het overlegcomité. We moeten doorgaan met het experiment. Het biedt aan de arts op vrijwillige basis de mogelijkheid de apotheker het product qua merk te laten kiezen.

Dan is er nog het dossier van de magistrale bereidingen. Ik heb bij de mutualiteiten heel hard gepleit. Ik heb ook verkregen dat er 100 miljoen euro extra ruimte wordt gemaakt in het budget voor magistrale bereidingen. Eigenlijk komt het erop neer dat men de grondstoffen herwaardeert. Dat is goed voor de financiële rekening van de apothekers.

Wat de artsen betreft, ik heb goed genoteerd wat u heeft gezegd. Ik moet er eens over nadenken. Ik weet niet of dat probleem zo groot is. Misschien is er inderdaad wat actie nodig ten aanzien van de artsen.

Wat de administratieve rompslomp betreft, schaffen wij de flags af. Die worden gewoon afgeschaft. Dat is beloofd. Ze worden afgeschaft. U bent daar dus van verlost. Ik denk dat we eigenlijk wel een mooi akkoord hadden. Het is echter zo moeilijk geweest om onmiddellijk na het sluiten van het akkoord verder te gaan met het beleid. Ik botste immers opnieuw op een probleem rond die marges. Een minieme aanpassing was niet meer bespreekbaar. Ik zal u de details besparen, maar ik hoop dat we daar toch nog uitgeraken. De apothekers zijn immers goede mensen. Ik lig nu een beetje in conflict met hen, maar ze spelen een onmiskenbaar nuttige rol. Laten we dus proberen daar uit te geraken. Marges die meer dan 100% zijn tegenover het product, dat is niet normaal. Dat is niet houdbaar. Dat verhindert dat je een dynamisch prijsbeleid hebt.

We komen tot de huisartsen. Er is inderdaad discussie. Ik ben het eerlijk gezegd niet helemaal eens met wat u zegt, mevrouw Van de Castele. Ik vind het ook een beetje gemakkelijk om te zeggen dat de minister de bal naar het overleg speelt. Men moet weten wat men wilt in dit land. De ene keer krijg ik het verwijt autoritair te zijn. De ene keer zegt men dat ik voortdurend het overleg stoort. Langs de andere kant hoor ik dat ik zelf allerlei dingen moet doen. Wat is het nu? Ik respecteer het overleg. Dat zijn twee vakbonden en dat zijn mutualiteiten. Zij spreken tarieven af.

Wat ik doe, is ook niet verdelen en heersen. Dat wordt nu overal

cent millions.

Les généralistes doivent savoir ce qu'ils veulent. Si je renvoie la balle dans le camp de la concertation, on me reprochera de fuir mes responsabilités. Et si j'interviens personnellement, on me taxera d'autoritarisme. Je laisse les médecins et les mutuelles décider eux-mêmes de la répartition du budget entre généralistes et spécialistes. Cela n'a rien à voir avec "diviser pour mieux régner".

geroepen tegen mij. Het is niet verdelen en heersen, het is zeggen dat er geld ligt, dat het geld klaarligt, dat men met mekaar moet bespreken wat de prioriteiten zijn en dat men moet beslissen over de verdeling van dat geld. De verantwoordelijkheid is 100% voor degenen die daarvoor verantwoordelijk zijn. Dat zijn namelijk de artsenvakbonden en de mutualiteiten. Het is inderdaad een gezondheidsbeleid dat daarmee gestalte krijgt. Ik heb wel duidelijk gezegd dat als ze er niet in slagen, het systeem dan dood is. Als ze wel slagen, heeft het nog een levenskans. Dat is de vraag. Het is niet ernstig om te zeggen dat ik daarmee mijn verantwoordelijkheid ontvlucht. Als ik ingrijp, verwijt men mij immers van zo autoritair te zijn. Het is ook niet ernstig om te zeggen dat dit verdelen en heersen is. Ik leg een heel normale vraag voor. Er wordt veel geld beschikbaar gemaakt en ik vraag om te beslissen wat daarvan naar de huisartsen gaat en wat naar deze en gene specialisten. Ik vraag dat daarover onder elkaar in het overleg een beslissing wordt genomen.

01.59 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil hierop toch even reageren. Met respect voor het overleg had u ook evengoed kunnen zeggen dat u zoveel van het budget naar de eerste lijn of naar echelonnering wil doen gaan. Het is toch een duidelijke keuze. U moet daarin wat forceren. Als ik daar een briefje van 100 frank leg en ik zeg tegen twee kinderen dat ze het onder mekaar mogen verdelen, gaan zij daar ook niet uitgeraken. Men moet een beetje helpen. Ze willen allemaal zoveel mogelijk van de koek.

01.60 Minister Frank Vandenbroucke: Ofwel gaat men ervan dat men een conventiesysteem heeft tot hetwelk artsen vrijwillig toetreden en vertegenwoordigd worden door democratisch verkozen organisaties die overleggen en dan is dat hun verantwoordelijkheid. Het is dus een beetje het ene of het andere.

Ik zou nog iets willen zeggen over uw opmerking met betrekking tot mijn francofone vrienden, vrienden inderdaad. Ik heb daar de laatste dagen redelijk veel over gesproken. Ik heb redelijk veel gesproken over de verschillen die er zijn inzake positie van de huisarts in Brussel, in Wallonië en in Vlaanderen. Ik spreek daarover omdat ik denk dat het nuttig is voor het politieke debat. Door concreet te zijn begrijpen de mensen immers waarover het gaat. Ik heb persoonlijk het gevoel – de francofone vrienden moeten echter zeggen of het juist is of niet – dat voor het eerst sinds enige tijd daardoor het debat ook in Franstalig België een wat nieuwe dimensie heeft gekregen die belangrijk is.

Ik wijs op één element. De crisis van de huisartsgeneeskunde is niet alleen een crisis van hoeveel verdienen ze per akte, het is ook een crisis van hoeveel akten kunnen ze doen en welke soort akten. Het is een crisis van hun niveau van activiteit en van de inhoud en de rijkdom van die activiteit. Zij voelen zich steeds meer “dépossédé”, het wordt hun ontnomen, door de overheid misschien maar ook door concurrerende hospitaalstructuren en specialisten. Dat probleem bestaat in Vlaanderen –men is er zich daar al langer van bewust, denk ik – maar het bestaat zeer erg in Brussel en bestaat ook in Wallonië, erger dan in Vlaanderen. Is dat de schuld van de Waalse huisartsen? Neen, natuurlijk niet. Is dat iemand zijn schuld? Dat mag men niet zeggen. Maar de structuur is niet goed.

01.59 Annemie Van de Casteele (VU&ID): Le ministre aurait pu témoigner du respect pour la concertation, tout en réservant une partie du budget à la première ligne et à l'échelonnement. A présent, ils ne parviendront jamais à se mettre d'accord.

01.60 Frank Vandenbroucke, ministre: Je les implique de manière beaucoup plus fondamentale dans la concertation relative à l'affectation du budget supplémentaire.

Il a été fait allusion aux différentes positions adoptées par les généralistes dans les trois Régions. Pour la première fois, le débat relatif aux généralistes prend une nouvelle dimension, également en Wallonie. La crise des généralistes ne concerne pas uniquement la somme que perçoit le médecin par acte mais aussi son niveau d'activités et l'opportunité de celles-ci. Les généralistes se sentent laissés pour compte par le gouvernement, par les hôpitaux et par les spécialistes, à Bruxelles surtout mais aussi en Wallonie. Les relations entre les généralistes et les spécialistes francophones sont désastreuses et le malaise est plus présent que chez les médecins flamands. Un exemple est le dossier médical global, pour

Als u kijkt naar de verhouding tussen het aantal specialisten in Franstalig België en het aantal huisartsen in Franstalig België, dat is rampzalig voor de huisartsen. Dat is rampzalig in vergelijking met Frankrijk bijvoorbeeld. In Frankrijk heeft men veel minder specialisten per inwoner dan in Franstalig België. Dat is enorm hoog bij ons. 28 per 10.000 in Franstalig België tegenover 16 per 10.000 in Frankrijk. In Vlaanderen ligt dat ook veel gunstiger. Het is ook niet goed. De wanhoop die er ook een beetje is bij Franstalige huisartsen – echte wanhoop, diepe malaise – heeft te maken met het feit dat het activiteitsniveau van een aantal mensen zeer laag is geworden en dat het echt moeilijk wordt om rond te komen. In Vlaanderen is er ook malaise. In Vlaanderen moeten ze ook geherwaardeerd worden, maar men is zich beter bewust van deze situatie.

Ik verwijs ook naar een ander aspect van het probleem, het globaal medisch dossier. Dat is in Vlaanderen meer ontwikkeld dan in Franstalig België en we moeten een inhaaloperatie laten gebeuren in Franstalig België, want dat is een goed instrument. Ik denk dat de meeste huisartsen dat goed vinden, maar om allerlei redenen, misschien omdat er daar meer achterdocht tegenover was, weerstand, is het niet gebeurd. Eén van de twee artsenvakbonden was daar aanvankelijk tegen. Dat is niet meer zo. Dat heeft met name in Wallonië nogal wat invloed gehad. Ook achterdocht dat dit een instrument zou zijn van een big brother die in die dossiers zou gaan kijken en zo van die eigenaardige ideeën, dat heeft nogal gespeeld in Franstalig België. Misschien maken de ziekenfondsen in Franstalig België er te weinig publiciteit voor. Ze ontkennen dat tegen mij, maar ik hoor dat toch zeggen door de artsen in Franstalig België. Wij moeten dus naar de concrete problemen van de mensen op het terrein kijken en we moeten openhartig discussiëren over die verschillen, wat mij betreft vanuit een visie van solidariteit waarbij men zegt dat het één systeem is dat we solidair willen organiseren en besturen. We willen dat elke huisarts in elke regio van dit land happy is en een toekomst heeft.

Ik denk dat het nuttig is geweest dat ik de voorbije dagen, zonder enige polemiek te willen voeren en vanuit een geest van federale solidariteit, een beetje de aandacht heb gevestigd op een aantal structurele verschillen die maken dat de positie van de artsen ook verschillend is in de verschillende Gewesten. Nu is daar rond een grote bewustwording bezig. Ik denk dat dit goed is en daarom denk ik dat die betoging een goede zaak was. Die bewustwording groeit, maar men moet er natuurlijk ook iets aan doen. Er iets aan doen is nooit alleen maar populair. Wij gaan activiteiten moeten heroriënteren, weg van specialisten, weg van ziekenhuisstructuren, terug een beetje meer naar huisartsen. In de ontwikkeling van het volume gaan we moeten waken over wat het aandeel is van de huisartsgeneeskunde in het globale volume van prestaties in de toekomst. Dat mag niet verder afnemen. Dat is de eigenlijke inzet.

01.61 Maggie De Block (VLD): Mijnheer de minister, nog betreffende het globaal medisch dossier. U weet dat één van de kritieken het feit is dat dit per jaar moet afgesloten worden en binnen de drie maanden na het verstrijken van de datum. Er is ook al lang sprake van dat bijvoorbeeld te relateren aan de geboortedatum van de patiënt omdat dit handiger is voor mensen die niet zo vaak bij de arts moeten komen. Sommige vergeten dit wel eens. Ik heb nu zelf

lequel la Wallonie commence seulement une opération de rattrapage par rapport à la Flandre.

La prise de conscience est donc amorcée et le dossier doit être examiné ouvertement et solidairement. Changer des situations telles que celles-là n'est jamais seulement une question de popularité. Mais les mesures visent à faire en sorte que la part de la médecine générale dans les coûts totaux du secteur médical ne diminue encore. Aucun médecin généraliste ne peut y être opposé.

01.61 Maggie De Block (VLD): Le système du dossier médical global devrait être optimisé. Une prolongation automatique ou une prolongation sur la base de la date de naissance devrait être possible.

kaartjes gemaakt, want oorspronkelijk maakte het ziekenfonds de kaartjes die wij konden invullen en meegeven. Ze zijn daar echter van afgestapt omdat dit na de veralgemening van het globaal medisch dossier veel te duur kwam. Ik wil dat wel geloven.

Ik heb u daar toen nog een vraag over gesteld. Waarom krijgen de mensen geen berichten meer? Waarom krijgen ze geen kaartjes meer toegestuurd van de mutualiteiten? Dat bleek te duur te zijn. Ik wil u vragen hoe ver we staan met de automatische verlenging of de verlenging aan de hand van geboortedatum.

01.62 Minister **Frank Vandenbroucke**: Er is een zekere versoepeling gebeurd maar als u mijn persoonlijke mening daarover vraagt dan zeg ik dat dit onvoldoende is gebeurd. Bij iedereen in de wereld van de Medicomut die het horen moet, dring ik aan op een verdere versoepeling. Dat is ook een voorwaarde om het in Wallonië te laten groeien. Het moet soepeler werken. Dat is essentieel.

01.62 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Le système devrait surtout être appliqué de manière plus flexible. C'est une des conditions à son introduction en Wallonie.

01.63 **Maggie De Block** (VLD): Dat is precies mijn punt. De betere implementatie hangt af van die versoepeling.

01.64 Minister **Frank Vandenbroucke**: Voorzitter, dit bij wijze van een paar opmerkingen.

01.65 **Annemie Van de Casteele** (VU&ID): (...).

01.66 Minister **Frank Vandenbroucke**: Wat de klinische biologie betreft, heb ik de financiering gewijzigd. Er is een recuperatie van de overschrijdingen maar dat weet men. Dat is geen verrassing meer.

01.66 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Les dépassements budgétaires dans le domaine de la biologie clinique seront récupérés.

01.67 **Annemie Van de Casteele** (VU&ID): Ik dacht dat u bij de laatste bespreking had gezegd dat dit voor de laatste keer zou zijn.

01.68 Minister **Frank Vandenbroucke**: ... responsabilisering zullen we dit soort systemen afbouwen. De klinische biologen zijn niet zo ver gevorderd als de radiologen. De radiologen hebben mij een zeer mooi voorstel uitgewerkt van responsabilisering van de voorschrijvende arts op basis van internationaal erkende guidelines die in de nomenclatuur zullen worden ingeschreven. Dat is de toekomst. De klinische biologen zijn nog niet zo ver.

01.68 **Frank Vandenbroucke**, ministre: Je tiens à souligner que les radiologues, qui ont formulé une proposition élaborée, sont bien plus avancés en matière de responsabilisation que les biologistes cliniques.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, we hebben met veel aandacht naar u geluisterd.

Wij vatten de bespreking aan van de sector "Infrastructuur".

Nous entamons la discussion concernant le secteur "Infrastructure".

01.69 **Jean Depreter** (PS): Monsieur le président, madame la ministre, chers collègues, vous savez que je suis un bon petit soldat, mon groupe m'a dit de prendre la parole dans le cadre d'une discussion comme celle-ci et c'est ce que je fais! Je suis presque gêné, je pensais que j'allais être le seul intervenant, mais comme je suis en bonne compagnie, c'est d'autant plus facile.

01.69 **Jean Depreter** (PS): De leden van de commissie voor de Infrastructuur zijn niet de eersten de besten.

01.70 **Yves Leterme** (CD&V): Monsieur Depreter, vous êtes beaucoup trop modeste. Je trouve que vous êtes bien plus qu'un bon petit soldat. Vous êtes un membre éminent de la commission

Infrastructuur. Même si nous ne sommes pas toujours d'accord, j'estime que vous vous acquittez de votre travail d'une façon remarquable.

01.71 Jean Depreter (PS): Monsieur le président, madame la ministre, pour l'année 2003, en ce qui concerne les matières relatives à la mobilité, je soulignerai quelques éléments du budget et de la note de politique générale.

Après concertation avec les Communautés et les Régions, l'adoption du plan national de mobilité durable est enfin prévue pour l'année 2003. Etant donné la portée de ce programme, il s'agit maintenant de le concrétiser rapidement pour l'ensemble de la population.

Une autre avancée significative est l'élaboration du code de la rue, qui regroupera les dispositions réglementaires en vue d'organiser correctement la mobilité des usagers les plus vulnérables.

En outre, je soulignerai le côté positif du projet destiné à organiser la collecte de données relatives aux déplacements des travailleurs entre leur domicile et leur lieu de travail pour améliorer la gestion de la mobilité des travailleurs. Lorsque le projet de loi viendra en commission de l'Infrastructuur, nous serons particulièrement attentifs aux critères utilisés pour la réalisation de cette collecte d'informations. Le sujet est important puisque le résultat de cet état des lieux servira à mettre en place des solutions en vue d'une meilleure gestion de la mobilité.

La promotion du respect de l'environnement par une fiscalité incitative axée sur la gestion de la mobilité marque également une étape supplémentaire dans le cadre des démarches proactives du gouvernement.

En ce qui concerne la problématique de la sécurité et de la circulation routière, le projet de loi soumis au vote ce mercredi en séance plénière constitue une avancée significative de la politique globale de sécurité.

Le transport routier reste une préoccupation de ce gouvernement qui a décidé de rendre la concurrence équitable et d'améliorer la réglementation qui concerne l'accès à la profession dans ce secteur.

Par ailleurs, il est prévu d'améliorer la formation des contrôleurs du SPF Mobilité afin qu'ils puissent effectuer au mieux leur travail, promouvoir de ce fait la sécurité routière et garantir des conditions normales de concurrence dans ce secteur.

Très succinctement, je relèverai l'un ou l'autre élément particulier à propos de la circulation routière puisque la note de politique générale est détaillée et analytique. Par exemple, à la page 5, on parle de l'utilisation de bandes de circulation réservées aux véhicules occupés par plus d'une personne, aux transports en commun et aux deux roues. Cette mise en œuvre doit, selon moi, être pratiquée avec juste mesure. Il ne s'agit pas, par exemple, de lancer les deux roues sur des couloirs qui ne seraient pas vraiment adaptés. (...)

Ce n'est pas un panneau affichant une bicyclette qui assure la sécurité des cyclistes. Si on prévoit des couloirs réservés pour les

01.71 Jean Depreter (PS): Ik zal de nadruk leggen op enkele elementen van de begroting en van de algemene beleidsnota, namelijk de goedkeuring van het nationaal plan voor duurzame mobiliteit, de uitwerking van een reglement voor de gebruikers van de openbare weg, de inzameling van gegevens over het woon-werkverkeer en de bevordering van de eerbied voor het milieu door middel van fiscale aansporingen.

Wat de verkeersveiligheid betreft, vormt het wetsontwerp een belangrijke doorbraak. In de sector van het wegvervoer wordt de regelgeving betreffende de toegang tot het beroep verbeterd. Toch ben ik zo vrij enkele opmerkingen te maken. Het gebruik van rijstroken voorbehouden aan voertuigen die meer dan een persoon vervoeren moet doordacht en met mate worden toegepast net zoals het fietsen in tegenrichting.

De taksen op LPG mogen niet stijgen.

Op het stuk van het wegvervoer wil ik de nadruk leggen op de medeverantwoordelijkheid van de opdrachtgever en de strijd tegen de veel te lage prijzen.

Graag kreeg ik ook meer toelichting aangaande de extracommunautaire chauffeurs en voertuigen waarvan sprake op blz. 12 en 13.

Soms is een specifieke tarifiering mogelijk, maar ik blijf erg gehecht aan de jakobijnse traditie van de openbare dienstverlening van Bruggen en Wegen.

Bovendien moet er een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen goederen- en

usagers faibles, ceux-ci doivent garantir un minimum de protection. Dans le cas contraire, on les met en danger, purement et simplement.

Il faut peser le pour et le contre quant au fait de laisser les bus rouler sur la bande des pneus crevés d'autoroutes. Personnellement, je ne suis pas sûr que cela soit une bonne idée.

En ce qui concerne les idées lumineuses de l'OCDE à propos de la mobilité, il faut se méfier par principe car l'OCDE dit beaucoup de bêtises. Par exemple, leur idée de réduire volontairement l'espace disponible pour les automobilistes en ville, sans justification spécifique, sans nécessité pour les transports en commun, mais uniquement par principe, est mauvaise.

Adeptes de l'automobile, je suis réellement partisan de protéger les usagers faibles. Cependant, je ne peux admettre le principe que l'on complique volontairement la vie de l'automobiliste.

Un autre élément particulier a trait aux vélos roulant à contre-sens sur les routes à sens unique. Dans ce cas, les circonstances devront être favorables. Quant aux remorques (de 75 cm de largeur), derrière les vélos, pour transporter les enfants, j'ignore si c'est l'idée du siècle!

En page 7, à propos du LPG, dont je suis un adepte depuis plus de vingt ans, il faut aller plus loin que la diminution de la taxe d'immatriculation prévue. Il faut annuler le supplément de la taxe de circulation. Je ne sais pas si vous le savez ou si les gens y sont sensibles, je ne parle même pas d'un avantage à donner à ceux qui roulent au LPG, je vous dis qu'à l'heure actuelle, celui qui roule au LPG est pénalisé parce qu'il paie un supplément au niveau de la taxe de circulation. Je trouve que ce n'est pas juste. Cela ferait un petit cadeau de 7.000 francs par an! Il faut donc annuler le supplément à la taxe de circulation, ce supplément existe toujours. Ce dispositif est complètement à contre-courant par rapport à nos objectifs. Bien évidemment, il ne faut pas augmenter les taxes sur le LPG en compensation, sinon cela ne sert à rien.

En pages 12 et 13, un élément me semble tout à fait essentiel à propos du transport routier, c'est très positif, il s'agit de la coresponsabilité du donneur d'ordre et de la lutte contre les prix abusivement bas. Un paragraphe me pose question quand même, tout simplement parce que je ne suis pas véritablement bien informé à ce propos. Je cite le texte: "Les procédures sont en cours d'élaboration afin que les attestations de chauffeur pour des chauffeurs extra-communautaires conduisant des véhicules communautaires, puissent être délivrées à partir de mars 2003, comme imposé par la réglementation européenne". On pense immédiatement à ces chauffeurs extra-européens qui sont exploités pour le moment et que l'on fait conduire dans n'importe quelles conditions, en les payant très peu. Je me pose toujours la question de la main d'œuvre à bon compte. Si ces conducteurs-là conduisent, demain, des véhicules extra-communautaires, cela me paraît être une sérieuse problématique dans la mesure où l'on sait qu'il y a de l'exploitation.

Page 13, je relève un autre passage: "Un ensemble de propositions

reizigersvervoer, maar ook tussen pendelaars en automobilisten.

Ik steun maatregelen bij het spoor zoals de invoering van waardebonnen. Dat zijn mijns inziens positieve signalen aan de bevolking, en de financiën van de NMBS zullen er niet onder te lijden hebben. Voorts onderstreep ik de intentie om het goederenvervoer verder uit te bouwen en werk te maken van een betere beveiliging van de stations en het spoorwegnet.

Wat de begroting van het departement Telecommunicatie en Overheidsbedrijven betreft, ben ik tevreden over onder meer de dotatie voor het pensioenfonds van Belgacom en de kapitaalsverhoging bij De Post. Mijn fractie meent immers dat elk overheidsbedrijf zich dankzij herkapitalisatie zal kunnen moderniseren én tegelijk toegankelijk zal blijven voor de hele bevolking.

Op het gebied van de nieuwe technologieën promoot de regering de integratie van de computer in het dagelijkse leven. Wij vestigen evenwel de aandacht op het gevaar dat er daardoor een nieuwe sociale kloof ontstaat. We moeten dus een sociaal beleid voeren waarmee we kansarmoede op dat vlak daadwerkelijk bestrijden, onder meer via nieuwe plannen zoals de zogenaamde wet ter bestrijding van de digitale kloof die vice-premier Laurette Onkelinx wil uitwerken.

Tot slot breng ik u in herinnering dat er in de regeringsverklaring al gewag gemaakt werd van het streven naar een modernisering van het overheidsbedrijf - van eventuele plannen om de activa van dat bedrijf te verkopen was er geen sprake.

importantes relatives à la tarification de l'usage des infrastructures de transport devra faire l'objet d'une attention étroite, afin de promouvoir une tarification juste et équitable selon les principes d'utilisation pollueur-payeur". Je l'ai déjà dit à plusieurs reprises, une tarification spécifique, c'est-à-dire faire payer, est sans doute possible dans certains cas. Cependant, je reste attaché à la tradition "jacobine" du service public des ponts et chaussées, j'ai déjà eu l'occasion de m'exprimer à ce propos.

En page 3, je relève les quatre premières lignes du document de politique générale où il est indiqué: "Le déplacement des personnes et le transport des biens visent à satisfaire des besoins économiques, sociaux et culturels. Ils ont crû à un rythme élevé et les études montrent que cette tendance ne va pas fléchir si des mesures fortes ne sont pas prises". Prendre des mesures fortes, sans doute, mais il faut faire attention et bien distinguer les différents types de transport. Par exemple, si l'on peut transférer le transport de marchandises vers le rail, c'est tout à fait utile. Mais c'est vrai aussi pour les transports en commun, pour les navetteurs, pour les transports de routine fastidieux. Pour les automobilistes, il faut bien faire cette différence entre les navetteurs d'un côté et l'utilisation de l'automobile, que je continue à définir comme un instrument d'autonomie, de liberté, et même de plaisir! Pour moi, l'automobile est un instrument de cet ordre-là. Il faut aussi considérer l'aspect de l'automobile pour le confort de la famille et pour les loisirs. Je vous parlais de la tradition jacobine en France. Pour moi, traverser la France par les départementales et m'arrêter dans une petite hôtellerie pas trop chère du Michelin, c'est un de mes plus beaux plaisirs!

Cela me fait penser à la célèbre chanson intitulée "Nationale 7". Si demain les gens les plus humbles, ceux qui n'ont pas les moyens matériels, pouvaient accéder à ce type de plaisirs, il y aurait sans doute moins de délinquance.

Je disais donc que les personnes moins aisées matériellement utilisent les transports en commun quand elles le peuvent, pour se rendre au travail, mais qu'elles ont par ailleurs droit au confort et au plaisir du transport individuel. Il faut se souvenir du phénomène Volkswagen de l'entre-deux-guerres. Quand les sociaux-démocrates ne tiennent pas compte des désirs des personnes, d'autres s'en occupent.

Pour ce qui relève du transport ferroviaire, l'actualité me donne l'occasion de soutenir les différents dispositifs à destination des usagers de la SNCB. Il s'agit entre autres choses de proposer des bons à valoir d'une valeur de 10% du montant de leur abonnement. Et même si certaines études montrent que la population préfère une amélioration de la qualité du service à une baisse des prix, il faut dire que cette mesure constitue un signal positif envers la population. Je suppose en outre qu'elle ne va pas mettre à mal le budget de la SNCB. D'ailleurs, la loi-programme a prévu quelques rustines.

J'épinglerai aussi la volonté de développement du transport de marchandises et de la sécurisation des gares et du réseau.

Voilà pour la partie de Mme Durant. Pour la partie du budget qui concerne le ministre des Télécommunications et des Entreprises

publiques, je saluerai plus particulièrement la dotation du fonds de pension Belgacom et la volonté de concertation avec les organisations représentatives du personnel à propos de toutes les opérations concernant le fonds de pension ou l'évolution du capital de l'entreprise.

Il est également important de souligner la décision du gouvernement d'augmenter le capital de La Poste pour un montant de 12 milliards de francs, car cette action s'inscrit dans le cadre de la volonté des socialistes de consolider les ressources financières de l'entreprise et d'améliorer encore sa structure de financement. Cela lui permettra d'affronter la libéralisation progressive du secteur postal dans un contexte plus serein et plus confortable. Cette recapitalisation témoigne du souhait du PS de donner à chaque entreprise publique les moyens de se moderniser et d'offrir un service public d'une qualité toujours meilleure. Il faut rappeler que les services publics sont les seuls à pouvoir garantir à l'ensemble de la population la fourniture des biens et services nécessaires à l'épanouissement du plus grand nombre.

Autre ambition du gouvernement actuel: l'évolution de la société belge vers une société digitale, c'est-à-dire une société qui a progressé dans l'adoption et l'intégration des technologies digitales. Je pense à la vie quotidienne au domicile et au travail. A ce sujet, je plaide pour que nous n'assistions pas à l'émergence d'une nouvelle fracture sociale entre ceux qui auront accès à ces nouvelles technologies et ceux qui resteront sur le bord du chemin de la connaissance. D'autant que dans quelque temps, ces technologies constitueront la norme. Il s'agit de mener une politique sociale vis-à-vis des personnes qui par leur situation économique, n'ont pas un accès aisé à l'internet mais aussi vis-à-vis des jeunes, facteur essentiel des performances de notre pays dans les années à venir.

A cet égard, le souci de rendre accessible la société de la communication aux plus démunis est évidemment fondamental, mais quand je vois les conditions matérielles dans lesquelles vivent certaines familles – maisons très mal entretenues, délabrées avec très peu de confort et pratiquement pas de chauffage – et que l'on sait que l'on va leur fournir un ordinateur et l'accès à l'internet, je ne peux m'empêcher de relever le paradoxe de notre société.

Je sais d'ailleurs qu'à l'instigation de Mme la ministre Onkelinx, un projet de loi nommé "Fossé digital", destiné à gommer ces inégalités sociales, verra le jour en commission. En effet, plus que jamais, le rôle des pouvoirs publics est d'être à l'écoute de la société, d'anticiper dès maintenant les besoins qui se dessinent, de garantir les moyens à chaque citoyen, sans discrimination, afin que personne ne soit ou ne se sente exclu.

La société fédérale de participation a d'ailleurs examiné ce projet qui envisage la mise à disposition d'un ordinateur et d'une connexion internet en faveur des familles défavorisées en Belgique. Cet examen concerne les composantes financières, juridiques et organisationnelles du projet.

Je vais aussi me permettre de citer un passage du document, qui concerne M. Daems, reprenant des exemples particuliers. À la page 17 du document, on trouve un titre "Les entreprises et les

participations publiques". Il s'agit de l'introduction de ce chapitre et je vous cite donc l'alinéa d'entrée: "Dans l'accord gouvernemental fédéral du 7 juillet 1999, on a avancé quelques objectifs clairs: modernisation des entreprises publiques en fonction des développements technologiques et de la libéralisation des marchés dont résultera une importante valorisation des actifs de l'État." Chaque fois que M. Daems parle d'une importante valorisation des actifs de l'État, je lui demande s'il veut dire que l'on va tout vendre. J'ai déjà cité ce passage en commission et j'ai rappelé que dans la déclaration gouvernementale, l'objectif n'est pas de vendre des actifs, notamment pour réduire la dette de l'État. L'objectif est la modernisation de l'entreprise services publique. Si on a un peu d'argent en plus grâce à cela, tant mieux, mais l'objectif n'est pas la vente d'actifs.

Le ministre m'a répondu de manière originale et significative. Je le cite: "Pour moi, valorisation d'actifs ne veut pas nécessairement dire vendre des actifs. Bien faire tourner l'entreprise, rendre un meilleur service, c'est aussi une manière de valoriser les actifs." Je dois dire que je l'ai enregistrée parce que c'est une belle formule et que je la trouve intéressante. Elle pourrait être ressortie dans l'une ou l'autre circonstance. Dont acte. J'ai bu du petit lait en entendant cela, d'autant que j'ai quelque peu sollicité le ministre et qu'il a bien insisté sur le fait qu'on est bien obligé de s'adapter à un cadre de libéralisation mais que libéralisation ne voulait pas dire privatisation. Il a été amené à le répéter plusieurs fois et c'est une phrase que j'ai parfaitement bien enregistrée.

Sur un ton un peu plus sérieux, je terminerai en rappelant la responsabilité de l'État qui doit répondre à l'intérêt général en tenant compte de l'ensemble des contraintes, mais avant tout des attentes et des demandes des citoyens.

01.72 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zou aan collega Depreter gewoon willen zeggen dat ik het tweede deel van zijn betoog ook interessant vond. Het is jammer dat hij het niet "opgespaard" heeft voor het debat morgen met minister Daems. Ik denk dat de problematiek die hij schetst effectief een beter lot verdient dan hier toevertrouwd te worden enkel en alleen aan de Handelingen en dat wij morgen daar met minister Daems best opnieuw op terugkomen. Gelet op de intimiteit van onze samenkomst en het nachtelijk uur zou ik mij ten aanzien van de minister van Mobiliteit willen beperken tot een viertal of vijftal kanttekeningen en vragen met betrekking tot de NMBS.

01.73 Muriel Gerken (ECOLO-AGALEV): (...)

01.74 Yves Leterme (CD&V): Nee, helemaal niet. Ik heb een viertal punten, waarvan twee kanttekeningen en twee vragen. Die zijn eigenlijk geïnspireerd, mevrouw de minister, door uiteraard de belangrijke gedachtewisseling die wij gisteren in de commissie voor de Infrastructuur in uw aanwezigheid hebben gehad met de gedelegeerd bestuurder en financieel directeur. Zoals u weet, behoren commissievergaderingen tot de meest besloten politieke bijeenkomsten die men zich in dit land kan voorstellen. Vandaar dat ik vind dat naar aanleiding van deze laatste begrotingsopmaak en laatste begrotingsbespreking in deze legislatuur, een aantal vragen

01.72 Yves Leterme (CD&V): La deuxième partie de l'intervention de M. Depreter était très intéressante mais il ferait mieux d'y revenir demain, au cours du débat avec le ministre, M. Daems.

01.74 Yves Leterme (CD&V): A cette heure tardive, je me limiterai à quelques questions sur la SNCB. Il y a un certain nombre de constats importants à faire. M. Vinck fait des problèmes de la SNCB à peu près la même analyse que M. Schouppe. Il estime que 80 pour cent de la perte opérationnelle est à prendre

nogmaals naar voren moeten worden geschoven. Toen de heer Vinck gisteren met – ik meen – financieel directeur Lallemand op uitstekende wijze de presentatie heeft gebracht die trouwens ook door u verder werd toegelicht, heb ik een belangrijke vaststelling gemaakt. Het is een vaststelling die iedereen zou doen. Ik nodig de heer Depreter uit om mij tegen te spreken als ik verkeerd ben, maar de heer Vinck heeft eigenlijk vrijwel dezelfde analyse gemaakt van de problemen waarmee het spoorbedrijf wordt geconfronteerd als de Etienne Schouppe.

Een belangrijke vaststelling ook die door de heer Vinck naar voren werd geschoven was dat op het niveau van de cash drain, naar schatting 80% van het operationeel verlies of het verlies op exploitatie te wijten was aan het feit dat de federale overheid – in casu de regering – niet zozeer als aandeelhouder maar als contracterende partij voor het beheerscontract met betrekking tot het binnenlands reizigersverkeer te weinig middelen ter beschikking stelt voor de prestaties die ze van het spoorbedrijf verwacht. De heer Vinck heeft nog eens duidelijk ten aanzien van de Kamercommissie en het Parlement gesteld, dat hij zelfs met het beste bedrijfs- en saneringsplan niet meer dan 20% van het operationeel verlies zou kunnen wegsaneren of wegwerken. 80% van de inspanning zou moeten komen van de regering.

Een tweede belangrijke vaststelling die ik gisteren heb gemaakt is dat de heer Vinck tot driemaal toe – ook toen hij zelfs bijna werd terechtgewezen door de heer Van Campenhout – zeer uitdrukkelijk heeft herhaald dat in weerwil van sommige uitspraken van de vice-premier en van andere critici van het beleid van Etienne Schouppe, ABX als concept een goed concept is, was en zou moeten zijn in de toekomst. Het probleem dat zich nu voordoet is er een van een acquisitiebeleid waar een aantal acquisities in vraag moeten worden gesteld, gelet op de verliezen die geleden worden. Er moet een herschikking komen inzake het netwerk dat is opgebouwd en dit moet gebeuren in een bijzonder zwakke conjunctuur die ook op de transportmarkt zijn effecten heeft. De heer Vinck heeft herhaald dat de beschikking over ABX en het industrieel project ABX in het kader van de netwerking en van de ontwikkeling van ons land als logistieke draaischijf een goed concept was en dat het er op aankomt om dit concept, dit bedrijf, ook in de toekomst leefbaar te houden.

De heer Vinck heeft trouwens onze analyse dat het niet bewezen is dat geld van de belastingbetaler naar ABX zou zijn gevloeid, à fond perdu zoals sommigen willen doen geloven, niet tegengesproken.

Een derde belangrijke vaststelling is dat de heer Vinck – vandaag wordt daarop ook in een aantal Franstalige kranten teruggekomen, dus die uitspraak moet een aantal journalisten ook zijn opgevallen – op verschillende momenten duidelijk heeft gesteld dat hij wat hem betreft hic et nunc, op dit moment, beschikt over te weinig ruimte om zijn job naar behoren te vervullen, om zijn missie als CO van het spoorbedrijf, met zijn ervaring uit de privé-sector inzake herstructurering van bedrijven, van dit spoorbedrijf opnieuw een bedrijf te maken dat zijn maatschappelijke rol kan vervullen. De heer Vinck is natuurlijk beter geplaatst dan ikzelf om in extenso en in detail te zeggen wat te weinig ruimte betekent op het vlak van de middelen ...

en charge par le pouvoir fédéral. Celui-ci ne fournit pas assez de moyens pour satisfaire à l'attente en matière de mission de service public. M. Vinck a déjà répété à plusieurs reprises qu'ABX est un bon concept. Il n'est d'ailleurs toujours pas établi que de l'argent du contribuable a été détourné en faveur de l'entreprise. Le CEO de la SNCB estime ne pas disposer de suffisamment de marge pour que l'entreprise puisse remplir son rôle social. Le programme d'investissements imposé sous l'ancien management lui paraît insuffisant et la part de la SNCB dans les charges financières va poser des problèmes insurmontables à l'entreprise. Il faut reconsidérer cette situation. De nouvelles négociations devront être menées avec les Régions. Qu'en pense le ministre?

01.75 Isabelle Durant, ministre: Bonaparte ...

01.76 Yves Leterme (CD&V): Ik geef toe dat ik voor sterke leiders ben, voor Bonaparte.

01.77 Isabelle Durant, ministre: Bonaparte a mal terminé.

01.78 Yves Leterme (CD&V): Een van mijn hobby's is onder meer het lezen van de biografie van Napoleon Bonaparte. Daarover kunnen we het echter op een ander moment hebben, wanneer we het personeel en de andere collega's hier niet verder ophouden.

01.78 Yves Leterme (CD&V): Le ministre exige à juste titre l'établissement d'un plan d'entreprise. Ce plan serait prévu pour mars. Il ne faut pas attendre jusqu'au lendemain des élections pour prendre des mesures. Est-ce là l'ambition du ministre?

De heer Vinck heeft heel duidelijk gesteld dat hij op dit moment over te weinig ruimte beschikt om zijn job te doen en de spoorwegen de rol te laten vervullen die zij zouden moeten vervullen. Nogmaals, hij kan zelf invullen wat dat betekent, maar in elk geval werden allusies gemaakt op het gebrek aan armslag, ook in het kader van de bevoegdheidsverdeling die door paars-groen bij de herziening van de wet van 21 maart 1991 werd ingevoerd.

Een vierde belangrijke stelling die de heer Vinck gisteren naar voren heeft geschoven, is dat het investeringsprogramma waartegen het vroegere management met het mes op de keel, op straffe van verval van eigen functie, ja heeft moeten zeggen, en dat ook loyaal heeft verdedigd voor het Parlement, ten eerste onvoldoende was om de doelstellingen te halen die de regering naar voren heeft geschoven in verband met de groei van het marktaandeel dat de spoorwegen in het kader van de zich ontwikkelende mobiliteitsvraag voor zijn rekening moet nemen. Ten tweede heeft de heer Vinck ook duidelijk gemaakt dat de financiële lasten die ten gevolge van het investeringsprogramma op zichzelf, de ambitie van het investeringsplan, en vooral de verdeling inzake financiering waarbij vooral het aandeel dat door de NMBS zelf nog moet worden opgehoest, het bedrijf voor onoverkomelijke moeilijkheden plaatst. Hij heeft aangekondigd dat er wat hem betreft een wijziging moet komen. Hij had het over het stellen van andere prioriteiten en verwees naar de schrapping van parkeerprojecten, parkings, verbetering van stationsomgevingen. Hoe dan ook heeft hij aangekondigd dat wat hem betreft het tien- of twaalfjarig investeringsprogramma, dat het voorwerp heeft uitgemaakt van een wetsontwerp en van samenwerkingsovereenkomsten die uiteindelijk door de verschillende regeringen van ons land zijn goedgekeurd, moet worden herbekeken.

Mevrouw de minister, de heer Vinck heeft gesproken over het herbekijken, het stellen van prioriteiten inzake de verbetering van stationsomgevingen en stationsgebouwen, parkings enzovoort. Indien het spoor wordt gevolgd van het management, in casu van de heer Vinck en zijn team, waarbij zij de regering ertoe aanmanen het onhoudbaar investeringsprogramma te herbekijken – zoals wijzelf altijd hebben gesteld –, dan impliceert dat ook dat met alle betrokkenen, onder meer met de Gewesten, een nieuwe onderhandelingsronde over dat investeringsprogramma zal moeten worden gevoerd.

Indien men komt tot een herschikking van prioriteiten, of eventueel tot een afbouw van het volume aan investeringen dat voorzien is in

het budgettaire kader van het tien- of twaalfjarig investeringsplan, lijkt het mij logisch dat bij het herschikken van dat nochtans pas afgesloten en goedgekeurde investeringsplan, dit ook het voorwerp moet uitmaken van een heronderhandeling met de gewesten. Ik had graag uw mening dienaangaande gekend. Natuurlijk is dat een bijna krankzinnige toestand: het huidige investeringsplan zou enkel nog virtueel bestaan. En dat nadat er al geen beheerscontract meer bestaat: sinds 2001 werkt het spoor zonder nieuw beheerscontract. Maar goed, ik kreeg graag een reactie van u op de stelling van de heer Vinck inzake het investeringsprogramma.

Een laatste element dat ik wil aanbrengen, mijnheer de voorzitter, is dat er een bedrijfsplan moet worden opgesteld. Dat is een belangrijke en ook terechte eis van de minister. De heer Vinck heeft aangekondigd dat het in maart zou worden opgesteld, of dat het ongeveer in maart rond zou zijn. Ik heb vandaag gelezen dat de heer Daminot gesteld heeft dat het vanwege de regering de kop in het zand steken zou zijn indien zij zou wachten tot na de verkiezingen – whenever that may be. De spoorwegmaatschappij zou in een gevarezone geduwd worden indien men zou wachten tot na de verkiezingen en tot het aantreden van een nieuwe meerderheid en een nieuwe regering om te komen tot afspraken inzake het bedrijfsplan.

Mevrouw de minister, ik wil dus van u graag vernemen of dat ook uw zienswijze is. Is het uw ambitie – ik neem uiteraard aan van wel – dat wanneer het management van het spoorwegbedrijf met een bedrijfsplan komt, in maart of misschien begin april, er van regeringszijde de nodige centen en de nodige politieke en beleidsmaatregelen tegenover worden geplaatst?

Tot daar, mijnheer de voorzitter, in een kort bestek een aantal opmerkingen en een tweetal vragen aan de minister met betrekking tot de NMBS.

01.79 **Isabelle Durant**, ministre: Monsieur le président, pour commencer, je vais répondre au collègue Depreter. Je partage son opinion sur la plupart des points de son exposé. Le premier consistait à faire un "paquet" avec tous les usagers faibles et je suis largement d'accord avec vous, monsieur Depreter, qu'il s'agisse des cyclistes ou des piétons. Le qualificatif "usager faible" ne signifie évidemment pas que ces gens peuvent faire n'importe quoi, ni pour eux-mêmes – dans le cadre de leur comportement –, ni pour les responsables des voiries, c'est-à-dire ceux qui, par exemple, doivent dessiner les trajectoires, placer les bornes de bus ou permettre le contre-sens cycliste. Il y a d'ailleurs des conditions et l'arrêté prévoit effectivement qu'une largeur de voirie suffisante doit être prévue pour éviter de mettre les usagers en danger.

De la même manière, vous avez parlé de la voiture avec poésie, en évoquant l'autonomie, la liberté, voire le plaisir. Si je vous suis pour les deux premiers, je partage moins votre opinion sur le troisième. Cela dit, je constate que la situation est telle et cela ne me pose pas de problème; je conçois que des gens puissent prendre du plaisir au volant. Pourquoi pas? D'ailleurs, mon propos n'a jamais été de faire passer un message anti-voiture ou anti-automobiliste mais plutôt de tenter de rééquilibrer les choses et d'inciter à un usage intelligent et adapté de son véhicule.

01.79 **Minister Isabelle Durant**: Eerst en vooral wil ik zeggen dat ik de mening van de heer Depreter betreffende de zwakke weggebruiker volkomen deel: deze term wil niet zeggen dat deze mensen kunnen doen wat ze willen. Ik bedoel hiermee hun eigen gedrag, maar ook de voorzieningen die de overheid voor hen in petto heeft.

Zo heb ik mij ook nooit radicaal tegen de automobilisten willen opstellen.

De LPG-taks is door Europa opgelegd ter compensatie van de verlaagde accijnzen. De keuze is aan ons.

Voilà, ce sont deux grandes considérations que je tenais à reprendre. Pour le reste, plus précisément concernant la taxe LPG, il faut savoir que cette surtaxe nous est imposée par l'Europe en compensation de la diminution d'accises. Nous n'avons donc pas beaucoup le choix: ou on supprime la diminution d'accises avec pour conséquence une augmentation du prix du carburant; ou on garde une accise plus basse et un prix plus attractif pour le LPG. Nous sommes ...

01.80 Jean Depreter (PS): Il faut rester comme ça.

01.81 Isabelle Durant, ministre: Je pense en effet que c'est préférable mais ce sont des choses que nous ne pouvons pas délier au niveau belge. Pour le reste, je travaille avec mon collègue Duquesne, pour tenter de régler enfin le problème de l'accès aux parkings souterrains. C'est un détail, mais c'est important pour les utilisateurs du LPG. Ce problème est vraiment grotesque: on a agréé des installateurs, on a agréé les installations, dans le but justement de sécuriser ce type de carburant et de donner à l'automobiliste le sentiment qu'il n'est pas assis sur une bombe – vu les agréments, c'est d'ailleurs le cas – et certains parkings ne sont pas accessibles aux véhicules LPG. Il faut évidemment permettre un accès aux parkings souterrains sinon cela n'a aucun sens.

C'était véritablement Kafka pour trouver qui est responsable de quoi entre les pompiers, les régions, le fédéral ou les services d'incendie. Je voudrais que l'on arrive rapidement à résoudre cette question car cela constituerait un signal important pour ces usagers, même s'ils représentent une part assez marginale du parc automobile. Néanmoins, on a voulu les encourager. Il faut maintenant aller jusqu'au bout de l'effort.

En ce qui concerne les chauffeurs routiers extra-communautaires, je vous rassure même si on sait bien que, dans ce domaine, il y a vraisemblablement insuffisamment de contrôles parce que c'est un secteur dans lequel le dumping social est pratiqué de manière permanente. Mais le but de l'attestation pour les chauffeurs extra-communautaires pour pouvoir rouler en intra-communautaire, dont il est question dans la note de politique générale, ce but est bien de tenter de mieux encadrer l'utilisation de chauffeurs qui ne sont pas de l'Union européenne. Cela ne veut pas dire pour autant qu'il n'y a pas d'abus dans la pratique, mais la mesure, son application et le contrôle de son application visent à protéger les entreprises contre les pratiques abusives et les personnes contre une exploitation tout aussi abusive. Cela nous amène à toute la question de l'élargissement dans le cadre du transport par route. Toutes les fédérations de transporteurs routiers sont évidemment extrêmement attentives à la période de transition qui sera nécessaire pour libéraliser complètement le transport routier, et donc l'utilisation de chauffeurs et l'installation d'entreprises de ces pays candidats une fois qu'ils auront adhéré. Nous sommes actuellement en train de négocier des périodes de transition afin d'éviter l'instauration trop brutale d'un système contraire à l'activité économique de nos transporteurs qui n'est déjà pas simple, mais en respectant également la libre circulation qui est par définition l'essence même de l'adhésion de ces pays candidats.

Enfin, j'en viens à la tarification juste et équitable, terme que je n'ai

01.81 Minister Isabelle Durant: Samen met mijn collega Duquesne zoeken wij naar een oplossing zodat ook LPG-voertuigen ondergronds kunnen parkeren. Dat zou een aanmoediging zijn voor deze ietwat marginale weggebruikers.

De controles op de wegchauffeurs van buiten de Gemeenschap zijn inderdaad ontoereikend. Het attest is bedoeld om in een beter juridisch kader te voorzien zodat de ondernemingen en het personeel beter beschermd zijn tegen oneerlijke praktijken. We weten allemaal dat sociale *dumping* in die sector schering en inslag is. Wij onderhandelen nog over de overgangperiodes om de liberalisering van de markt in goede banen te leiden.

Betreffende de rechtvaardige en billijke tarifiering wordt nog aan een Europese ontwerprichtlijn gewerkt. Het betreft een voorstel om te trachten de kostprijs van het wegvervoer – die relatief laag is – en die van andere vervoermiddelen terug in evenwicht te brengen. Hierover zal zeker nog een of twee jaar moeten worden onderhandeld voor de Vijftien een overeenkomst zullen bereiken.

pas choisi et qui a une consonance un peu idéaliste. C'est le terme donné à une proposition de la Commission européenne que nous attendons et dont nous disposerons, je l'espère, d'ici quelques semaines. En tout cas, on nous la promet depuis le mois de juillet.

Dans cette proposition de directive la Commission ne va pas nécessairement plaider pour des péages; elle va plus exactement émettre des suggestions pour tenter de rééquilibrer la tarification générale entre la route qui est, objectivement, très bon marché et les autres voies qui le sont beaucoup moins, dans le cadre de ce que l'on appelle le "model shift". Nous n'avons toujours pas reçu cette proposition de directive.

Il est certain qu'il faudra aborder la question de la méthodologie, la façon dont on va calculer les coûts cachés et les attribuer selon la logique du pollueur/payeur qui devrait être plus équitable pour d'autres modes de transport car aujourd'hui, la route est positivement discriminée par rapport au rail, à la voie d'eau et aux modes de transport plus écologiques.

Ce sera réalisé mais ce n'est pas si simple! Avant qu'une directive instaurant une tarification plus juste et plus équitable des infrastructures ne soit réellement adoptée par les Quinze, je pense que de nombreux débats et discussions auront lieu, voire qu'une année ou deux seront nécessaires pour aboutir à un accord, tout d'abord au niveau des Quinze et, ensuite, au niveau des Vingt-cinq.

Cette directive est impérative. Sinon, comment voulez-vous que le rail gagne des parts de marché en marchandises? Et la voie d'eau? Certes, la voie d'eau, qui est d'ailleurs une matière régionale à 95%, va plutôt mieux ou enregistre un certain nombre de progrès en termes de parts de marché. Néanmoins, face aux 30% d'augmentation des déplacements que l'on nous annonce d'ici 2010, on ne peut pas rester à attendre que la congestion nous étouffe économiquement, écologiquement et socialement.

Je conclus ici. Je ne vais pas allonger le débat car on le reprendra certainement en commission étant donné qu'il y a des questions beaucoup plus générales mais néanmoins indispensables.

01.82 Jean Depreter (PS): Je voudrais ajouter que c'est la raison pour laquelle je disais qu'il faut absolument distinguer les différents types d'utilisation. A propos du transport de marchandises, il faut faire en sorte qu'il y ait un peu moins de camions sur les autoroutes et que l'on en arrive à utiliser de manière accrue le chemin de fer et même la voie d'eau.

Il faut faire la différence avec une famille nombreuse, à revenus modestes, qui a besoin de la voiture pour ses déplacements. Il n'est pas évident que l'Union européenne songe systématiquement à ce genre de problème.

01.83 Isabelle Durant, ministre: Quand on parle des transports de marchandises contraints, donc inutiles, on pense essentiellement à l'exemple classique des crevettes pêchées en Finlande, épluchées dans le sud du Portugal et renvoyées en Finlande pour y être vendues. Mais cela fait partie d'une discussion plus large.

01.82 Jean Depreter (PS): Men dient ook een onderscheid te maken tussen de verschillende wijzen van vervoer in het licht van elke specifieke toestand. Ik denk meer bepaald aan de gezinnen met bescheiden inkomens die een wagen nodig hebben om zich te verplaatsen.

01.83 Minister Isabelle Durant Het is een feit dat de commerciële activiteiten meer verlieslatend zijn dat de taken die deel uitmaken van de openbare dienstverlening maar er is nu eenmaal de last van

Je vais en venir aux éléments mis en avant par M. Leterme et en particulier suite à l'audition de MM. Vinck et Lallemand. M. Leterme a rappelé les conclusions qu'il en tire et je rappellerai les miennes. Cette audition était présentée de manière intéressante, très claire et nous donnait une photographie de la situation, à politique inchangée. Mais, évidemment, ces chiffres ne sont pas pour moi l'effet du hasard. Ils ne sont pas tombés du ciel ni de l'arc-en-ciel mais ils sont le fruit d'une série de stratégies, de choix de gestion comme, par exemple, l'obligation d'emprunter les lignes TGV pour pouvoir honorer nos engagements en cette matière.

Le concept logistique, j'en conviens, est très intéressant mais un certain nombre de choix comme celui de l'achat de certains morceaux d'ABX ont été présentés par M. Vinck lui-même comme de mauvais choix. On a acheté des choses en mauvais état, avec un passif très lourd et donc, la stratégie s'est avérée assez désastreuse et sa contribution aux résultats généraux est évidente. D'ailleurs, des activités commerciales qui sont, elles, générées via l'autonomie de l'entreprise sont plus déficitaires que les activités des missions de service public qui bénéficient d'une dotation de l'Etat.

C'est dire si la gestion, on ne pourra pas l'assurer non plus. M. Vinck a été chargé d'une mission qualifiée de pas facile et périlleuse. En effet, il vient d'arriver et reçoit un héritage. Or, il n'est pas tributaire du passé. Il doit mettre les choses à plat et tenter de redresser le tir avec l'entreprise et son actionnaire. Mais vous, vous ne pouvez pas faire l'impasse sur le passé. Vous n'êtes pas un gestionnaire qui vient d'arriver, il y a quelques mois, et que l'on charge d'essayer de remettre l'entreprise sur les rails. Il faut donc une certaine honnêteté pour reconnaître que les chiffres ne sont pas les fruits du hasard.

Vous avez également signalé que M. Vinck avait attiré notre attention en commission sur le fait qu'il avait trop peu d'espace "te weinig ruimte". Certes, il l'a dit et je l'ai entendu tout comme vous. Il entend pouvoir, dans une période de crise, gérer une entreprise qui, si elle n'est pas en période de crise, est néanmoins en situation difficile. Par conséquent, il exige de l'espace pour pouvoir travailler. Il veut à la fois que l'on respecte son expérience – c'est ce qui nous a amenés à l'inviter à prendre les rennes de la SNCB – mais il a aussi dit "Je veux dans le terme "entreprise publique" davantage d'"entreprise" et moins de "publique", soit davantage d'autonomie.

Il a expliqué que ce qu'il fallait changer dans un certain type de gestion, c'est le manque de rigueur, où on se laisse aller à l'endettement, où on se repose sur l'actionnaire et où, très souvent, les coûts sont totalement sous-estimés avant de commencer, partant du principe que si, en définitive, ils sont surestimés, ce n'est pas bien grave. Cela fait aussi partie de la manière dont on doit garantir pour la SNCB, comme pour toutes nos entreprises publiques, un contrôle via le conseil d'administration qui doit laisser de l'espace à l'administrateur délégué.

Le contrat de gestion sera conclu au même moment que le plan d'entreprise. C'est logique puisque ce sont les deux piliers de la même entreprise: un plan financier, un plan d'entreprise, un plan général, qui inclut les activités commerciales et les missions de service public. Les deux sont entièrement interdépendants.

het verleden. De heer Vinck moet een onderneming beheren die in een crisis verkeert.

Ik zou de heer Leterme willen zeggen dat de cijfers niet toevallig zijn maar de vrucht van beheerskeuzes.

Wat het investeringsplan betreft, maakt de NMBS momenteel een inventaris op en zal zij inzake spreiding of inbreng voorstellen doen. Ik vind dat de NMBS de tijd moet krijgen om een business plan uit te werken.

Tot slot, mijnheer Leterme, vind ik dat wij een zelfde realiteit op een verschillende wijze interpreteren maar men kan niet naast de cijfers kijken.

Wij zullen de heer Vinck voorstellen vaker naar de commissie te komen.

De verkiezingsdatum mag niets veranderen aan het werk in de onderneming – dat zou zinloos zijn – en de bespreking van het beheerscontract zal normaal worden voortgezet.

C'est pourquoi, la question du plan d'investissement se pose à l'actionnaire mais d'abord à l'entreprise qui est en train, comme l'a dit M. Vinck, de faire l'inventaire physique de ce qui est programmé dans les dépenses et peut-être d'autres éléments susceptibles d'amener une contribution au problème, tels les parkings.

Pour le reste, selon moi, les modifications ou, plus exactement, les étalements qu'il faudrait apporter au plan d'investissement se feront dans le cadre du plan d'entreprise et sur base d'une proposition de la SNCB négociée avec le gouvernement fédéral. Si une quelconque modification est apportée à l'accord de coopération tel qu'il a été ratifié par les régions et par les parlements régionaux, le gouvernement fédéral devra pouvoir modifier l'exécution de certaines parties pour autant que ce soit en accord avec les parties signataires. Nous l'avons fait pour d'autres textes et d'autres accords avec les régions. En effet, étant donné que nous avons voulu la collaboration et la coopération des régions, toute modification ou étalement de l'une ou l'autre dépense devra se faire en accord avec les régions.

La SNCB procède actuellement à l'inventaire. S'il doit être réexaminé, il devra également faire partie de ce plan d'entreprise. Ce sera un plan sur cinq ans avec, probablement, des révisions intermédiaires; il devra tenir compte des investissements et des possibilités d'investissement. Comme dans n'importe quelle entreprise, même publique, qui souhaite générer de la recette, il faut aussi pouvoir investir pour générer cette recette et le ratio entre les deux devra être recalculé du point de vue de la SNCB. Elle fera des propositions sur un étalement éventuel ou des apports par d'autres moyens.

Je plaide pour qu'on laisse travailler l'entreprise. Ses représentants nous ont donné un timing en nous disant qu'ils avaient besoin d'un peu de temps pour discuter avec les syndicats. Cette discussion sur tous les aspects sociaux appartient à l'entreprise. La radioscopie est presque complète. La catastrophe d'ISB n'est pas attribuable à une absence ou à une insuffisance de financement public – cela faisait totalement partie des missions commerciales; elle est en faillite et il va falloir la recapitaliser.

Tous ces éléments étant mis au clair, avec la douloureuse qu'il nous faut accepter de voir en face, il s'agit maintenant de pouvoir les laisser travailler, faire des propositions de plan d'entreprise pour que nous puissions négocier avec eux le contrat de gestion en tenant compte du parallélisme de l'élaboration du plan d'entreprise et que nous puissions également négocier ce plan avec eux et l'accepter. Vous savez que dans le chapitre de la loi-programme concernant la reprise de la dette, il y a un élément qui met en évidence les conditions de la reprise et qui dit que ce sera fait aussi sur la base du plan d'entreprise présenté au gouvernement. Il est important que le gouvernement qui s'engagera par cette loi à mettre un calendrier en place sur la reprise de la dette, tenant compte des obligations européennes, puisse aussi avoir des garanties quant aux stratégies et aux grandes lignes qui vont être suivies pour garantir que l'emballlement ne reprenne pas.

En conclusion, ce n'est pas étonnant, nous n'avons pas tout à fait la même lecture ou la même interprétation d'une même réalité. La

réalité est là, les chiffres parlent d'eux-mêmes. Par contre, les causes, d'une part, les effets et les remèdes, d'autre part, nous n'en avons probablement pas la même analyse. Mais je crois que l'exercice était intéressant et qu'il sera alimenté. Je proposerai à MM. Vinck et Lallemand de revenir éventuellement en commission plus régulièrement car je pense que cela nourrit, quelles que soient les interprétations, le travail de la commission et le travail des parlementaires. Il faudrait voir à quel moment, mais je pense qu'à l'occasion du plan d'entreprise on pourrait répéter ce genre de travail. Je crois que le calendrier électoral, quel qu'il soit, ne doit pas différer le travail qui est en cours dans l'entreprise. Ni les cheminots, ni les voyageurs, ni la qualité du service ne peuvent attendre que quelqu'un décrète que les élections n'auront pas lieu le 15 juin. Cela n'a pas de sens. Ce travail devra se faire. En tout cas, il se pratique dans l'entreprise et la discussion du contrat de gestion se poursuivra – elle est d'ailleurs en cours depuis deux mois – en parallèle avec le plan d'entreprise; il le faut. Il n'est pas question de tout geler jusqu'au 15 juin, ce serait totalement irresponsable.

A propos des refinancements ultérieurs, nous anticipons sur une période pour laquelle l'électeur nous fixera la photographie des rapports de force.

Il est vrai qu'il faudra poursuivre le refinancement du rail qu'a engagé ce gouvernement, à la fois en investissements et en dotations.

01.84 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wens nog op een paar elementen te repliceren. Ik zal bondig zijn omdat wij nog de gelegenheid zullen krijgen om in betere omstandigheden en samen met de leden van de commissie voor de Infrastructuur, verder in te gaan op bepaalde inhoudelijke elementen.

Eerst en vooral stel ik vast dat het goed was dat wij het initiatief namen om te vragen dat de heer Vinck voor de commissie zou verschijnen om een beetje uitleg te geven omtrent de stand van zaken bij de NMBS.

Ik kom thans tot de volgende belangrijke vaststellingen.

Ten eerste, er is het feit, mevrouw de minister, dat u daarnet erkende dat wijzigingen zelfs aan de fasering, en aan het stellen van prioriteiten in het investeringsprogramma, opnieuw een negotiatie vergt van de samenwerkingsakkoorden. Desgevallend zullen de samenwerkingsakkoorden moeten worden aangepast ingevolge de hernegotiatie.

Voorts – en ik hoop dat u uw belofte zult nakomen, mevrouw de minister, maar ik zal dat opvolgen – erkent u eveneens dat de toekomst van het spoorwegbedrijf niet mag afhangen van de electorale agenda. Wij hebben al drieënhalf jaar verloren; als wij nu nog het laatste half jaar van deze legislatuur zouden verliezen – verwijzend naar de verkiezingsdatum – dan zou dit werkelijk grotesk zijn en zou het de toekomst van het spoorwegbedrijf dat er steeds slechter aan toe is, in gevaar brengen.

Ik neem er akte van, mevrouw de minister, dat de timing voor de noodzakelijke stappen die rond de maand maart – althans volgens de verklaringen van het management in de commissie voor de

01.84 Yves Leterme (CD&V): La réponse de Mme la ministre démontre que nous avons à raison invité M. Vinck en commission pour l'interroger sur l'avenir de la SNCB.

Mme la ministre reconnaît que des modifications au plan d'investissement nécessitent une adaptation des accords de coopération, ce qui pourrait impliquer de nouvelles négociations.

Elle confirme que les prochaines élections ne peuvent influencer sur l'avenir de la SNCB. J'en déduis que ces élections ne seront pas un élément déterminant dans l'attitude que le gouvernement adoptera vis-à-vis des propositions de la direction qui sont attendues pour le mois de mars.

Infrastructuur – door het management zullen worden voorgesteld aan de regering en de timing voor de afhandeling van dit dossier, in geen enkel geval mogen afhangen van de electorale vervaldatum die zich aandient.

Le **président**: Monsieur Leterme, plus aucun ministre n'étant présent ce soir, je vous propose de clôturer nos travaux. M. Van den Bossche devrait être là mais je pense que de toute façon l'heure est dépassée, qu'il est un peu tard. Je remercie les courageux et les courageuses qui sont restés.

(...)

Wij zullen vragen of hij morgen aanwezig kan zijn.

01.85 Yves Leterme (CD&V): Komt de heer Verhofstadt ook?

De **voorzitter**: Dat weet ik niet. Ik zal contact opnemen met hun respectieve kabinetten.

La séance est levée à 23.25 heures. Prochaine séance le 19 décembre à 14.15 heures.

De vergadering wordt gesloten om 23.25 uur. Volgende vergadering 19 december om 14.15 uur.